Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശ്രീമദ് ഭഗവദ്ഗീതയും വിഷ്ണുസഹസ്രനാമവും

ശ്രീരാമകൃഷ്ണമഠം,
പുറനാട്ടുകര – 680 551, തൃശ്ശിവപേരൂർ,

വില: രൂപ 2. 00

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri

In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശ്രീമദ് ഭഗവദ്ഗീതയും
ശ്രീവിഷ്ണുസഹസ്രനാമവും

അനുഗ്രഹായ ലോകാനാം
അവതീർണ്ണായ വിഷ്ണവേ
ക്ലേശാപഹായ കൃഷ്ണായ
പാർഥസാരഥയേ നമഃ

ശ്രീരാമകൃഷ്ണമഠം
പുറനാട്ടുകര, 680551, തൃശ്ശൂർ.

C0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collecti

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

1 മുതൽ 12 വരെയുള്ള പതിപ്പുകൾ 73,000

പതിമ്മൂന്നാം പതിപ്പ് മാർച്ച് 1984 30,000

പ്രകാശകൻ:
ശക്രാനന്ദസ്വാമി,
അദ്ധ്യക്ഷൻ, ശ്രീരാമകൃഷ്ണമഠം
പുറനാട്ടുകര, തൃശ്ശൂർ.

അച്ചടി :
പ്രബുദ്ധകേരളം പ്രസ്സ്
പുറനാട്ടുകര. 680551.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അഥ കരന്യാസഃ

ഓം. അസ്യ ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാമാലാ മന്ത്രസ്യ ഭഗവാൻ വേദവ്യാസ ഋഷിഃ. അനുഷ്ടുപ് ഛന്ദഃ. ശ്രീകൃഷ്ണഃ പരമാത്മാ ദേവതാ. അശോച്യാനന്വശോചസ്ത്വം പ്രജ്ഞാവാദാംശ്ച ഭാഷസേ ഇതി ബീജം. സർവ്വധർമ്മാൻ പരിത്യജ്യ മാമേകം ശരണം വ്രജ ഇതി ശക്തിഃ. അഹം ത്വാ സർവ്വ പാപേഭ്യോ മോക്ഷയിഷ്യാമി മാ ശുച ഇതി കീലകം. നൈനം ഛിന്ദന്തി ശസ്ത്രാണി നൈനം ദഹതി പാവകഃ ഇത്യംഗുഷ്ഠാഭ്യാം നമഃ. ന ചൈനം ക്ലേദയന്ത്യാപോ ന ശോഷയതി മാരുത ഇതി തർജനീഭ്യാം സ്വാഹാ. അച്ഛേദ്യോഽയമദാഹ്യോഽയമക്ലേദ്യോഽശോഷ്യ ഏവ ച ഇതി മധ്യമാഭ്യാം വഷട്. നിത്യഃ സർവ്വഗതഃ സ്ഥാണുരചലോഽയം സനാതന ഇത്യനാമികാഭ്യാം ഹും. പശ്യ മേ പാർത്ഥ രൂപാണി ശതശോഽഥ സഹസ്രശ ഇതി കനിഷ്ഠികാഭ്യാം വൗഷട്. നാനാവിധാനി ദിവ്യാനി നാനാവർണാകൃതീനി ച ഇതി കരതലകരപൃഷ്ഠാഭ്യാം അസ്ത്രായ ഫട്. ഇതി കരന്യാസഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection.

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അഥ ഹൃദയാദിന്യാസഃ

നൈനം ഛിന്ദന്തി ശസ്ത്രാണി നൈനം ദഹതി പാവക ഇതി ഹൃദയായ നമഃ. ന ചൈനം ക്ലേദയന്ത്യാപോ ന ശോഷയതി മാരുത ഇതി ശിരസേ സ്വാഹാ. അച്ഛേദ്യോഽയമദാഹ്യോഽയമക്ലേദ്യോഽശോഷ്യ ഏവ ച ഇതി ശിഖായൈ വഷട്. നിത്യഃ സർവ്വഗതഃ സ്ഥാണുരചലോഽയം സനാതന ഇതി കവചായ ഹും. പശ്യ മേ പാർത്ഥ രൂപാണി ശതശോഽഥ സഹസ്രശ ഇതി നേത്രത്രയായ വൗഷട്. നാനാവിധാനി ദിവ്യാനി നാനാവർണാകൃതീനി ച ഇതി അസ്ത്രായ ഫട് ശ്രീകൃഷ്ണപ്രീത്യർത്ഥേ പാഠേ വിനിയോഗഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അഥ മംഗളാചരണം

ഓം പാൎത്ഥായ പ്രതിബോധിതാം ഭഗവതാ
നാരായണേന സ്വയം
വ്യാസേന ഗ്രഥിതാം പുരാണമുനിനാ
മദ്ധ്യേമഹാഭാരതം
അദ്വൈതാമൃതവൎഷിണീം ഭഗവതീ-
മഷ്ടാദശാദ്ധ്യായിനീ-
മംബ, ത്വാമനുസന്ദധാമി ഭഗവദ്-
ഗീതേ, ഭവദ്വേഷിണീം. 1

നമോഽസ്തു തേ വ്യാസ, വിശാലബുദ്ധേ,
ഫുല്ലാരവിന്ദായതപത്രനേത്ര,
യേന ത്വയാ ഭാരതതൈലപൂൎണ്ണഃ
പ്രജ്വാലിതോ ജ്ഞാനമയഃ പ്രദീപഃ. 2

പ്രപന്നപാരിജാതായ
തോത്രവേത്രൈകപാണയേ
ജ്ഞാനമുദ്രായ കൃഷ്ണായ
ഗീതാമൃതദുഹേ നമഃ. 3

സൎവ്വോപനിഷദോ ഗാവോ
ദോഗ്ദ്ധാ ഗോപാലനന്ദനഃ
പാൎത്ഥോ വത്സഃ സുധീൎഭോക്താ
ദുഗ്ദ്ധം ഗീതാമൃതം മഹത്. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

വസുദേവസുതം ദേവം
കംസചാണൂരമർദ്ദനം
ദേവകീപരമാനന്ദം കൃഷ്ണം
വന്ദേ ജഗദ്ഗുരും. 5

ഭീഷ്മദ്രോണതടാ ജയദ്രഥജലാ
ഗാന്ധാരനീലോപലാ
ശല്യഗ്രാഹവതീ കൃപേണ വഹനീ
കർണ്ണേന വേലാകുലാ
അശ്വത്ഥാമവികർണ്ണഘോരമകരാ
ദുര്യോധനാവർത്തിനീ
സോത്തീർണ്ണാ ഖലു പാണ്ഡവൈ രണനദീ
കൈവർത്തകഃ കേശവഃ. 6

പാരാശര്യവചഃ സരോജമമലം
ഗീതാർത്ഥഗന്ധോത്കടം
നാനാഖ്യാനകകേസരം ഹരികഥാ-
സംബോധനാബോധിതം
ലോകേ സജ്ജനഷട്പദൈരഹരഹഃ
പേപീയമാനം മുദാ
ഭൂയാദ് ഭാരതപങ്കജം കലിമല-
പ്രധ്വംസി നഃ ശ്രേയസേ. 7

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

മൂകം കരോതി വാചാലം
പംഗും ലംഘയതേ ഗിരിം
യത്കൃപാ തമഹം വന്ദേ
പരമാനന്ദമാധവം. 8

യം ബ്രഹ്മാവരുണേന്ദ്രരുദ്രമരുതഃ
സ്തുന്വന്തി ദിവ്യൈഃ സ്തവൈ-
ർവ്വേദൈഃ സാംഗപദക്രമോപനിഷദൈർ-
ഗായന്തി യം സാമഗാഃ
ധ്യാനാവസ്ഥിതതദ്ഗതേന മനസാ
പശ്യന്തി യം യോഗിനോ
യസ്യാന്തം ന വിദുഃ സുരാസുരഗണാ
ദേവായ തസ്മൈ നമഃ. 9

അഥ ഗീതാമാഹാത്മ്യം

ഗീതാശാസ്ത്രമിദം പുണ്യം
യഃ പഠേത് പ്രയതഃ പുമാൻ
വിഷ്ണോഃ പദമവാപ്നോതി
ഭയശോകാദിവർജിതഃ. 1

ഗീതാധ്യയനശീലസ്യ
പ്രാണായാമപരസ്യ ച
നൈവ സന്തി ഹി പാപാനി
പൂർവ്വജന്മകൃതാനി ച. 2

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

മലനിർമ്മോചനം പുംസാം.
ജലസ്നാനം ദിനേ ദിനേ
സകൃദ് ഗീതാംഭസി സ്നാനം
സംസാരമലനാശനം. 3

ഗീതാ സുഗീതാ കർത്തവ്യാ
കിമന്യൈഃ ശാസ്ത്രവിസ്തരൈഃ
യാ സ്വയം പദ്മനാഭസ്യ
മുഖപദ്മാദ് വിനിഃസൃതാ. 4

ഭാരതാമൃതസർവ്വസ്വം
വിഷ്ണോർവ്വക്ത്രാദ്വിനിഃസൃതം
ഗീതാഗംഗോദകം പീത്വാ
പുനർജന്മ ന വിദ്യതേ. 5

ഏകം ശാസ്ത്രം ദേവകീപുത്രഗീത–
മേകോ ദേവോ ദേവകീപുത്ര ഏവ
ഏകോ മന്ത്രസ്തസ്യ നാമാനി യാനി
കർമ്മാപ്യേകം തസ്യ ദേവസ്യ സേവാ. 6

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാ

പ്രഥമോഽദ്ധ്യായഃ

അർജ്ജുനവിഷാദയോഗഃ

ധൃതരാഷ്ട്ര ഉവാച

ധർമ്മക്ഷേത്രേ കുരുക്ഷേത്രേ
സമവേതാ യുയുത്സവഃ
മാമകാഃ പാണ്ഡവാശ്ചൈവ
കിമകുർവ്വത സഞ്ജയ ? 1

സഞ്ജയ ഉവാച

ദൃഷ്ട്വാ തു പാണ്ഡവാനീകം
വ്യൂഢം ദുര്യോധനസ്തദാ
ആചാര്യമുപസംഗമ്യ
രാജാ വചനമബ്രവീത്. 2

പശ്യൈതാം പാണ്ഡുപുത്രാണാ-
മാചാര്യ, മഹതീം ചമൂം
വ്യൂഢാം ദ്രുപദപുത്രേണ
തവ ശിഷ്യേണ ധീമതാ. 3

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അത്ര ശൂരാ മഹേഷ്വാസാ
ഭീമാർജ്ജുനസമാ യുധി
യുയുധാനോ വിരാടശ്ച
ദ്രുപദശ്ച മഹാരഥഃ. 4

ധൃഷ്ടകേതുശ്ചേകിതാനഃ
കാശിരാജശ്ച വീര്യവാൻ
പുരുജിത് കുന്തിഭോജശ്ച
ശൈബ്യശ്ച നരപുംഗവഃ. 5

യുധാമന്യുശ്ച വിക്രാന്ത
ഉത്തമൗജാശ്ച വീര്യവാൻ
സൗഭദ്രോ ദ്രൗപദേയാശ്ച
സർവ ഏവ മഹാരഥാഃ. 6

അസ്മാകം തു വിശിഷ്ടാ യേ
താൻ നിബോധ ദ്വിജോത്തമ,
നായകാ മമ സൈന്യസ്യ
സംജ്ഞാർത്ഥം താൻ ബ്രവീമി തേ. 7

ഭവാൻ ഭീഷ്മശ്ച കർണ്ണശ്ച
കൃപശ്ച സമിതിഞ്ജയഃ
അശ്വത്ഥാമാ വികർണ്ണശ്ച
സൗമദത്തിസ്തഥൈവ ച. 8

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അന്യേ ച ബഹവഃ ശൂരാ
മദർത്ഥേ ത്യക്തജീവിതാഃ
നാനാശസ്ത്രപ്രഹരണാഃ
സർവേ യുദ്ധവിശാരദാഃ. 9

അപര്യാപ്തം തദസ്മാകം
ബലം ഭീഷ്മാഭിരക്ഷിതം
പര്യാപ്തം ത്വിദമേതേഷാം
ബലം ഭീമാഭിരക്ഷിതം. 10

അയനേഷു ച സർവ്വേഷു
യഥാഭാഗമവസ്ഥിതാഃ
ഭീഷ്മമേവാഭിരക്ഷന്തു
ഭവന്തഃ സർവ്വ ഏവ ഹി. 11

തസ്യ സംജനയൻ ഹർഷം
കുരുവൃദ്ധഃ പിതാമഹഃ
സിംഹനാദം വിനദ്യോച്ചൈഃ
ശംഖം ദധ്മൗ പ്രതാപവാൻ. 12

തതഃ ശംഖാശ്ച ഭേര്യശ്ച
പണവാനകഗോമുഖാഃ
സഹസൈവാഭ്യഹന്യന്ത
സ ശബ്ദസ്തുമുലോഽഭവത്. 13

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

തതഃ ശ്വേതൈർഹയൈർയുക്തേ
മഹതി സ്യന്ദനേ സ്ഥിതൗ
മാധവഃ പാണ്ഡവശ്ചൈവ
ദിവ്യൗ ശംഖൗ പ്രദധ്മതുഃ. 14

പാഞ്ചജന്യം ഹൃഷീകേശോ
ദേവദത്തം ധനഞ്ജയഃ
പൗണ്ഡ്രം ദധ്മൗ മഹാശംഖം
ഭീമകർമ്മാ വൃകോദരഃ. 15

അനന്തവിജയം രാജാ
കുന്തീപുത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ
നകുലഃ സഹദേവശ്ച
സുഘോഷമണിപുഷ്പകൗ. 16

കാശ്യശ്ച പരമേഷ്വാസഃ
ശിഖണ്ഡീ ച മഹാരഥഃ
ധൃഷ്ടദ്യുമ്നോ വിരാടശ്ച
സാത്യകിശ്ചാപരാജിതഃ. 17

ദ്രുപദോ ദ്രൗപദേയാശ്ച
സർവ്വശഃ പൃഥിവീപതേ,
സൗഭദ്രശ്ച മഹാബാഹുഃ
ശംഖാൻ ദധ്മുഃ പൃഥക് പൃഥക്. 18

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സ ഘോഷോ ധാർത്തരാഷ്ട്രാണാം
ഹൃദയാനി വ്യദാരയത്
നഭശ്ച പൃഥിവീം ചൈവ
തുമുലോ വ്യനുനാദയൻ. 19

അഥ വ്യവസ്ഥിതാൻ ദൃഷ്ട്വാ
ധാർത്തരാഷ്ട്രാൻ കപിധ്വജഃ
പ്രവൃത്തേ ശസ്ത്രസംപാതേ
ധനുരുദ്യമ്യ പാണ്ഡവഃ. 20

ഹൃഷീകേശം തദാ വാക്യ–
മിദമാഹ മഹീപതേ.

അർജ്ജുന ഉവാച

സേനയോരുഭയോർമ്മദ്ധ്യേ
രഥം സ്ഥാപയ മേഽച്യുത. 21

യാവദേതാൻ നിരീക്ഷേഽഹം
യോദ്ധുകാമാനവസ്ഥിതാൻ
കൈർമ്മയാ സഹ യോദ്ധവ്യ–
മസ്മിൻ രണസമുദ്യമേ. 22

യോത്സ്യമാനാനവേക്ഷേഽഹം
യ ഏതേഽത്ര സമാഗതാഃ
ധാർത്തരാഷ്ട്രസ്യ ദുർബ്ബുദ്ധേർ–
യുദ്ധേ പ്രിയചികീർഷവഃ. 23

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ആചാര്യാഃ പിതരഃ പുത്രാ–
സ്തഥൈവ ച പിതാമഹാഃ
മാതുലാഃ ശ്വശുരാഃ പൗത്രാഃ
സ്യാലാഃ സംബന്ധിനസ്തഥാ. 34

ഏതാൻ ന ഹന്തുമിച്ഛാമി
ഘ്നതോഽപി മധുസൂദന,
അപി ത്രൈലോക്യരാജ്യസ്യ
ഹേതോഃ കിം നു മഹീകൃതേ. 35

നിഹത്യ ധാർത്തരാഷ്ട്രാൻ നഃ
കാ പ്രീതിഃ സ്യാജ്ജനാർദ്ദന,
പാപമേവാശ്രയേദസ്മാൻ
ഹത്വൈതാനാതതായിനഃ. 36

തസ്മാന്നാർഹാ വയം ഹന്തും
ധാർത്തരാഷ്ട്രാൻ സ്വബാന്ധവാൻ
സ്വജനം ഹി കഥം ഹത്വാ
സുഖിനഃ സ്യാമ മാധവ 37

യദ്യപ്യേതേ ന പശ്യന്തി
ലോഭോപഹതചേതസഃ
കുലക്ഷയകൃതം ദോഷം
മിത്രദ്രോഹേ ച പാതകം. 38

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

കഥം ന ജ്ഞേയമസ്മാഭിഃ
പാപാദസ്മാന്നിവർത്തിതും
കുലക്ഷയകൃതം ദോഷം
പ്രപശ്യദ്ഭിർജ്ജനാർദ്ദന. 39

കുലക്ഷയേ പ്രണശ്യന്തി
കുലധർമ്മാഃ സനാതനാഃ
ധർമ്മേ നഷ്ടേ കുലം കൃത്സ്ന–
മധർമ്മോഽഭിഭവത്യുത. 40

അധർമ്മാഭിഭവാത് കൃഷ്ണ,
പ്രദുഷ്യന്തി കുലസ്ത്രിയഃ
സ്ത്രീഷു ദുഷ്ടാസു വാർഷ്ണേയ,
ജായതേ വർണ്ണസങ്കരഃ. 41

സങ്കരോ നരകായൈവ
കുലഘ്നാനാം കുലസ്യ ച
പതന്തി പിതരോ ഹ്യേഷാം
ലുപ്തപിണ്ഡോദകക്രിയാഃ. 42

ദോഷൈരേതൈഃ കുലഘ്നാനാം
വർണ്ണസങ്കരകാരകൈഃ
ഉത്സാദ്യന്തേ ജാതിധർമ്മാഃ
കുലധർമ്മാശ്ച ശാശ്വതാഃ. 43

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഉത്സന്നകുലധർമ്മാണാം
മനുഷ്യാണാം ജനാർദ്ദന,
നരകേ നിയതം വാസോ
ഭവതീത്യനുശുശ്രുമ. 44
അഹോ ബത മഹത്പാപം
കർത്തും വ്യവസിതാ വയം
യദ്രാജ്യസുഖലോഭേന
ഹന്തും സ്വജനമുദ്യതാഃ. 45
യദി മാമപ്രതീകാരമ–
ശസ്ത്രം ശസ്ത്രപാണയഃ
ധാർത്തരാഷ്ട്രാ രണേ ഹന്യു–
സ്തന്മേ ക്ഷേമതരം ഭവേത്. 46

സഞ്ജയ ഉവാച

ഏവമുക്ത്വാർജ്ജുനഃ സംഖ്യേ
രഥോപസ്ഥ ഉപാവിശത്
വിസൃജ്യ സശരം ചാപം
ശോകസംവിഗ്നമാനസഃ. 47

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന-
സംവാദേ അർജ്ജുനവിഷാദയോഗോ നാമ
പ്രഥമോഽധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ

സാംഖ്യയോഗഃ

സഞ്ജയ ഉവാച

തം തഥാ കൃപയാവിഷ്ട-
മശ്രുപൂർണാകുലേക്ഷണം
വിഷീദന്തമിദം വാക്യ-
മുവാച മധുസൂദനഃ. 1

ശ്രീഭഗവാനുവാച

കുതസ്ത്വാ കശ്മലമിദം
വിഷമേ സമുപസ്ഥിതം
അനാര്യജുഷ്ടമസ്വർഗ്യ-
മകീർത്തികരമർജ്ജുന. 2

ക്ലൈബ്യം മാ സ്മ ഗമഃ പാർത്ഥ,
നൈതത്ത്വയ്യുപപദ്യതേ
ക്ഷുദ്രം ഹൃദയദൗർബല്യം
ത്യക്ത്വോത്തിഷ്ഠ പരന്തപ. 3

അർജ്ജുന ഉവാച

കഥം ഭീഷ്മമഹം സംഖ്യേ
ദ്രോണം ച മധുസൂദന,
ഇഷുഭിഃ പ്രതിയോത്സ്യാമി
പൂജാർഹാവരിസൂദന. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഗുരൂനഹത്വാ ഹി മഹാനുഭാവാൻ
ശ്രേയോ ഭോക്തും ഭൈക്ഷ്യമപീഹ ലോകേ
ഹത്വാർത്ഥകാമാംസ്തു ഗുരൂനിഹൈവ
ഭുഞ്ജീയ ഭോഗാൻ രുധിരപ്രദിഗ്ധാൻ. 5
ന ചൈതദ്വിദ്മഃ കതരന്നോ ഗരീയോ
യദ്വാ ജയേമ യദി വാ നോ ജയേയുഃ
യാനേവ ഹത്വാ ന ജിജീവിഷാമ–
സ്തേഽവസ്ഥിതാഃ പ്രമുഖേ ധാർത്തരാഷ്ട്രാഃ.6
കാർപണ്യദോഷോപഹതസ്വഭാവഃ
പൃച്ഛാമി ത്വാം ധർമ്മസമ്മൂഢചേതാഃ
യച്ഛ്രേയഃ സ്യാന്നിശ്ചിതം ബ്രൂഹി തന്മേ
ശിഷ്യസ്തേഽഹം ശാധി മാം ത്വാം പ്രപന്നം.
ന ഹി പ്രപശ്യാമി മമാപനുദ്യാ–
ദ്യച്ഛോകമുച്ഛോഷണമിന്ദ്രിയാണാം
അവാപ്യ ഭൂമാവസപത്നമൃദ്ധം
രാജ്യം സുരാണാമപി ചാധിപത്യം. 8

സഞ്ജയ ഉവാച

ഏവമുക്ത്വാ ഹൃഷീകേശം
ഗുഡാകേശഃ പരന്തപഃ
നയോത്സ്യ ഇതി ഗോവിന്ദ–
മുക്ത്വാ തൂഷ്ണീം ബഭൂവ ഹ. 9

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

തമുവാച ഹൃഷീകേശഃ
പ്രഹസന്നിവ ഭാരത,
സേനയോരുഭയോർമദ്ധ്യേ
വിഷീദന്തമിദം വചഃ. 10

ശ്രീഭഗവാനുവാച

അശോച്യാനന്വശോചസ്ത്വം
പ്രജ്ഞാവാദാംശ്ച ഭാഷസേ
ഗതാസൂനഗതാസൂംശ്ച
നാനുശോചന്തി പണ്ഡിതാഃ. 11
ന ത്വേവാഹം ജാതു നാസം
ന ത്വം നേമേ ജനാധിപാഃ
ന ചൈവ ന ഭവിഷ്യാമഃ
സർവ്വേ വയമതഃ പരം. 12
ദേഹിനോഽസ്മിൻ യഥാ ദേഹേ
കൗമാരം യൗവനം ജരാ
തഥാ ദേഹാന്തരപ്രാപ്തിർ-
ധീരസ്തത്ര ന മുഹ്യതി. 13
മാത്രാസ്പർശാസ്തു കൗന്തേയ,
ശീതോഷ്ണസുഖദുഃഖദാഃ
ആഗമാപായിനോഽനിത്യാ-
സ്താംസ്തിതിക്ഷസ്വ ഭാരത. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യം ഹി ന വ്യഥയന്ത്യേതേ
പുരുഷം പുരുഷർഷഭ,
സമദുഃഖസുഖം ധീരം
സോഽമൃതത്വായ കല്പതേ. 15

നാസതോ വിദ്യതേ ഭാവോ
നാഭാവോ വിദ്യതേ സതഃ
ഉഭയോരപി ദൃഷ്ടോഽന്ത-
സ്ത്വനയോസ്തത്ത്വദർശിഭിഃ. 16

അവിനാശി തു തദ്വിദ്ധി
യേന സർവ്വമിദം തതം
വിനാശമവ്യയസ്യാസ്യ
ന കശ്ചിത് കർത്തുമർഹതി. 17

അന്തവന്ത ഇമേ ദേഹാ
നിത്യസ്യോക്താഃ ശരീരിണഃ
അനാശിനോഽപ്രമേയസ്യ
തസ്മാദ്യുദ്ധ്യസ്വ ഭാരത. 18

യ ഏനം വേത്തി ഹന്താരം
യശ്ചൈനം മന്യതേ ഹതം
ഉഭൗ തൗ ന വിജാനീതോ
നായം ഹന്തി ന ഹന്യതേ. 19

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ന ജായതേ മ്രിയതേ വാ കദാചി–
ന്നായം ഭൂത്വാ ഭവിതാ വാ ന ഭൂയഃ
അജോ നിത്യഃ ശാശ്വതോഽയം പുരാണോ
ന ഹന്യതേ ഹന്യമാനേ ശരീരേ. 20

വേദാവിനാശിനം നിത്യം
യ ഏനമജമവ്യയം
കഥം സ പുരുഷഃ പാർത്ഥ,
കം ഘാതയതി ഹന്തി കം? 21

വാസാംസി ജീർണ്ണാനി യഥാ വിഹായ
നവാനി ഗൃഹ്ണാതി നരോഽപരാണി
തഥാ ശരീരാണി വിഹായ ജീർണ്ണാ–
ന്യന്യാനി സംയാതി നവാനി ദേഹീ. 22

നൈനം ഛിന്ദന്തി ശസ്ത്രാണി
നൈനം ദഹതി പാവകഃ
ന ചൈനം ക്ലേദയന്ത്യാപോ
ന ശോഷയതി മാരുതഃ. 23

അച്ഛേദ്യോഽയമദാഹ്യോഽയ–
മക്ലേദ്യോഽശോഷ്യ ഏവ ച
നിത്യഃ സർവ്വഗതഃ സ്ഥാണു–
രചലോഽയം സനാതനഃ. 24

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അവ്യക്തോ/യമചിന്ത്യോ/യ–
മവികാര്യോ/യമുച്യതേ
തസ്മാദേവം വിദിത്വൈനം
നാനുശോചിതുമർഹസി. 25

അഥ ചൈനം നിത്യജാതം
നിത്യം വാ മന്യസേ മൃതം
തഥാപി ത്വം മഹാബാഹോ
നൈവം ശോചിതുമർഹസി. 26

ജാതസ്യ ഹി ധ്രുവോ മൃത്യുർ–
ധ്രുവം ജന്മ മൃതസ്യ ച
തസ്മാദപരിഹാര്യേ/ർഥേ
ന ത്വം ശോചിതുമർഹസി. 27

അവ്യക്താദീനി ഭൂതാനി
വ്യക്തമധ്യാനി ഭാരത
അവ്യക്തനിധനാന്യേവ
തത്ര കാ പരിദേവനാ? 28

ആശ്ചര്യവത് പശ്യതി കശ്ചിദേന–
മാശ്ചര്യവദ്വദതി തഥൈവ ചാന്യഃ
ആശ്ചര്യവച്ചൈനമന്യഃ ശൃണോതി
ശ്രുത്വാപ്യേനം വേദ ന ചൈവ കശ്ചിത്

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ദേഹീ നിത്യമവധ്യോഽയം
ദേഹേ സർവ്വസ്യ ഭാരത
തസ്മാത് സർവ്വാണി ഭൂതാനി
ന ത്വം ശോചിതുമർഹസി. 30

സ്വധർമ്മമപി ചാവേക്ഷ്യ
ന വികമ്പിതുമർഹസി
ധർമ്മ്യാദ്ധി യുദ്ധാച്ഛ്രേയോഽന്യത്
ക്ഷത്രിയസ്യ ന വിദ്യതേ. 31

യദൃച്ഛയാ ചോപപന്നം
സ്വർഗ്ഗദ്വാരമപാവൃതം
സുഖിനഃ ക്ഷത്രിയാഃ പാർത്ഥ
ലഭന്തേ യുദ്ധമീദൃശം. 32

അഥ ചേത് ത്വമിമം ധർമ്മ്യം
സംഗ്രാമം ന കരിഷ്യസി
തതഃ സ്വധർമ്മം കീർത്തിം ച
ഹിത്വാ പാപമവാപ്സ്യസി. 33

അകീർത്തിം ചാപി ഭൂതാനി
കഥയിഷ്യന്തി തേഽവ്യയാം
സംഭാവിതസ്യ ചാകീർത്തിർ–
മരണാദതിരിച്യതേ. 34

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഭയാദ്രണാദുപരതം
മംസ്യന്തേ ത്വാം മഹാരഥാഃ
യേഷാം ച ത്വം ബഹുമതോ
ഭൂത്വാ യാസ്യസി ലാഘവം. 35

അവാച്യവാദാംശ്ച ബഹൂൻ
വദിഷ്യന്തി തവാഹിതാഃ
നിന്ദന്തസ്തവ സാമർത്ഥ്യം
തതോ ദുഃഖതരം നു കിം ? 36

ഹതോ വാ പ്രാപ്സ്യസി സ്വർഗ്ഗം
ജിത്വാ വാ ഭോക്ഷ്യസേ മഹീം
തസ്മാദുത്തിഷ്ഠ കൗന്തേയ
യുദ്ധായ കൃതനിശ്ചയഃ. 37

സുഖദുഃഖേ സമേ കൃത്വാ
ലാഭാലാഭൗ ജയാജയൗ
തതോ യുദ്ധായ യുജ്യസ്വ
നൈവം പാപമവാപ്സ്യസി. 38

ഏഷാ തേഽഭിഹിതാ സാംഖ്യേ
ബുദ്ധിർയോഗേ ത്വിമാം ശൃണു
ബുദ്ധ്യാ യുക്തോ യയാ പാർത്ഥ,
കർമ്മബന്ധം പ്രഹാസ്യസി. 39

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

നേഹാഭിക്രമനാശോഽസ്തി
പ്രത്യവായോ ന വിദ്യതേ
സ്വല്പമപ്യസ്യ ധർമ്മസ്യ
ത്രായതേ മഹതോ ഭയാത് 40

വ്യവസായാത്മികാ ബുദ്ധി-
രേകേഹ കുരുനന്ദന
ബഹുശാഖാഹ്യനന്താശ്ച
ബുദ്ധയോഽവ്യവസായിനാം. 41

യാമിമാം പുഷ്പിതാം വാചം
പ്രവദന്ത്യവിപശ്ചിതഃ
വേദവാദരതാഃ പാർത്ഥ
നാന്യദസ്തീതി വാദിനഃ, 42

കാമാത്മാനഃ സ്വർഗ്ഗപരാ
ജന്മകർമ്മഫലപ്രദാം
ക്രിയാവിശേഷബഹുളാം
ഭോഗൈശ്വര്യഗതിം പ്രതി, 43

ഭോഗൈശ്വര്യപ്രസക്താനാം
തയാപഹൃതചേതസാം
വ്യവസായാത്മികാ ബുദ്ധിഃ
സമാധൗ ന വിധീയതേ. 44

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ത്രൈഗുണ്യവിഷയാ വേദാ
നിസ്ത്രൈഗുണ്യോ ഭവാർജ്ജുന
നിർദ്വന്ദ്വോ നിത്യസത്ത്വസ്ഥോ
നിര്യോഗക്ഷേമ ആത്മവാൻ. 45

യാവാനർത്ഥ ഉദപാനേ
സർവ്വതഃ സംപ്ലുതോദകേ
താവാൻ സർവ്വേഷു വേദേഷു
ബ്രാഹ്മണസ്യ വിജാനതഃ. 46

കർമ്മണ്യേവാധികാരസ്തേ
മാ ഫലേഷു കദാചന
മാ കർമ്മഫലഹേതുർഭൂർമ്മാ
തേ സംഗോഽസ്ത്വകർമ്മണി. 47

യോഗസ്ഥഃ കുരു കർമ്മാണി
സംഗം ത്യക്ത്വാ ധനഞ്ജയ
സിദ്ധ്യസിദ്ധ്യോഃ സമോ ഭൂത്വാ
സമത്വം യോഗ ഉച്യതേ 48

ദൂരേണ ഹ്യവരം കർമ്മ
ബുദ്ധിയോഗാദ്ധനഞ്ജയ
ബുദ്ധൗ ശരണമന്വിച്ഛ
കൃപണാഃ ഫലഹേതവഃ. 49

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ബുദ്ധിയുക്തോ ജഹാതീഹ
ഉഭേ സുകൃതദുഷ്കൃതേ
തസ്മാദ്യോഗായ യുജ്യസ്വ
യോഗഃ കർമ്മസു കൗശലം. 50

കർമ്മജം ബുദ്ധിയുക്താ ഹി
ഫലം ത്യക്ത്വാ മനീഷിണഃ
ജന്മബന്ധവിനിർമുക്താഃ
പദം ഗച്ഛന്ത്യനാമയം. 51

യദാ തേ മോഹകലിലം
ബുദ്ധിർവ്യതിതരിഷ്യതി
തദാ ഗന്താസി നിർവേദം
ശ്രോതവ്യസ്യ ശ്രുതസ്യ ച. 52

ശ്രുതിവിപ്രതിപന്നാ തേ
യദാ സ്ഥാസ്യതി നിശ്ചലാ
സമാധാവചലാ ബുദ്ധി–
സ്തദാ യോഗമവാപ്സ്യസി. 53

അർജ്ജുന ഉവാച

സ്ഥിതപ്രജ്ഞസ്യ കാ ഭാഷാ
സമാധിസ്ഥസ്യ കേശവ
സ്ഥിതധീഃ കിം പ്രഭാഷേത
കിമാസീത വ്രജേത കിം ? 54

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശ്രീഭഗവാനുവാച

പ്രജഹാതി യദാ കാമാൻ
സർവ്വാൻ പാർത്ഥ മനോഗതാൻ
ആത്മന്യേവാത്മനാ തുഷ്ടഃ
സ്ഥിതപ്രജ്ഞസ്തദോച്യതേ. 55

ദുഃഖേഷ്വനുദ്വിഗ്നമനാഃ
സുഖേഷു വിഗതസ്പൃഹഃ
വീതരാഗഭയക്രോധഃ
സ്ഥിതധീർമുനിരുച്യതേ. 56

യഃ സർവ്വത്രാനഭിസ്നേഹസ്ത-
ത്തത് പ്രാപ്യ ശുഭാശുഭം
നാഭിനന്ദതി ന ദ്വേഷ്ടി
തസ്യ പ്രജ്ഞാ പ്രതിഷ്ഠിതാ. 57

യദാ സംഹരതേ ചായം
കൂർമ്മോഽങ്ഗാനീവ സർവശഃ
ഇന്ദ്രിയാണീന്ദ്രിയാർത്ഥേഭ്യ-
സ്തസ്യ പ്രജ്ഞാ പ്രതിഷ്ഠിതാ. 58

വിഷയാ വിനിവർത്തന്തേ
നിരാഹാരസ്യ ദേഹിനഃ
രസവർജം രസോഽപ്യസ്യ
പരം ദൃഷ്ട്വാ നിവർത്തതേ. 59

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യതതോ ഹ്യപി കൌന്തേയ
പുരുഷസ്യ വിപശ്ചിതഃ
ഇന്ദ്രിയാണി പ്രമാഥീനി
ഹരന്തി പ്രസഭം മനഃ. 60

താനി സർവ്വാണി സംയമ്യ
യുക്ത ആസീത മത്പരഃ
വശേ ഹി യസ്യേന്ദ്രിയാണി
തസ്യ പ്രജ്ഞാ പ്രതിഷ്ഠിതാ. 61

ധ്യായതോ വിഷയാൻ പുംസഃ
സംഗസ്തേഷൂപജായതേ
സംഗാത് സംജായതേ കാമഃ
കാമാത് ക്രോധോഽഭിജായതേ. 62

ക്രോധാദ്ഭവതി സമ്മോഹഃ
സമ്മോഹാത് സ്മൃതിവിഭ്രമഃ
സ്മൃതിഭ്രംശാദ്ബുദ്ധിനാശോ
ബുദ്ധിനാശാത്പ്രണശ്യതി. 63

രാഗദ്വേഷവിയുക്തൈസ്തു
വിഷയാനിന്ദ്രിയൈശ്ചരൻ
ആത്മവശ്യൈർവിധേയാത്മാ
പ്രസാദമധിഗച്ഛതി. 64

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

പ്രസാദേ സർവ്വദുഃഖാനാം
ഹാനിരസ്യോപജായതേ
പ്രസന്നചേതസോ ഹ്യാശു
ബുദ്ധിഃ പര്യവതിഷ്ഠതേ 65

നാസ്തി ബുദ്ധിരയുക്തസ്യ
ന ചായുക്തസ്യ ഭാവനാ
ന ചാഭാവയതഃ ശാന്തിര–
ശാന്തസ്യ കുതഃ സുഖം. 66

ഇന്ദ്രിയാണാം ഹി ചരതാം
യന്മനോഽനുവിധീയതേ
തദസ്യ ഹരതി പ്രജ്ഞാം
വായുർനാവമിവാംഭസി. 67

തസ്മാദ്യസ്യ മഹാബാഹോ
നിഗൃഹീതാനി സർവ്വശഃ
ഇന്ദ്രിയാണീന്ദ്രിയാർത്ഥേഭ്യ–
സ്തസ്യ പ്രജ്ഞാ പ്രതിഷ്ഠിതാ. 68

യാ നിശാ സർവ്വഭൂതാനാം
തസ്യാം ജാഗർത്തി സംയമീ
യസ്യാം ജാഗ്രതി ഭൂതാനി
സാ നിശാ പശ്യതോ മുനേഃ. 69

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ആപൂര്യമാണമചലപ്രതിഷ്ഠം
സമുദ്രമാപഃ പ്രവിശന്തി യദ്വത്
തദ്വത് കാമാ യം പ്രവിശന്തി സർവ്വേ
സ ശാന്തിമാപ്നോതി ന കാമകാമീ. 70

വിഹായ കാമാൻ യഃ സർവ്വാൻ
പുമാംശ്ചരതി നിഃസ്പൃഹഃ
നിർമ്മമോ നിരഹങ്കാരഃ
സ ശാന്തിമധിഗച്ഛതി. 71

ഏഷാ ബ്രാഹ്മീ സ്ഥിതിഃ പാർത്ഥ
നൈനാം പ്രാപ്യ വിമുഹ്യതി
സ്ഥിത്വാസ്യാമന്തകാലേഽപി
ബ്രഹ്മനിർവ്വാണമൃച്ഛതി. 72

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന-
സംവാദേ സാംഖ്യയോഗോ നാമ
ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

തൃതീയോഽധ്യായഃ

കർമ്മയോഗഃ

അർജ്ജുന ഉവാച

ജ്യായസീ ചേത് കർമ്മണസ്തേ
മതാ ബുദ്ധിർജനാർദ്ദന
തത് കിം കർമ്മണി ഘോരേ മാം
നിയോജയസി കേശവ. 1

വ്യാമിശ്രേണേവ വാക്യേന
ബുദ്ധിം മോഹയസീവ മേ
തദേകം വദ നിശ്ചിത്യ
യേന ശ്രേയോഽഹമാപ്നുയാം. 2

ശ്രീഭഗവാനുവാച

ലോകേഽസ്മിൻ ദ്വിവിധാ നിഷ്ഠാ
പുരാ പ്രോക്താ മയാനഘ
ജ്ഞാനയോഗേന സാംഖ്യാനാം
കർമ്മയോഗേന യോഗിനാം. 3

ന കർമ്മണാമനാരംഭാ-
ന്നൈഷ്കർമ്മ്യം പുരുഷോഽശ്നുതേ
ന ച സന്ന്യസനാദേവ
സിദ്ധിം സമധിഗച്ഛതി. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ന ഹി കശ്ചിത് ക്ഷണമപി
ജാതു തിഷ്ഠത്യകർമ്മകൃത്
കാര്യ്യതേ ഹ്യവശഃ കർമ്മ
സർവ്വഃ പ്രകൃതിജൈർഗുണൈഃ. 5

കർമ്മേന്ദ്രിയാണി സംയമ്യ
യ ആസ്തേ മനസാ സ്മരൻ
ഇന്ദ്രിയാർത്ഥാൻ വിമൂഢാത്മാ
മിഥ്യാചാരഃ സ ഉച്യതേ. 6

യസ്ത്വിന്ദ്രിയാണി മനസാ
നിയമ്യാരഭതേഽർജ്ജുന
കർമ്മേന്ദ്രിയൈഃ കർമ്മയോഗ-
മസക്തഃ സ വിശിഷ്യതേ. 7

നിയതം കുരു കർമ്മ ത്വം
കർമ്മ ജ്യായോ ഹ്യകർമ്മണഃ
ശരീരയാത്രാപി ച തേ
ന പ്രസിദ്ധ്യേദകർമ്മണഃ. 8

യജ്ഞാർത്ഥാത് കർമ്മണോഽന്യത്ര
ലോകോഽയം കർമ്മബന്ധനഃ
തദർത്ഥം കർമ്മ കൗന്തേയ
മുക്തസംഗഃ സമാചര. 9

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സഹയജ്ഞാഃ പ്രജാഃ സൃഷ്ട്വാ
പുരോവാച പ്രജാപതിഃ
അനേന പ്രസവിഷ്യധ്വ
മേഷ വോഽസ്ത്വിഷ്ടകാമധുക്. 10

ദേവാൻ ഭാവയതാനേന
തേ ദേവാ ഭാവയന്തു വഃ
പരസ്പരം ഭാവയന്തഃ
ശ്രേയഃ പരമവാപ്സ്യഥ. 11

ഇഷ്ടാൻ ഭോഗാൻ ഹി വോ ദേവാ
ദാസ്യന്തേ യജ്ഞഭാവിതാഃ
തൈർദത്താനപ്രദായൈഭ്യോ
യോ ഭുങ്ക്തേ സ്തേന ഏവ സഃ 12

യജ്ഞശിഷ്ടാശിനഃ സന്തോ
മുച്യന്തേ സർവ്വകില്ബിഷൈഃ
ഭുഞ്ജതേ തേ ത്വഘം പാപാ
യേ പചന്ത്യാത്മകാരണാത്. 13

അന്നാദ്ഭവന്തി ഭൂതാനി
പർജ്ജന്യാദന്നസംഭവഃ
യജ്ഞാദ്ഭവതി പർജ്ജന്യോ
യജ്ഞഃ കർമ്മസമുദ്ഭവഃ. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

കർമ്മ ബ്രഹ്മോദ്ഭവം വിദ്ധി
ബ്രഹ്മാക്ഷരസമുദ്ഭവം
തസ്മാത് സർവ്വഗതം ബ്രഹ്മ
നിത്യം യജ്ഞേ പ്രതിഷ്ഠിതം. 15

ഏവം പ്രവർത്തിതം ചക്രം
നാനുവർത്തയതീഹ യഃ
അഘായുരിന്ദ്രിയാരാമോ
മോഘം പാർത്ഥ സ ജീവതി. 16

യസ്ത്വാത്മരതിരേവ സ്യാ-
ദാത്മതൃപ്തശ്ച മാനവഃ
ആത്മന്യേവ ച സന്തുഷ്ട-
സ്തസ്യ കാര്യം ന വിദ്യതേ. 17

നൈവ തസ്യ കൃതേനാർത്ഥോ
നാകൃതേനേഹ കശ്ചന
ന ചാസ്യ സർവ്വഭൂതേഷു
കശ്ചിദർത്ഥവ്യപാശ്രയഃ. 18

തസ്മാദസക്തഃ സതതം
കാര്യം കർമ്മ സമാചര
അസക്തോ ഹ്യാചരൻ കർമ്മ
പരമാപ്നോതി പൂരുഷഃ. 19

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

കർമ്മണൈവ ഹി സംസിദ്ധി–
മാസ്ഥിതാ ജനകാദയഃ
ലോകസംഗ്രഹമേവാപി
സംപശ്യൻ കർത്തുമർഹസി. 20

യദ്യദാചരതി ശ്രേഷ്ഠ–
സ്തത്തദേവേതരോ ജനഃ
സ യത്പ്രമാണം കുരുതേ
ലോകസ്തദനുവർത്തതേ. 21

ന മേ പാർത്ഥാസ്തി കർത്തവ്യം
ത്രിഷു ലോകേഷു കിഞ്ചന
നാനവാപ്തമവാപ്തവ്യം
വർത്ത ഏവ ച കർമ്മണി. 22

യദി ഹ്യഹം ന വർത്തേയം
ജാതു കർമ്മണ്യതന്ദ്രിതഃ
മമ വർത്മാനുവർത്തന്തേ
മനുഷ്യാഃ പാർത്ഥ സർവ്വശഃ. 23

ഉത്സീദേയുരിമേ ലോകാ
ന കുര്യാം കർമ്മ ചേദഹം
സംകരസ്യ ച കർത്താ സ്യാ–
മുപഹന്യാമിമാഃ പ്രജാഃ. 24

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സക്താഃ കർമ്മണ്യവിദ്വാംസോ
യഥാ കുർവ്വന്തി ഭാരത
കുര്യാദ്വിദ്വാംസ്തഥാസക്ത–
ശ്ചികീർഷുർലോകസംഗ്രഹം 25

ന ബുദ്ധിഭേദം ജനയേ–
ദജ്ഞാനാം കർമ്മസംഗിനാം
ജോഷയേത് സർവ്വകർമ്മാണി
വിദ്വാൻ യുക്തഃ സമാചരൻ. 26

പ്രകൃതേഃ ക്രിയമാണാനി
ഗുണൈഃ കർമ്മാണി സർവ്വശഃ
അഹംകാരവിമൂഢാത്മാ
കർത്താഹമിതി മന്യതേ. 27

തത്ത്വവിത്തു മഹാബാഹോ
ഗുണകർമ്മവിഭാഗയോഃ
ഗുണാ ഗുണേഷു വർത്തന്ത
ഇതി മത്വാ ന സജ്ജതേ. 28

പ്രകൃതേർഗുണസംമൂഢാഃ
സജ്ജന്തേ ഗുണകർമ്മസു
താനകൃത്സ്നവിദോ മന്ദാൻ
കൃത്സ്നവിന്ന വിചാലയേത്. 29

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

മയി സർവ്വാണി കർമ്മാണി
സന്ന്യസ്യാദ്ധ്യാത്മചേതസാ
നിരാശീർനിർമ്മമോ ഭൂത്വാ
യുദ്ധ്യസ്വ വിഗതജ്വരഃ. 30

യേ മേ മതമിദം നിത്യ-
മനുതിഷ്ഠന്തി മാനവാഃ
ശ്രദ്ധാവന്തോഽനസൂയന്തോ
മുച്യന്തേ തേഽപി കർമ്മഭിഃ. 31

യേ ത്വേതദഭ്യസൂയന്തോ
നാനുതിഷ്ഠന്തി മേ മതം
സർവ്വജ്ഞാനവിമൂഢാംസ്താൻ
വിദ്ധി നഷ്ടാനചേതസഃ. 32

സദൃശം ചേഷ്ടതേ സ്വസ്യാഃ
പ്രകൃതേർജ്ഞാനവാനപി
പ്രകൃതിം യാന്തി ഭൂതാനി
നിഗ്രഹഃ കിം കരിഷ്യതി. 33

ഇന്ദ്രിയസ്യേന്ദ്രിയസ്യാർത്ഥേ
രാഗദ്വേഷൗ വ്യവസ്ഥിതൗ
തയോർന വശമാഗച്ഛേത്
തൗ ഹ്യസ്യ പരിപന്ഥിനൗ. 34

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശ്രേയാൻ സ്വധർമ്മോ വിഗുണഃ
പരധർമ്മാത് സ്വനുഷ്ഠിതാത്
സ്വധർമ്മേ നിധനം ശ്രേയഃ
പരധർമ്മോ ഭയാവഹഃ 35

അർജ്ജുന ഉവാച

അഥ കേന പ്രയുക്തോഽയം
പാപം ചരതി പൂരുഷഃ
അനിച്ഛന്നപി വാർഷ്ണേയ
ബലാദിവ നിയോജിതഃ. 36

ശ്രീഭഗവാനുവാച

കാമ ഏഷ ക്രോധ ഏഷ
രജോഗുണസമുദ്ഭവഃ
മഹാശനോ മഹാപാപ്മാ
വിദ്ധ്യേനമിഹ വൈരിണം. 37

ധൂമേനാവ്രിയതേ വഹ്നിർ_
യഥാദർശോ മലേന ച
യഥോല്ബേനാവൃതോ ഗർഭ_
സ്തഥാ തേനേദമാവൃതം. 38

ആവൃതം ജ്ഞാനമേതേന
ജ്ഞാനിനോ നിത്യവൈരിണാ
കാമരൂപേണ കൗന്തേയ
ദുഷ്പൂരേണാനലേന ച. 39

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഇന്ദ്രിയാണി മനോ ബുദ്ധി–
രസ്യാധിഷ്ഠാനമുച്യതേ
ഏതൈർവ്വിമോഹയത്യേഷ
ജ്ഞാനമാവൃത്യ ദേഹിനം. 40

തസ്മാത് ത്വമിന്ദ്രിയാണ്യാദൗ
നിയമ്യ ഭരതർഷഭ
പാപ്മാനം പ്രജഹി ഹ്യേനം
ജ്ഞാനവിജ്ഞാനനാശനം. 41

ഇന്ദ്രിയാണി പരാണ്യാഹു–
രിന്ദ്രിയേഭ്യഃ പരം മനഃ
മനസസ്തു പരാ ബുദ്ധിർ–
യോ ബുദ്ധേഃ പരതസ്തു സഃ. 42

ഏവം ബുദ്ധേഃ പരം ബുദ്ധ്വാ
സംസ്തഭ്യാത്മാനമാത്മനാ
ജഹി ശത്രും മഹാബാഹോ
കാമരൂപം ദുരാസദം. 43

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന–
സംവാദേ കർമ്മയോഗോ നാമ
തൃതീയോഽധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ചതുർത്ഥോഽധ്യായഃ

ജ്ഞാനകർമ്മസന്ന്യാസയോഗഃ

ശ്രീഭഗവാനുവാച

ഇമം വിവസ്വതേ യോഗം
പ്രോക്തവാനഹമവ്യയം
വിവസ്വാൻ മനവേ പ്രാഹ
മനുരിക്ഷ്വാകവേഽബ്രവീത്. 1

ഏവം പരമ്പരാപ്രാപ്ത-
മിമം രാജർഷയോ വിദുഃ
സ കാലേനേഹ മഹതാ
യോഗോ നഷ്ടഃ പരന്തപ. 2

സ ഏവായം മയാ തേഽദ്യ
യോഗഃ പ്രോക്തഃ പുരാതനഃ
ഭക്തോഽസി മേ സഖാ ചേതി
രഹസ്യം ഹ്യേതദുത്തമം 3

അർജ്ജുന ഉവാച

അപരം ഭവതോ ജന്മ
പരം ജന്മ വിവസ്വതഃ
കഥമേതദ്വിജാനീയാം
ത്വമാദൗ പ്രോക്തവാനിതി. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശ്രീഭഗവാനുവാച

ബഹൂനി മേ വ്യതീതാനി
ജന്മാനി തവ ചാർജ്ജുന
താന്യഹം വേദ സർവ്വാണി
ന ത്വം വേത്ഥ പരംതപ. 5
അജോഽപി സന്നവ്യയാത്മാ
ഭൂതാനാമീശ്വരോഽപി സൻ
പ്രകൃതിം സ്വാമധിഷ്ഠായ
സംഭവാമ്യാത്മമായയാ. 6
യദാ യദാ ഹി ധർമ്മസ്യ
ഗ്ലാനിർഭവതി ഭാരത,
അഭ്യുത്ഥാനമധർമ്മസ്യ
തദാത്മാനം സൃജാമ്യഹം. 7
പരിത്രാണായ സാധൂനാം
വിനാശായ ച ദുഷ്കൃതാം
ധർമ്മസംസ്ഥാപനാർത്ഥായ
സംഭവാമി യുഗേ യുഗേ. 8
ജന്മ കർമ്മ ച മേ ദിവ്യ–
മേവം യോ വേത്തി തത്ത്വതഃ
ത്യക്ത്വാ ദേഹം പുനർജ്ജന്മ
നൈതി മാമേതി സോഽർജ്ജുന. 9

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

വീതരാഗഭയക്രോധാ
മന്മയാ മാമുപാശ്രിതാഃ
ബഹവോ ജ്ഞാനതപസാ
പൂതാ മദ്ഭാവമാഗതാഃ. 10

യേ യഥാ മാം പ്രപദ്യന്തേ
താംസ്തഥൈവ ഭജാമ്യഹം
മമ വർത്മാനുവർത്തന്തേ
മനുഷ്യാഃ പാർത്ഥ, സർവ്വശഃ. 11

കാങ്ക്ഷന്തഃ കർമ്മണാം സിദ്ധിം
യജന്ത ഇഹ ദേവതാഃ
ക്ഷിപ്രം ഹി മാനുഷേ ലോകേ
സിദ്ധിർഭവതി കർമ്മജാ. 12

ചാതുർവ്വർണ്ണ്യം മയാ സൃഷ്ടം
ഗുണകർമ്മവിഭാഗശഃ
തസ്യ കർത്താരമപി മാം
വിദ്ധ്യകർത്താരമവ്യയം. 13

ന മാം കർമ്മാണി ലിമ്പന്തി
ന മേ കർമ്മഫലേ സ്പൃഹാ
ഇതി മാം യോഽഭിജാനാതി
കർമ്മഭിർന സ ബദ്ധ്യതേ. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഏവം ജ്ഞാത്വാ കൃതം കർമ്മ
പൂർവ്വൈരപി മുമുക്ഷുഭിഃ
കുരു കർമ്മൈവ തസ്മാത്ത്വം
പൂർവ്വൈഃ പൂർവ്വതരം കൃതം. 15

കിം കർമ്മ കിമകർമ്മേതി
കവയോഽപ്യത്ര മോഹിതാഃ
തത് തേ കർമ്മ പ്രവക്ഷ്യാമി
യജ്ജ്ഞാത്വാ മോക്ഷ്യസേഽശുഭാത്. 16

കർമ്മണോ ഹ്യപി ബോദ്ധവ്യം
ബോദ്ധവ്യം ച വികർമ്മണഃ
അകർമ്മണശ്ച ബോദ്ധവ്യം
ഗഹനാ കർമ്മണോ ഗതിഃ. 17

കർമ്മണ്യകർമ്മ യഃ പശ്യേ-
ദകർമ്മണി ച കർമ്മ യഃ
സ ബുദ്ധിമാൻ മനുഷ്യേഷു
സ യുക്തഃ കൃത്സ്നകർമ്മകൃത്. 18

യസ്യ സർവ്വേ സമാരംഭാഃ
കാമസങ്കല്പവർജ്ജിതാഃ
ജ്ഞാനാഗ്നിദഗ്ദ്ധകർമ്മാണം
തമാഹുഃ പണ്ഡിതം ബുധാഃ. 19

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ത്യക്ത്വാ കമ്മഫലാസംഗം
നിത്യതൃപ്തോ നിരാശ്രയഃ
കമ്മണ്യഭിപ്രവൃത്തോഽപി
നൈവ കിംചിത് കരോതി സഃ. 20

നിരാശീർയതചിത്താത്മാ
ത്യക്തസവ്വപരിഗ്രഹഃ
ശാരീരം കേവലം കമ്മ
കുവ്വൻ നാപ്നോതി കില്ബിഷം. 21

യദൃച്ഛാലാഭസംതുഷ്ടോ
ദ്വന്ദ്വാതീതോ വിമത്സരഃ
സമഃ സിദ്ധാവസിദ്ധൗ ച
കൃത്വാപി ന നിബധ്യതേ. 22

ഗതസംഗസ്യ മുക്തസ്യ
ജ്ഞാനാവസ്ഥിതചേതസഃ
യജ്ഞായാചരതഃ കമ്മ
സമഗ്രം പ്രവിലീയതേ. 23

ബ്രഹ്മാപ്പണം ബ്രഹ്മഹവിർ –
ബ്രഹ്മാഗ്നൗ ബ്രഹ്മണാ ഹുതം
ബ്രഹ്മൈവ തേന ഗന്തവ്യം
ബ്രഹ്മകമ്മസമാധിനാ. 24

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ദൈവമേവാപരേ യജ്ഞം
യോഗിനഃ പര്യുപാസതേ
ബ്രഹ്മാഗ്നാവപരേ യജ്ഞം
യജ്ഞേനൈവോപജുഹ്വതി. 25

ശ്രോത്രാദീനീന്ദ്രിയാണ്യന്യേ
സംയമാഗ്നിഷു ജുഹ്വതി
ശബ്ദാദീൻ വിഷയാനന്യ
ഇന്ദ്രിയാഗ്നിഷു ജുഹ്വതി. 26

സർവ്വാണീന്ദ്രിയകർമ്മാണി
പ്രാണകർമ്മാണി ചാപരേ
ആത്മസംയമയോഗാഗ്നൗ
ജുഹ്വതി ജ്ഞാനദീപിതേ. 27

ദ്രവ്യയജ്ഞാസ്തപോയജ്ഞാ
യോഗയജ്ഞാസ്തഥാപരേ
സ്വാധ്യായജ്ഞാനയജ്ഞാശ്ച
യതയഃ സംശിതവ്രതാഃ. 28

അപാനേ ജുഹ്വതി പ്രാണം
പ്രാണേഽപാനം തഥാപരേ
പ്രാണാപാനഗതീ രുദ്ധ്വാ
പ്രാണായാമപരായണാഃ. 29

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അപരേ നിയതാഹാരാഃ
പ്രാണാൻ പ്രാണേഷു ജുഹ്വതി
സർവ്വേഽപ്യേതേ യജ്ഞവിദോ
യജ്ഞക്ഷപിതകല്മഷാഃ. 30

യജ്ഞശിഷ്ടാമൃതഭുജോ
യാന്തി ബ്രഹ്മ സനാതനം
നായം ലോകോഽസ്ത്യയജ്ഞസ്യ
കുതോഽന്യഃ കുരുസത്തമ. 31

ഏവം ബഹുവിധാ യജ്ഞാ
വിതതാ ബ്രഹ്മണോ മുഖേ
കർമ്മജാൻ വിദ്ധി താൻ സർവ്വാ-
നേവം ജ്ഞാത്വാ വിമോക്ഷ്യസേ. 32

ശ്രേയാൻ ദ്രവ്യമയാദ്യജ്ഞാജ്
ജ്ഞാനയജ്ഞഃ പരംതപ
സർവ്വം കർമ്മാഖിലം പാർത്ഥ
ജ്ഞാനേ പരിസമാപ്യതേ. 33

തദ്വിദ്ധി പ്രണിപാതേന
പരിപ്രശ്നേന സേവയാ
ഉപദേക്ഷ്യന്തി തേ ജ്ഞാനം
ജ്ഞാനിനസ്തത്ത്വദർശിനഃ. 34

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യജ്ജ്ഞാത്വാ ന പുനർമോഹ-
മേവം യാസ്യസി പാണ്ഡവ
യേന ഭൂതാന്യശേഷേണ
ദ്രക്ഷ്യസ്യാത്മന്യഥോ മയി. 35

അപി ചേദസി പാപേഭ്യഃ
സർവേഭ്യഃ പാപകൃത്തമഃ
സർവ്വം ജ്ഞാനപ്ലവേനൈവ
വൃജിനം സംതരിഷ്യസി. 36

യഥൈധാംസി സമിദ്ധോഽഗ്നിർ-
ഭസ്മസാത്കുരുതേഽർജ്ജുന,
ജ്ഞാനാഗ്നിഃ സർവ്വകർമ്മാണി
ഭസ്മസാത്കുരുതേ തഥാ. 37

ന ഹി ജ്ഞാനേന സദൃശം
പവിത്രമിഹ വിദ്യതേ
തത്സ്വയം യോഗസംസിദ്ധഃ
കാലേനാത്മനി വിന്ദതി. 38

ശ്രദ്ധാവാംല്ലഭതേ ജ്ഞാനം
തത്പരഃ സംയതേന്ദ്രിയഃ
ജ്ഞാനം ലബ്ധ്വാ പരാം ശാന്തി-
മചിരേണാധിഗച്ഛതി. 39

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അജ്ഞശ്ചാശ്രദ്ദധാനശ്ച
സംശയാത്മാ വിനശ്യതി
നായം ലോകോ്ഽസ്തി ന പരോ
ന സുഖം സംശയാത്മനഃ. 40

യോഗസന്ന്യസ്തകമ്മാണം
ജ്ഞാനസംഛിന്നസംശയം
ആത്മവന്തം ന കമ്മാണി
നിബധ്നന്തി ധനഞ്ജയ. 41

തസ്മാദജ്ഞാനസംഭൂതം
ഹൃത്സ്ഥം ജ്ഞാനാസിനാത്മനഃ
ഛിത്ത്വൈനം സംശയം യോഗ-
മാതിഷ്ഠോത്തിഷ്ഠ ഭാരത. 42

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാജ്ജുന-
സംവാദേ ജ്ഞാനകമ്മസന്ന്യാസയോഗോ നാമ
ചതുത്ഥോ്ഽദ്ധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

പഞ്ചമോഽദ്ധ്യായഃ

ജ്ഞാനയോഗഃ

അർജ്ജുന ഉവാച

സന്ന്യാസം കർമ്മണാം കൃഷ്ണ
പുനർയോഗം ച ശംസസി
യച്ഛ്രേയ ഏതയോരേകം
തന്മേ ബ്രൂഹി സുനിശ്ചിതം. 1

ശ്രീഭഗവാനുവാച

സന്ന്യാസഃ കർമ്മയോഗശ്ച
നിഃശ്രേയസകരാവുഭൗ
തയോസ്തു കർമ്മസന്ന്യാസാത്
കർമ്മയോഗോ വിശിഷ്യതേ. 2

ജ്ഞേയഃ സ നിത്യസന്ന്യാസീ
യോ ന ദ്വേഷ്ടി ന കാങ്ക്ഷതി
നിർദ്വന്ദ്വോ ഹി മഹാബാഹോ
സുഖം ബന്ധാത് പ്രമുച്യതേ. 3

സാംഖ്യയോഗൗ പൃഥഗ്ബാലാഃ
പ്രവദന്തി ന പണ്ഡിതാഃ
ഏകമപ്യാസ്ഥിതഃ സമ്യ-
ഗുഭയോർവ്വിന്ദതേ ഫലം. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യത് സാംഖ്യൈഃ പ്രാപ്യതേ സ്ഥാനം
തദ്യോഗൈരപി ഗമ്യതേ
ഏകം സാംഖ്യം ച യോഗം ച
യഃ പശ്യതി സ പശ്യതി. 5

സന്ന്യാസസ്തു മഹാബാഹോ
ദുഃഖമാപ്തുമയോഗതഃ
യോഗയുക്തോ മുനിർബ്രഹ്മ
നചിരേണാധിഗച്ഛതി. 6

യോഗയുക്തോ വിശുദ്ധാത്മാ
വിജിതാത്മാ ജിതേന്ദ്രിയഃ
സർവ്വഭൂതാത്മഭൂതാത്മാ
കുർവ്വന്നപി ന ലിപ്യതേ. 7

നൈവ കിംചിത് കരോമീതി
യുക്തോ മന്യേത തത്ത്വവിത്
പശ്യൻ ശൃണ്വൻ സ്പൃശൻ ജിഘ്ര-
ന്നശ്നൻ ഗച്ഛൻ സ്വപൻ ശ്വസൻ. 8

പ്രലപൻ വിസൃജൻ ഗൃഹ്ണ-
ന്നുന്മിഷന്നിമിഷന്നപി
ഇന്ദ്രിയാണീന്ദ്രിയാർത്ഥേഷു
വർത്തന്ത ഇതി ധാരയൻ. 9

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ബ്രഹ്മണ്യാധായ കർമ്മാണി
സങ്ഗം ത്യക്ത്വാ കരോതി യഃ
ലിപ്യതേ ന സ പാപേന
പദ്മപത്രമിവാംഭസാ. 10

കായേന മനസാ ബുദ്ധ്യാ
കേവലൈരിന്ദ്രിയൈരപി
യോഗിനഃ കർമ്മ കുർവ്വന്തി
സങ്ഗം ത്യക്ത്വാത്മശുദ്ധയേ. 11

യുക്തഃ കർമ്മഫലം ത്യക്ത്വാ
ശാന്തിമാപ്നോതി നൈഷ്ഠികീം
അയുക്തഃ കാമകാരേണ
ഫലേ സക്തോ നിബധ്യതേ. 12

സർവ്വകർമ്മാണി മനസാ
സന്ന്യസ്യാസ്തേ സുഖം വശീ
നവദ്വാരേ പുരേ ദേഹീ
നൈവ കുർവ്വൻ ന കാരയൻ. 13

ന കർത്തൃത്വം ന കർമ്മാണി
ലോകസ്യ സൃജതി പ്രഭുഃ
ന കർമ്മഫലസംയോഗം
സ്വഭാവസ്തു പ്രവർത്തതേ. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

നാദത്തേ കസ്യചിത് പാപം
ന ചൈവ സുകൃതം വിഭുഃ
അജ്ഞാനേനാവൃതം ജ്ഞാനം
തേന മുഹ്യന്തി ജന്തവഃ. 15

ജ്ഞാനേന തു തദജ്ഞാനം
യേഷാം നാശിതമാത്മനഃ
തേഷാമാദിത്യവജ്ജ്ഞാനം
പ്രകാശയതി തത്പരം. 16

തദ്ബുദ്ധയസ്തദാത്മാന–
സ്തന്നിഷ്ഠാസ്തത്പരായണാഃ
ഗച്ഛന്ത്യപുനരാവൃത്തിം
ജ്ഞാനനിർധൂതകല്മഷാഃ. 17

വിദ്യാവിനയസമ്പന്നേ
ബ്രാഹ്മണേ ഗവി ഹസ്തിനി
ശുനി ചൈവ ശ്വപാകേ ച
പണ്ഡിതാഃ സമദർശിനഃ. 18

ഇഹൈവ തൈർജ്ജിതഃ സർഗ്ഗോ
യേഷാം സാമ്യേ സ്ഥിതം മനഃ
നിർദ്ദോഷം ഹി സമം ബ്രഹ്മ
തസ്മാത് ബ്രഹ്മണി തേ സ്ഥിതാഃ. 19

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ന പ്രഹൃഷ്യേത് പ്രിയം പ്രാപ്യ
നോദ്വിജേത് പ്രാപ്യ ചാപ്രിയം
സ്ഥിരബുദ്ധിരസംമൂഢോ
ബ്രഹ്മവിദ് ബ്രഹ്മണി സ്ഥിതഃ. 20

ബാഹ്യസ്പൎശേഷ്വസക്താത്മാ
വിന്ദത്യാത്മനി യത്സുഖം
സ ബ്രഹ്മയോഗയുക്താത്മാ
സുഖമക്ഷയ്യമശ്നുതേ. 21

യേ ഹി സംസ്പൎശജാ ഭോഗാ
ദുഃഖയോനയ ഏവ തേ
ആദ്യന്തവന്തഃ കൗന്തേയ
ന തേഷു രമതേ ബുധഃ. 22

ശക്നോതീഹൈവ യഃ സോഢും
പ്രാക്ശരീരവിമോക്ഷണാത്
കാമക്രോധോദ്ഭവം വേഗം
സ യുക്തഃ സ സുഖീ നരഃ 23

CC0. In Public Domain. Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യോഽന്തഃസുഖോഽന്തരാരാമ-
സ്തഥാന്തർജ്യോതിരേവ യഃ
സ യോഗീ ബ്രഹ്മനിർവ്വാണം
ബ്രഹ്മഭൂതോഽധിഗച്ഛതി. 24

ലഭന്തേ ബ്രഹ്മനിർവ്വാണ-
മൃഷയഃ ക്ഷീണകല്മഷാഃ
ഛിന്നദ്വൈധാ യതാത്മാനഃ
സർവ്വഭൂതഹിതേ രതാഃ. 25

കാമക്രോധവിയുക്താനാം
യതീനാം യതചേതസാം
അഭിതോ ബ്രഹ്മനിർവ്വാണം
വർത്തതേ വിദിതാത്മനാം. 26

സ്പർശാൻ കൃത്വാ ബഹിർബാഹ്യാം-
ശ്ചക്ഷുശ്ചൈവാന്തരേ ഭ്രുവോഃ
പ്രാണാപാനൗ സമൗ കൃത്വാ
നാസാഭ്യന്തരചാരിണൗ 27

CC0. In Public Domain. Nirbhay Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യതേന്ദ്രിയമനോബുദ്ധിർ-
മുനിർമോക്ഷപരായണഃ
വിഗതേച്ഛാഭയക്രോധോ
യഃ സദാ മുക്ത ഏവ സഃ. 28

ഭോക്താരം യജ്ഞതപസാം
സർവ്വലോകമഹേശ്വരം
സുഹൃദം സർവ്വഭൂതാനാം
ജ്ഞാത്വാ മാം ശാന്തിമൃച്ഛതി. 29

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന-
സംവാദേ ജ്ഞാനയോഗോ നാമ
പഞ്ചമോഽദ്ധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഷഷ്ഠോഽദ്ധ്യായഃ

അഭ്യാസയോഗഃ

ശ്രീഭഗവാനുവാച

അനാശ്രിതഃ കർമ്മഫലം
കാര്യം കർമ്മ കരോതി യഃ
സ സന്ന്യാസീ ച യോഗീ ച
ന നിരഗ്നിർന ചാക്രിയഃ. 1

യം സന്ന്യാസമിതി പ്രാഹുർ-
യോഗം തം വിദ്ധി പാണ്ഡവ
ന ഹ്യസന്ന്യസ്തസങ്കല്പോ
യോഗീ ഭവതി കശ്ചന. 2

ആരുരുക്ഷോർമുനേർയോഗം
കർമ്മ കാരണമുച്യതേ
യോഗാരൂഢസ്യ തസ്യൈവ
ശമഃ കാരണമുച്യതേ. 3

യദാ ഹി നേന്ദ്രിയാർത്ഥേഷു
ന കർമ്മസ്വനുഷജ്ജതേ
സർവ്വസങ്കല്പസന്ന്യാസീ
യോഗാരൂഢസ്തദോച്യതേ. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഉദ്ധരേദാത്മനാത്മാനം
നാത്മാനമവസാദയേത്
ആത്മൈവ ഹ്യാത്മനോ ബന്ധു-
രാത്മൈവ രിപുരാത്മനഃ. 5

ബന്ധുരാത്മാത്മനസ്തസ്യ
യേനാത്മൈവാത്മനാ ജിതഃ
അനാത്മനസ്തു ശത്രുത്വേ
വർത്തേതാത്മൈവ ശത്രുവത്. 6

ജിതാത്മനഃ പ്രശാന്തസ്യ
പരമാത്മാ സമാഹിതഃ
ശീതോഷ്ണസുഖദുഃഖേഷു
തഥാ മാനാപമാനയോഃ. 7

ജ്ഞാനവിജ്ഞാനതൃപ്താത്മാ
കൂടസ്ഥോ വിജിതേന്ദ്രിയഃ
യുക്ത ഇത്യുച്യതേ യോഗീ
സമലോഷ്ടാശ്മകാഞ്ചനഃ. 8

സുഹൃന്മിത്രാര്യുദാസീന-
മധ്യസ്ഥദ്വേഷ്യബന്ധുഷു
സാധുഷ്വപി ച പാപേഷു
സമബുദ്ധിർവിശിഷ്യതേ 9

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri

യോഗീ യുഞ്ജീത സതത–
മാത്മാനം രഹസി സ്ഥിതഃ
ഏകാകീ യതചിത്താത്മാ
നിരാശീരപരിഗ്രഹഃ. 10

ശുചൗ ദേശേ പ്രതിഷ്ഠാപ്യ
സ്ഥിരമാസനമാത്മനഃ
നാത്യുച്ഛ്റിതം നാതിനീചം
ചൈലാജിനകുശോത്തരം. 11

തത്രൈകാഗ്രം മനഃ കൃത്വാ
യതചിത്തേന്ദ്രിയക്രിയഃ
ഉപവിശ്യാസനേ യുഞ്ജ്യാ–
ദ്യോഗമാത്മവിശുദ്ധയേ. 12

സമം കായശിരോഗ്രീവം
ധാരയന്നചലം സ്ഥിരഃ
സംപ്രേക്ഷ്യ നാസികാഗ്രം സ്വം
ദിശശ്ചാനവലോകയൻ: 13

പ്രശാന്താത്മാ വിഗതഭീർ–
ബ്രഹ്മചാരിവ്രതേ സ്ഥിതഃ
മനഃ സംയമ്യ മച്ചിത്തോ
യുക്ത ആസീത മത്പരഃ. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യുഞ്ജന്നേവം സദാത്മാനം
യോഗീ നിയതമാനസഃ
ശാന്തിം നിർവ്വാണപരമാം
മത്സംസ്ഥാമധിഗച്ഛതി. 15

നാത്യശ്നതസ്തു യോഗോഽസ്തി
ന ചൈകാന്തമനശ്നതഃ
ന ചാതിസ്വപ്നശീലസ്യ
ജാഗ്രതോ നൈവ ചാർജ്ജുന. 16

യുക്താഹാരവിഹാരസ്യ
യുക്തചേഷ്ടസ്യ കർമ്മസു
യുക്തസ്വപ്നാവബോധസ്യ
യോഗോ ഭവതി ദുഃഖഹാ. 17

യദാ വിനിയതം ചിത്ത–
മാത്മന്യേവാവതിഷ്ഠതേ
നിഃസ്പൃഹഃ സർവ്വകാമേഭ്യോ
യുക്ത ഇത്യുച്യതേ തദാ. 18

യഥാ ദീപോ നിവാതസ്ഥോ
നേങ്ഗതേ സോപമാ സ്മൃതാ
യോഗിനോ യതചിത്തസ്യ
യുഞ്ജതോ യോഗമാത്മനഃ 19

CC0. In Public Domain. [illegible] Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യത്രോപരമതേ ചിത്തം
നിരുദ്ധം യോഗസേവയാ
യത്ര ചൈവാത്മനാത്മാനം
പശ്യന്നാത്മനി തുഷ്യതി. 20

സുഖമാത്യന്തികം യത്തദ്_
ബുദ്ധിഗ്രാഹ്യമതീന്ദ്രിയം
വേത്തി യത്ര ന ചൈവായം
സ്ഥിതശ്ചലതി തത്ത്വതഃ. 21

യം ലബ്ധ്വാ ചാപരം ലാഭം
മന്യതേ നാധികം തതഃ
യസ്മിൻ സ്ഥിതോ ന ദുഃഖേന
ഗുരുണാപി വിചാല്യതേ. 22

തം വിദ്യാദ് ദുഃഖസംയോഗ_
വിയോഗം യോഗസംജ്ഞിതം
സ നിശ്ചയേന യോക്തവ്യോ
യോഗോഽനിർവിണ്ണചേതസാ. 23

സങ്കല്പപ്രഭവാൻ കാമാം_
സ്ത്യക്ത്വാ സർവ്വാനശേഷതഃ
മനസൈവേന്ദ്രിയഗ്രാമം
വിനിയമ്യ സമന്തതഃ. 24

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri

ശനൈഃ ശനൈരുപരമേദ്
ബുദ്ധ്യാ ധൃതിഗൃഹീതയാ
ആത്മസംസ്ഥം മനഃ കൃത്വാ
ന കിഞ്ചിദപി ചിന്തയേത്. 25

യതോ യതോ നിശ്ചരതി
മനശ്ചഞ്ചലമസ്ഥിരം
തതസ്തതോ നിയമ്യൈത–
ദാത്മന്യേവ വശം നയേത്. 26

പ്രശാന്തമനസം ഹ്യേനം
യോഗിനം സുഖമുത്തമം
ഉപൈതി ശാന്തരജസം
ബ്രഹ്മഭൂതമകല്മഷം. 27

യുഞ്ജന്നേവം സദാത്മാനം
യോഗീ വിഗതകല്മഷഃ
സുഖേന ബ്രഹ്മസംസ്പർശ–
മത്യന്തം സുഖമശ്നുതേ. 28

സർവ്വഭൂതസ്ഥമാത്മാനം
സർവ്വഭൂതാനി ചാത്മനി
ഈക്ഷതേ യോഗയുക്താത്മാ
സർവ്വത്ര സമദർശനഃ. 29

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യോ മാം പശ്യതി സർവ്വത്ര
സർവ്വം ച മയി പശ്യതി
തസ്യാഹം ന പ്രണശ്യാമി
സ ച മേ ന പ്രണശ്യതി. 30

സർവ്വഭൂതസ്ഥിതം യോ മാം
ഭജത്യേകത്വമാസ്ഥിതഃ
സർവ്വഥാ വർത്തമാനോഽപി
സ യോഗീ മയി വർത്തതേ. 31

ആത്മൗപമ്യേന സർവ്വത്ര
സമം പശ്യതി യോഽർജ്ജുന
സുഖം വാ യദി വാ ദുഃഖം
സ യോഗീ പരമോ മതഃ. 32

അർജ്ജുന ഉവാച

യോഽയം യോഗസ്ത്വയാ പ്രോക്തഃ
സാമ്യേന മധുസൂദന,
ഏതസ്യാഹം ന പശ്യാമി
ചഞ്ചലത്വാത് സ്ഥിതിം സ്ഥിരാം. 33

ചഞ്ചലം ഹി മനഃ കൃഷ്ണ,
പ്രമാഥി ബലവദ്ദൃഢം
തസ്യാഹം നിഗ്രഹം മന്യേ
വായോരിവ സുദുഷ്കരം. 34

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശ്രീഭഗവാനുവാച
അസംശയം മഹാബാഹോ
മനോ ദുർനിഗ്രഹം ചലം
അഭ്യാസേന തു കൗന്തേയ
വൈരാഗ്യേണ ച ഗൃഹ്യതേ. 35
അസംയതാത്മനാ യോഗോ
ദുഷ്പ്രാപ ഇതി മേ മതിഃ
വശ്യാത്മനാ തു യതതാ
ശക്യോഽവാപ്തുമുപായതഃ. 36
അർജ്ജുന ഉവാച
അയതിഃ ശ്രദ്ധയോപേതോ
യോഗാച്ചലിതമാനസഃ
അപ്രാപ്യ യോഗസംസിദ്ധിം
കാം ഗതിം കൃഷ്ണ ഗച്ഛതി. 37
കച്ചിന്നോഭയവിഭ്രഷ്ടശ്–
ഛിന്നാഭ്രമിവ നശ്യതി
അപ്രതിഷ്ഠോ മഹാബാഹോ,
വിമൂഢോ ബ്രഹ്മണഃ പഥി. 38
ഏതന്മേ സംശയം കൃഷ്ണ
ഛേത്തുമർഹസ്യശേഷതഃ
ത്വദന്യഃ സംശയസ്യാസ്യ
ഛേത്താ ന ഹ്യുപപദ്യതേ. 39

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശ്രീഭഗവാനുവാച

പാർത്ഥ, നൈവേഹ നാമുത്ര
വിനാശസ്തസ്യ വിദ്യതേ
ന ഹി കല്യാണകൃത് കശ്ചിദ്
ദുർഗതിം താത ഗച്ഛതി. 40

പ്രാപ്യ പുണ്യകൃതാം ലോകാ-
നുഷിത്വാ ശാശ്വതീഃ സമാഃ
ശുചീനാം ശ്രീമതാം ഗേഹേ
യോഗഭ്രഷ്ടോഽഭിജായതേ. 41

അഥവാ യോഗിനാമേവ
കുലേ ഭവതി ധീമതാം
ഏതദ്ധി ദുർലഭതരം
ലോകേ ജന്മ യദീദൃശം. 42

തത്ര തം ബുദ്ധിസംയോഗം
ലഭതേ പൗർവ്വദേഹികം
യതതേ ച തതോ ഭൂയഃ
സംസിദ്ധൗ കുരുനന്ദന. 43

പൂർവ്വാഭ്യാസേന തേനൈവ
ഹ്രിയതേ ഹ്യവശോഽപി സഃ
ജിജ്ഞാസുരപി യോഗസ്യ
ശബ്ദബ്രഹ്മാതിവർത്തതേ. 44

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

പ്രയത്നാദ്യതമാനസ്തു
യോഗീ സംശുദ്ധകില്ബിഷഃ
അനേകജന്മസംസിദ്ധ–
സ്തതോ യാതി പരാം ഗതിം. 45

തപസ്വിഭ്യോഽധികോ യോഗീ
ജ്ഞാനിഭ്യോഽപി മതോഽധികഃ
കർമ്മിഭ്യശ്ചാധികോ യോഗീ
തസ്മാദ്യോഗീ ഭവാർജ്ജുന. 46

യോഗിനാമപി സർവ്വേഷാം
മദ്ഗതേനാന്തരാത്മനാ
ശ്രദ്ധാവാൻ ഭജതേ യോ മാം
സ മേ യുക്തതമോ മതഃ. 47

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന–
സംവാദേ അഭ്യാസയോഗോ നാമ
ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സപ്തമോഽധ്യായഃ

ജ്ഞാനവിജ്ഞാനയോഗഃ

ശ്രീഭഗവാനുവാച

മയ്യാസക്തമനാഃ പാർത്ഥ
യോഗം യുഞ്ജൻ മദാശ്രയഃ
അസംശയം സമഗ്രം മാം
യഥാ ജ്ഞാസ്യസി തത് ശൃണു. 1

ജ്ഞാനം തേഽഹം സവിജ്ഞാന-
മിദം വക്ഷ്യാമ്യശേഷതഃ
യജ്ജ്ഞാത്വാ നേഹ ഭൂയോഽന്യത്
ജ്ഞാതവ്യമവശിഷ്യതേ. 2

മനുഷ്യാണാം സഹസ്രേഷു
കശ്ചിദ്യതതി സിദ്ധയേ
യതതാമപി സിദ്ധാനാം
കശ്ചിന്മാം വേത്തി തത്ത്വതഃ. 3

ഭൂമിരാപോഽനലോ വായുഃ
ഖം മനോ ബുദ്ധിരേവ ച
അഹംകാര ഇതീയം മേ
ഭിന്നാ പ്രകൃതിരഷ്ടധാ. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അപരേയമിതസ്ത്വന്യാം
പ്രകൃതിം വിദ്ധി മേ പരാം
ജീവഭൂതാം മഹാബാഹോ,
യയേദം ധാര്യ്യതേ ജഗത്. 5

ഏതദ്യോനീനി ഭൂതാനി
സർവ്വാണീത്യുപധാരയ
അഹം കൃത്സ്നസ്യ ജഗതഃ
പ്രഭവഃ പ്രലയസ്തഥാ. 6

മത്തഃ പരതരം നാന്യത്
കിഞ്ചിദസ്തി ധനഞ്ജയ
മയി സർവ്വമിദം പ്രോതം
സൂത്രേ മണിഗണാ ഇവ. 7

രസോഽഹമപ്സു കൗന്തേയ
പ്രഭാസ്മി ശശിസൂര്യ്യയോഃ
പ്രണവഃ സർവ്വവേദേഷു
ശബ്ദഃ ഖേ പൗരുഷം നൃഷു. 8

പുണ്യോ ഗന്ധഃ പൃഥിവ്യാം ച
തേജശ്ചാസ്മി വിഭാവസൗ
ജീവനം സർവ്വഭൂതേഷു
തപശ്ചാസ്മി തപസ്വിഷു 9

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ബീജം മാം സർവ്വഭൂതാനാം
വിദ്ധി പാർത്ഥ സനാതനം
ബുദ്ധിർബുദ്ധിമതാമസ്മി
തേജസ്തേജസ്വിനാമഹം. 10

ബലം ബലവതാം ചാഹം
കാമരാഗവിവർജ്ജിതം
ധർമ്മാവിരുദ്ധോ ഭൂതേഷു
കാമോഽസ്മി ഭരതർഷഭ. 11

യേ ചൈവ സാത്ത്വികാ ഭാവാ
രാജസാസ്താമസാശ്ച യേ
മത്ത ഏവേതി താൻ വിദ്ധി
ന ത്വഹം തേഷു തേ മയി. 12

ത്രിഭിർഗ്ഗുണമയൈർഭാവൈ-
രേഭിഃ സർവ്വമിദം ജഗത്
മോഹിതം നാഭിജാനാതി
മാമേഭ്യഃ പരമവ്യയം. 13

ദൈവീ ഹ്യേഷാ ഗുണമയീ
മമ മായാ ദുരത്യയാ
മാമേവ യേ പ്രപദ്യന്തേ
മായാമേതാം തരന്തി തേ. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ന മാം ദുഷ്കൃതിനോ മൂഢാഃ
പ്രപദ്യന്തേ നരാധമാഃ
മായയാപഹൃതജ്ഞാനാ
ആസുരം ഭാവമാശ്രിതാഃ. 15

ചതുർവ്വിധാ ഭജന്തേ മാം
ജനാഃ സുകൃതിനോഽർജ്ജുന
ആർത്തോ ജിജ്ഞാസുരർത്ഥാർത്ഥീ
ജ്ഞാനീ ച ഭരതർഷഭ. 16

തേഷാം ജ്ഞാനീ നിത്യയുക്ത
ഏകഭക്തിർവ്വിശിഷ്യതേ
പ്രിയോ ഹി ജ്ഞാനിനോഽത്യർത്ഥ-
മഹം സ ച മമ പ്രിയഃ. 17

ഉദാരാഃ സർവ്വ ഏവൈതേ
ജ്ഞാനീ ത്വാത്മൈവ മേ മതം
ആസ്ഥിതഃ സ ഹി യുക്താത്മാ
മാമേവാനുത്തമാം ഗതിം. 18

ബഹൂനാം ജന്മനാമന്തേ
ജ്ഞാനവാൻ മാം പ്രപദ്യതേ
വാസുദേവഃ സർവ്വമിതി
സ മഹാത്മാ സുദുർല്ലഭഃ. 19

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

കാമൈസ്തൈസ്തൈർഹൃതജ്ഞാനാഃ
പ്രപദ്യന്തേഽന്യദേവതാഃ
തം തം നിയമമാസ്ഥായ
പ്രകൃത്യാ നിയതാഃ സ്വയാ. 20

യോ യോ യാം യാം തനും ഭക്തഃ
ശ്രദ്ധയാർച്ചിതുമിച്ഛതി
തസ്യ തസ്യാചലാം ശ്രദ്ധാം
താമേവ വിദധാമ്യഹം. 21

സ തയാ ശ്രദ്ധയാ യുക്ത-
സ്തസ്യാരാധനമീഹതേ
ലഭതേ ച തതഃ കാമാൻ
മയൈവ വിഹിതാൻ ഹി താൻ. 22

അന്തവത്തു ഫലം തേഷാം
തദ്ഭവത്യല്പമേധസാം
ദേവാൻ ദേവയജോ യാന്തി
മദ്ഭക്താ യാന്തി മാമപി. 23

അവ്യക്തം വ്യക്തിമാപന്നം
മന്യന്തേ മാമബുദ്ധയഃ
പരം ഭാവമജാനന്തോ
മമാവ്യയമനുത്തമം. 24

CC0. In Public Domain. Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation, Delhi and eGangotri

നാഹം പ്രകാശഃ സൎവ്വസ്യ
യോഗമായാസമാവൃതഃ
മൂഢോഽയം നാഭിജാനാതി
ലോകോ മാമജമവ്യയം. 25

വേദാഹം സമതീതാനി
വൎത്തമാനാനി ചാൎജ്ജുന
ഭവിഷ്യാണി ച ഭൂതാനി
മാം തു വേദ ന കശ്ചന. 26

ഇച്ഛാദ്വേഷസമുത്ഥേന
ദ്വന്ദ്വമോഹേന ഭാരത
സൎവ്വഭൂതാനി സംമോഹം
സൎഗ്ഗേ യാന്തി പരംതപ. 27

യേഷാം ത്വന്തഗതം പാപം
ജനാനാം പുണ്യകൎമ്മണാം
തേ ദ്വന്ദ്വമോഹനിർമ്മുക്താ
ഭജന്തേ മാം ദൃഢവ്രതാഃ. 28

ജരാമരണമോക്ഷായ
മാമാശ്രിത്യ യതന്തി യേ
തേ ബ്രഹ്മ തദ്വിദുഃ കൃത്സ്ന–
മദ്ധ്യാത്മം കൎമ്മ ചാഖിലം. 29

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സാധിഭൂതാധിദൈവം മാം
സാധിയജ്ഞം ച യേ വിദുഃ
പ്രയാണകാലേऽപി ച മാം
തേ വിദുർയുക്തചേതസഃ. 30

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന-
സംവാദേ ജ്ഞാനവിജ്ഞാനയോഗോ നാമ
സപ്തമോऽധ്യായഃ.

അഷ്ടമോऽധ്യായഃ

ക്ഷരാക്ഷരബ്രഹ്മയോഗഃ

അർജ്ജുന ഉവാച

കിം തദ് ബ്രഹ്മ കിമധ്യാത്മം
കിം കർമ്മ പുരുഷോത്തമ,
അധിഭൂതം ച കിം പ്രോക്ത-
മധിദൈവം കിമുച്യതേ. 1

അധിയജ്ഞഃ കഥം കോऽത്ര
ദേഹേऽസ്മിൻ മധുസൂദന,
പ്രയാണകാലേ ച കഥം
ജ്ഞേയോऽസി നിയതാത്മഭിഃ. 2

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശ്രീഭഗവാനുവാച

അക്ഷരം ബ്രഹ്മ പരമം
സ്വഭാവോഽധ്യാത്മമുച്യതേ
ഭൂതഭാവോദ്ഭവകരോ
വിസർഗ്ഗഃ കർമ്മസംജ്ഞിതഃ. 3

അധിഭൂതം ക്ഷരോ ഭാവഃ
പുരുഷശ്ചാധിദൈവതം
അധിയജ്ഞോഽഹമേവാത്ര
ദേഹേ ദേഹഭൃതാം വര. 4

അന്തകാലേ ച മാമേവ
സ്മരൻ മുക്ത്വാ കളേബരം
യഃ പ്രയാതി സ മദ്ഭാവം
യാതി നാസ്ത്യത്ര സംശയഃ. 5

യം യം വാപി സ്മരൻ ഭാവം
ത്യജത്യന്തേ കളേബരം
തം തമേവൈതി കൗന്തേയ
സദാ തദ്ഭാവഭാവിതഃ. 6

തസ്മാത് സർവ്വേഷു കാലേഷു
മാമനുസ്മര യുദ്ധ്യ ച
മയ്യർപ്പിതമനോബുദ്ധിർ–
മാമേവൈഷ്യസ്യസംശയഃ. 7

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അഭ്യാസയോഗയുക്തേന
ചേതസാ നാന്യഗാമിനാ
പരമം പുരുഷം ദിവ്യം
യാതി പാൎത്ഥാനുചിന്തയൻ, 8

കവിം പുരാണമനുശാസിതാര-
മണോരണീയാംസമനുസ്മരേദ്യഃ
സൎവ്വസ്യ ധാതാരമചിന്ത്യരൂപ-
മാദിത്യവൎണ്ണം തമസഃ പരസ്താത്, 9

പ്രയാണകാലേ മനസാചലേന
ഭക്ത്യാ യുക്തോ യോഗബലേന ചൈവ
ഭ്രുവോൎമദ്ധ്യേ പ്രാണമാവേശ്യ സമ്യക്
സ തം പരം പുരുഷമുപൈതി ദിവ്യം. 10

യദക്ഷരം വേദവിദോ വദന്തി
വിശന്തി യദ്യതയോ വീതരാഗാഃ
യദിച്ഛന്തോ ബ്രഹ്മചൎയ്യം ചരന്തി
തത്തേ പദം സംഗ്രഹേണ പ്രവക്ഷ്യേ. 11

സൎവ്വദ്വാരാണി സംയമ്യ
മനോ ഹൃദി നിരുദ്ധ്യ ച
മൂൎദ്ധ്ന്യാധായാത്മനഃ പ്രാണ-
മാസ്ഥിതോ യോഗധാരണാം, 12

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഓമിത്യേകാക്ഷരം ബ്രഹ്മ
വ്യാഹരൻ മാമനുസ്മരൻ
യഃ പ്രയാതി ത്യജൻ ദേഹം
സ യാതി പരമാം ഗതിം. 13

അനന്യചേതാഃ സതതം
യോ മാം സ്മരതി നിത്യശഃ
തസ്യാഹം സുലഭഃ പാർത്ഥ
നിത്യയുക്തസ്യ യോഗിനഃ. 14

മാമുപേത്യ പുനർജന്മ
ദുഃഖാലയമശാശ്വതം
നാപ്നുവന്തി മഹാത്മാനഃ
സംസിദ്ധിം പരമാം ഗതാഃ. 15

ആബ്രഹ്മഭുവനാല്ലോകാഃ
പുനരാവർത്തിനോഽർജ്ജുന,
മാമുപേത്യ തു കൗന്തേയ
പുനർജന്മ ന വിദ്യതേ. 16

സഹസ്രയുഗപര്യ്യന്ത_
മഹര്യ്യദ്ബ്രഹ്മണോ വിദുഃ
രാത്രിം യുഗസഹസ്രാന്താം
തേഽഹോരാത്രവിദോ ജനാഃ. 17

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അവ്യക്താദ്വ്യക്തയഃ സർവ്വാഃ
പ്രഭവന്ത്യഹരാഗമേ
രാത്ര്യാഗമേ പ്രലീയന്തേ
തത്രൈവാവ്യക്തസംജ്ഞകേ. 18

ഭൂതഗ്രാമഃ സ ഏവായം
ഭൂത്വാ ഭൂത്വാ പ്രലീയതേ
രാത്ര്യാഗമേഽവശഃ പാർത്ഥ,
പ്രഭവത്യഹരാഗമേ. 19

പരസ്തസ്മാത്തു ഭാവോഽന്യോ-
ഽവ്യക്തോഽവ്യക്താത് സനാതനഃ
യഃ സ സർവ്വേഷു ഭൂതേഷു
നശ്യത്സു ന വിനശ്യതി. 20

അവ്യക്തോഽക്ഷര ഇത്യുക്ത-
സ്തമാഹുഃ പരമാം ഗതിം
യം പ്രാപ്യ ന നിവർത്തന്തേ
തദ്ധാമ പരമം മമ. 21

പുരുഷഃ സ പരഃ പാർത്ഥ,
ഭക്ത്യാ ലഭ്യസ്ത്വനന്യയാ
യസ്യാന്തഃസ്ഥാനി ഭൂതാനി
യേന സർവ്വമിദം തതം. 22

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യത്ര കാലേ ത്വനാവൃത്തി–
മാവൃത്തിം ചൈവ യോഗിനഃ
പ്രയാതാ യാന്തി തം കാലം
വക്ഷ്യാമി ഭരതർഷഭ. 23

അഗ്നിർജ്യോതിരഹഃ ശുക്ലഃ
ഷണ്മാസാ ഉത്തരായണം
തത്ര പ്രയാതാ ഗച്ഛന്തി
ബ്രഹ്മ ബ്രഹ്മവിദോ ജനാഃ. 24

ധൂമോ രാത്രിസ്തഥാ കൃഷ്ണഃ
ഷണ്മാസാ ദക്ഷിണായനം
തത്ര ചാന്ദ്രമസം ജ്യോതിർ–
യോഗീ പ്രാപ്യ നിവർത്തതേ. 25

ശുക്ലകൃഷ്ണേ ഗതീ ഹ്യേതേ
ജഗതഃ ശാശ്വതേ മതേ
ഏകയാ യാത്യനാവൃത്തി–
മന്യയാവർത്തതേ പുനഃ. 26

നൈതേ സൃതീ പാർത്ഥ ജാനൻ
യോഗീ മുഹ്യതി കശ്ചന
തസ്മാത് സർവ്വേഷു കാലേഷു
യോഗയുക്തോ ഭവാർജ്ജുന. 27

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

വേദേഷു യജ്ഞേഷു തപസ്സു ചൈവ
ദാനേഷു യത് പുണ്യഫലം പ്രദിഷ്ടം
അത്യേതി തത് സർവ്വമിദം വിദിത്വാ
യോഗീ പരം സ്ഥാനമുപൈതി ചാദ്യം. 28

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന-
സംവാദേ ക്ഷരാക്ഷരബ്രഹ്മയോഗോ നാമ
അഷ്ടമോഽധ്യായഃ.

നവമോഽദ്ധ്യായഃ

രാജവിദ്യാരാജഗുഹ്യയോഗഃ

ശ്രീഭഗവാനുവാച

ഇദം തു തേ ഗുഹ്യതമം
പ്രവക്ഷ്യാമ്യനസൂയവേ
ജ്ഞാനം വിജ്ഞാനസഹിതം
യജ്ജ്ഞാത്വാ മോക്ഷ്യസേഽശുഭാത്. 1

രാജവിദ്യാ രാജഗുഹ്യം
പവിത്രമിദമുത്തമം
പ്രത്യക്ഷാവഗമം ധർമ്മ്യം
സുസുഖം കർത്തുമവ്യയം. 2

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അശ്രദ്ദധാനാഃ പുരുഷാ
ധർമ്മസ്യാസ്യ പരംതപ
അപ്രാപ്യ മാം നിവർത്തന്തേ
മൃത്യുസംസാരവർത്മനി. 3

മയാ തതമിദം സർവ്വം
ജഗദവ്യക്തമൂർത്തിനാ
മത്സ്ഥാനി സർവ്വഭൂതാനി
ന ചാഹം തേഷ്വവസ്ഥിതഃ. 4

ന ച മത്സ്ഥാനി ഭൂതാനി
പശ്യ മേ യോഗമൈശ്വരം
ഭൂതഭൃന്ന ച ഭൂതസ്ഥോ
മമാത്മാ ഭൂതഭാവനഃ. 5

യഥാകാശസ്ഥിതോ നിത്യം
വായുഃ സർവ്വത്രഗോ മഹാൻ
തഥാ സർവ്വാണി ഭൂതാനി
മത്സ്ഥാനീത്യുപധാരയ. 6

സർവ്വഭൂതാനി കൗന്തേയ
പ്രകൃതിം യാന്തി മാമികാം
കല്പക്ഷയേ പുനസ്താനി
കല്പാദൗ വിസൃജാമ്യഹം. 7

CC0. In Public Domain. Kurkant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

പ്രകൃതിം സ്വാമവഷ്ടഭ്യ
വിസൃജാമി പുനഃ പുനഃ
ഭൂതഗ്രാമമിമം കൃത്സ്ന–
മവശം പ്രകൃതേർവ്വശാത്. 8

ന ച മാം താനി കർമ്മാണി
നിബധ്നന്തി ധനഞ്ജയ
ഉദാസീനവദാസീന–
മസക്തം തേഷു കർമ്മസു. 9

മയാദ്ധ്യക്ഷേണ പ്രകൃതിഃ
സൂയതേ സചരാചരം
ഹേതുനാനേന കൗന്തേയ
ജഗദ്വിപരിവർത്തതേ. 10

അവജാനന്തി മാം മൂഢാ
മാനുഷീം തനുമാശ്രിതം
പരം ഭാവമജാനന്തോ
മമ ഭൂതമഹേശ്വരം. 11

മോഘാശാ മോഘകർമ്മാണോ
മോഘജ്ഞാനാ വിചേതസഃ
രാക്ഷസീമാസുരീം ചൈവ
പ്രകൃതിം മോഹിനീം ശ്രിതാഃ. 12

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

മഹാത്മാനസ്തു മാം പാർത്ഥ
ദൈവീം പ്രകൃതിമാശ്രിതാഃ
ഭജന്ത്യനന്യമനസോ
ജ്ഞാത്വാ ഭൂതാദിമവ്യയം. 13

സതതം കീർത്തയന്തോ മാം
യതന്തശ്ച ദൃഢവ്രതാഃ
നമസ്യന്തശ്ച മാം ഭക്ത്യാ
നിത്യയുക്താ ഉപാസതേ. 14

ജ്ഞാനയജ്ഞേന ചാപ്യന്യേ
യജന്തോ മാമുപാസതേ
ഏകത്വേന പൃഥക്ത്വേന
ബഹുധാ വിശ്വതോമുഖം. 15

അഹം ക്രതുരഹം യജ്ഞഃ
സ്വധാഹമഹമൗഷധം
മന്ത്രോഽഹമഹമേവാജ്യ-
മഹമഗ്നിരഹം ഹുതം. 16

പിതാഹമസ്യ ജഗതോ
മാതാ ധാതാ പിതാമഹഃ
വേദ്യം പവിത്രമോങ്കാര
ഋക്സാമ യജുരേവ ച. 17

CC0. In Public Domain Kamlakant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഗതിർഭർത്താ പ്രഭുഃ സാക്ഷീ
നിവാസഃ ശരണം സുഹൃത്
പ്രഭവഃ പ്രലയഃ സ്ഥാനം
നിധാനം ബീജമവ്യയം. 18

തപാമ്യഹമഹം വർഷം
നിഗൃഹ്ണാമ്യുത്സൃജാമി ച
അമൃതം ചൈവ മൃത്യുശ്ച
സദസച്ചാഹമർജ്ജുന. 19

ത്രൈവിദ്യാ മാം സോമപാഃ പൂതപാപാ
യജ്ഞൈരിഷ്ട്വാ സ്വർഗ്ഗതിം പ്രാർത്ഥയന്തേ
തേ പുണ്യമാസാദ്യ സുരേന്ദ്രലോക-
മശ്നന്തി ദിവ്യാൻ ദിവി ദേവഭോഗാൻ. 20

തേ തം ഭുക്ത്വാ സ്വർഗ്ഗലോകം വിശാലം
ക്ഷീണേ പുണ്യേ മർത്ത്യലോകം വിശന്തി
ഏവം ത്രയീധർമ്മമനുപ്രപന്നാ
ഗതാഗതം കാമകാമാ ലഭന്തേ. 21

അനന്യാശ്ചിന്തയന്തോ മാം
യേ ജനാഃ പര്യുപാസതേ
തേഷാം നിത്യാഭിയുക്താനാം
യോഗക്ഷേമം വഹാമ്യഹം. 22

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യേഽപ്യന്യദേവതാ ഭക്താ
യജന്തേ ശ്രദ്ധയാന്വിതാഃ
തേഽപി മാമേവ കൗന്തേയ
യജന്ത്യവിധിപൂർവ്വകം. 23

അഹം ഹി സർവ്വയജ്ഞാനാം
ഭോക്താ ച പ്രഭുരേവ ച
ന തു മാമഭിജാനന്തി
തത്ത്വേനാതശ്ച്യവന്തി തേ. 24

യാന്തി ദേവവ്രതാ ദേവാൻ
പിതൄൻ യാന്തി പിതൃവ്രതാഃ
ഭൂതാനി യാന്തി ഭൂതേജ്യാ
യാന്തി മദ്യാജിനോഽപി മാം. 25

പത്രം പുഷ്പം ഫലം തോയം
യോ മേ ഭക്ത്യാ പ്രയച്ഛതി
തദഹം ഭക്ത്യുപഹൃത-
മശ്നാമി പ്രയതാത്മനഃ. 26

യത് കരോഷി യദശ്നാസി
യജ്ജുഹോഷി ദദാസി യത്
യത് തപസ്യസി കൗന്തേയ
തത് കുരുഷ്വ മദർപ്പണം. 27

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശുഭാശുഭഫലൈരേവം
മോക്ഷ്യസേ കർമ്മബന്ധനൈഃ
സന്ന്യാസയോഗയുക്താത്മാ
വിമുക്തോ മാമുപൈഷ്യസി. 28

സമോഽഹം സർവ്വഭൂതേഷു
ന മേ ദ്വേഷ്യോഽസ്തി ന പ്രിയഃ
യേ ഭജന്തി തു മാം ഭക്ത്യാ
മയി തേ തേഷു ചാപ്യഹം. 29

അപി ചേത് സുദുരാചാരോ
ഭജതേ മാമനന്യഭാക്
സാധുരേവ സ മന്തവ്യഃ
സമ്യഗ് വ്യവസിതോ ഹി സഃ. 30

ക്ഷിപ്രം ഭവതി ധർമ്മാത്മാ
ശശ്വച്ഛാന്തിം നിഗച്ഛതി
കൗന്തേയ പ്രതിജാനീഹി
ന മേ ഭക്തഃ പ്രണശ്യതി. 31

മാം ഹി പാർത്ഥ വ്യപാശ്രിത്യ
യേഽപി സ്യുഃ പാപയോനയഃ
സ്ത്രിയോ വൈശ്യാസ്തഥാ ശൂദ്രാ-
സ്തേഽപി യാന്തി പരാം ഗതിം. 32

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

കിം പുനർബ്ബ്രാഹ്മണാഃ പുണ്യാ
ഭക്താ രാജർഷയസ്തഥാ
അനിത്യമസുഖം ലോക–
മിമം പ്രാപ്യ ഭജസ്വ മാം. 33

മന്മനാ ഭവ മദ്ഭക്തോ
മദ്യാജീ മാം നമസ്കുരു
മാമേവൈഷ്യസി യുക്ത്വൈവ–
മാത്മാനം മത്പരായണഃ. 34

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന–
സംവാദേ രാജവിദ്യാരാജഗുഹ്യയോഗോ നാമ
നവമോഽധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ദശമോഽദ്ധ്യായഃ

വിഭൂതിവിസ്തരയോഗഃ

ശ്രീഭഗവാനുവാച

ഭൂയ ഏവ മഹാബാഹോ,
ശൃണു മേ പരമം വചഃ
യത്തേഽഹം പ്രീയമാണായ
വക്ഷ്യാമി ഹിതകാമ്യയാ. 1

ന മേ വിദുഃ സുരഗണാഃ
പ്രഭവം ന മഹർഷയഃ
അഹമാദിർഹി ദേവാനാം
മഹർഷീണാം ച സർവ്വശഃ. 2

യോ മാമജമനാദിം ച
വേത്തി ലോകമഹേശ്വരം
അസംമൂഢഃ സ മർത്ത്യേഷു
സർവ്വപാപൈഃ പ്രമുച്യതേ. 3

ബുദ്ധിർജ്ഞാനമസംമോഹഃ
ക്ഷമാ സത്യം ദമഃ ശമഃ
സുഖം ദുഃഖം ഭവോഽഭാവോ
ഭയം ചാഭയമേവ ച. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അഹിംസാ സമതാ തുഷ്ടി-
സ്തപോ ദാനം യശോഽയശഃ
ഭവന്തി ഭാവാ ഭൂതാനാം
മത്ത ഏവ പൃഥഗ്വിധാഃ. 5

മഹർഷയഃ സപ്ത പൂർവ്വേ
ചത്വാരോ മനവസ്തഥാ
മദ്ഭാവാ മാനസാ ജാതാ
യേഷാം ലോക ഇമാഃ പ്രജാഃ. 6

ഏതാം വിഭൂതിം യോഗം ച
മമ യോ വേത്തി തത്ത്വതഃ
സോഽവികമ്പേന യോഗേന
യുജ്യതേ നാത്ര സംശയഃ. 7

അഹം സർവ്വസ്യ പ്രഭവോ
മത്തഃ സർവ്വം പ്രവർത്തതേ
ഇതി മത്വാ ഭജന്തേ മാം
ബുധാ ഭാവസമന്വിതാഃ. 8

മച്ചിത്താ മദ്ഗതപ്രാണാ
ബോധയന്തഃ പരസ്പരം
കഥയന്തശ്ച മാം നിത്യം
തുഷ്യന്തി ച രമന്തി ച. 9

CC0. In Public Domain. Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri

തേഷാം സതതയുക്താനാം
ഭജതാം പ്രീതിപൂർവ്വകം
ദദാമി ബുദ്ധിയോഗം തം
യേന മാമുപയാന്തി തേ. 10

തേഷാമേവാനുകമ്പാർത്ഥ-
മഹമജ്ഞാനജം തമഃ
നാശയാമ്യാത്മഭാവസ്ഥോ
ജ്ഞാനദീപേന ഭാസ്വതാ. 11

അർജ്ജുന ഉവാച

പരം ബ്രഹ്മ പരം ധാമ
പവിത്രം പരമം ഭവാൻ
പുരുഷം ശാശ്വതം ദിവ്യ-
മാദിദേവമജം വിഭും. 12

ആഹുസ്ത്വാമൃഷയഃ സർവ്വേ
ദേവർഷിർന്നാരദസ്തഥാ
അസിതോ ദേവലോ വ്യാസഃ
സ്വയം ചൈവ ബ്രവീഷി മേ. 13

സർവ്വമേതദൃതം മന്യേ
യന്മാം വദസി കേശവ,
ന ഹി തേ ഭഗവൻ വ്യക്തിം
വിദുർദ്ദേവാ ന ദാനവാഃ. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സ്വയമേവാത്മനാത്മാനം
വേത്ഥ ത്വം പുരുഷോത്തമ
ഭൂതഭാവന ഭൂതേശ
ദേവദേവ ജഗത്പതേ. 15

വക്തുമർഹസ്യശേഷേണ
ദിവ്യാ ഹ്യാത്മവിഭൂതയഃ
യാഭിർവിഭൂതിഭിർലോകാ-
നിമാംസ്ത്വം വ്യാപ്യ തിഷ്ഠസി. 16

കഥം വിദ്യാമഹം യോഗിം-
സ്ത്വാം സദാ പരിചിന്തയൻ
കേഷു കേഷു ച ഭാവേഷു
ചിന്ത്യോഽസി ഭഗവൻ മയാ. 17

വിസ്തരേണാത്മനോ യോഗം
വിഭൂതിം ച ജനാർദ്ദന
ഭൂയഃ കഥയ തൃപ്തിർഹി
ശൃണ്വതോ നാസ്തി മേഽമൃതം. 18

ശ്രീഭഗവാനുവാച

ഹന്ത തേ കഥയിഷ്യാമി
ദിവ്യാ ഹ്യാത്മവിഭൂതയഃ
പ്രാധാന്യതഃ കുരുശ്രേഷ്ഠ
നാസ്ത്യന്തോ വിസ്തരസ്യ മേ. 19

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അഹമാത്മാ ഗുഡാകേശ
സർവ്വഭൂതാശയസ്ഥിതഃ
അഹമാദിശ്ച മധ്യം ച
ഭൂതാനാമന്ത ഏവ ച. 20

ആദിത്യാനാമഹം വിഷ്ണുർ–
ജ്യോതിഷാം രവിരംശുമാൻ
മരീചിർമരുതാമസ്മി
നക്ഷത്രാണാമഹം ശശീ. 21

വേദാനാം സാമവേദോഽസ്മി
ദേവാനാമസ്മി വാസവഃ
ഇന്ദ്രിയാണാം മനശ്ചാസ്മി
ഭൂതാനാമസ്മി ചേതനാ. 22

രുദ്രാണാം ശങ്കരശ്ചാസ്മി
വിത്തേശോ യക്ഷരക്ഷസാം
വസൂനാം പാവകശ്ചാസ്മി
മേരുഃ ശിഖരിണാമഹം. 23

പുരോധസാം ച മുഖ്യം മാം
വിദ്ധി പാർത്ഥ ബൃഹസ്പതിം
സേനാനീനാമഹം സ്കന്ദഃ
സരസാമസ്മി സാഗരഃ. 24

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

മഹർഷീണാം ഭൃഗുരഹം
ഗിരാമസ്മ്യേകമക്ഷരം
യജ്ഞാനാം ജപയജ്ഞോഽസ്മി
സ്ഥാവരാണാം ഹിമാലയഃ. 25

അശ്വത്ഥഃ സർവ്വവൃക്ഷാണാം
ദേവർഷീണാം ച നാരദഃ
ഗന്ധർവ്വാണാം ചിത്രരഥഃ
സിദ്ധാനാം കപിലോ മുനിഃ. 26

ഉച്ചൈഃശ്രവസമശ്വാനാം
വിദ്ധി മാമമൃതോദ്ഭവം
ഐരാവതം ഗജേന്ദ്രാണാം
നരാണാം ച നരാധിപം. 27

ആയുധാനാമഹം വജ്രം
ധേനൂനാമസ്മി കാമധുക്
പ്രജനശ്ചാസ്മി കന്ദർപ്പഃ
സർപ്പാണാമസ്മി വാസുകിഃ. 28

അനന്തശ്ചാസ്മി നാഗാനാം
വരുണോ യാദസാമഹം
പിതൄണാമര്യമാ ചാസ്മി
യമഃ സംയമതാമഹം. 29

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

പ്രഹ്ളാദശ്ചാസ്മി ദൈത്യാനാം
കാലഃ കലയതാമഹം
മൃഗാണാം ച മൃഗേന്ദ്രോഽഹം
വൈനതേയശ്ച പക്ഷിണാം. 30

പവനഃ പവതാമസ്മി
രാമഃ ശസ്ത്രഭൃതാമഹം
ഝഷാണാം മകരശ്ചാസ്മി
സ്രോതസാമസ്മി ജാഹ്നവീ. 31

സർഗ്ഗാണാമാദിരന്തശ്ച
മധ്യം ചൈവാഹമർജ്ജുന
അധ്യാത്മവിദ്യാ വിദ്യാനാം
വാദഃ പ്രവദതാമഹം. 32

അക്ഷരാണാമകാരോഽസ്മി
ദ്വന്ദ്വഃ സാമാസികസ്യ ച
അഹമേവാക്ഷയഃ കാലോ
ധാതാഹം വിശ്വതോമുഖഃ. 33

മൃത്യുഃ സർവ്വഹരശ്ചാഹ-
മുദ്ഭവശ്ച ഭവിഷ്യതാം
കീർത്തിഃ ശ്രീർവാക്ച നാരീണാം
സ്മൃതിർമേധാ ധൃതിഃ ക്ഷമാ. 34

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ബൃഹത്സാമ തഥാ സാമ്നാം
ഗായത്രീ ഛന്ദസാമഹം
മാസാനാം മാർഗ്ഗശീർഷോऽഹ-
മൃതൂനാം കുസുമാകരഃ. 35

ദ്യൂതം ഛലയതാമസ്മി
തേജസ്തേജസ്വിനാമഹം
ജയോऽസ്മി വ്യവസായോऽസ്മി
സത്ത്വം സത്ത്വവതാമഹം. 36

വൃഷ്ണീനാം വാസുദേവോऽസ്മി
പാണ്ഡവാനാം ധനഞ്ജയഃ
മുനീനാമപ്യഹം വ്യാസഃ
കവീനാമുശനാ കവിഃ. 37

ദണ്ഡോ ദമയതാമസ്മി
നീതിരസ്മി ജിഗീഷതാം
മൗനം ചൈവാസ്മി ഗുഹ്യാനാം
ജ്ഞാനം ജ്ഞാനവതാമഹം. 38

യച്ചാപി സർവ്വഭൂതാനാം
ബീജം തദഹമർജ്ജുന,
ന തദസ്തി വിനാ യത് സ്യാ-
ന്മയാ ഭൂതം ചരാചരം. 39

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

നാന്തോഽസ്തി മമ ദിവ്യാനാം
വിഭൂതീനാം പരംതപ
ഏഷ തൂദ്ദേശതഃ പ്രോക്തോ
വിഭൂതേർവ്വിസ്തരോ മയാ. 40

യദ്യദ്വിഭൂതിമത് സത്ത്വം
ശ്രീമദൂർജ്ജിതമേവ വാ
തത്തദേവാവഗച്ഛ ത്വം
മമ തേജോഽംശസംഭവം. 41

അഥവാ ബഹുനൈതേന
കിം ജ്ഞാതേന തവാർജ്ജുന
വിഷ്ടഭ്യാഹമിദം കൃത്സ്ന–
മേകാംശേന സ്ഥിതോ ജഗത്. 42

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന–
സംവാദേ വിഭൂതിവിസ്തരയോഗോ നാമ
ദശമോഽധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഏകാദശോഽധ്യായഃ

വിശ്വരൂപദർശനയോഗഃ

അർജ്ജുന ഉവാച

മദനുഗ്രഹായ പരമം
ഗുഹ്യമധ്യാത്മസംജ്ഞിതം
യത്ത്വയോക്തം വചസ്തേന
മോഹോഽയം വിഗതോ മമ. 1

ഭവാപ്യയൗ ഹി ഭൂതാനാം
ശ്രുതൗ വിസ്തരശോ മയാ
ത്വത്തഃ കമലപത്രാക്ഷ
മാഹാത്മ്യമപി ചാവ്യയം. 2

ഏവമേതദ് യഥാത്ഥ ത്വ-
മാത്മാനം പരമേശ്വര
ദ്രഷ്ടുമിച്ഛാമി തേ രൂപ-
മൈശ്വരം പുരുഷോത്തമ. 3

മന്യസേ യദി തച്ഛക്യം
മയാ ദ്രഷ്ടുമിതി പ്രഭോ
യോഗേശ്വര തതോ മേ ത്വം
ദർശയാത്മാനമവ്യയം. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശ്രീഭഗവാനുവാച

പശ്യ മേ പാർത്ഥ രൂപാണി
ശതശോഽഥ സഹസ്രശഃ
നാനാവിധാനി ദിവ്യാനി
നാനാവർണ്ണാകൃതീനി ച. 5
പശ്യാദിത്യാൻ വസൂൻ രുദ്രാ-
നശ്വിനൗ മരുതസ്തഥാ
ബഹൂന്യദൃഷ്ടപൂർവ്വാണി
പശ്യാശ്ചര്യാണി ഭാരത. 6
ഇഹൈകസ്ഥം ജഗത് കൃത്സ്നം
പശ്യാദ്യ സചരാചരം
മമ ദേഹേ ഗുഡാകേശ,
യച്ചാന്യദ്ദ്രഷ്ടുമിച്ഛസി. 7
ന തു മാം ശക്യസേ ദ്രഷ്ടു-
മനേനൈവ സ്വചക്ഷുഷാ
ദിവ്യം ദദാമി തേ ചക്ഷുഃ
പശ്യ മേ യോഗമൈശ്വരം. 8

സഞ്ജയ ഉവാച

ഏവമുക്ത്വാ തതോ രാജൻ,
മഹായോഗേശ്വരോ ഹരിഃ
ദർശയാമാസ പാർത്ഥായ
പരമം രൂപമൈശ്വരം. 9

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അനേകവക്ത്രനയന-
മനേകാദ്ഭുതദർശനം
അനേകദിവ്യാഭരണം
ദിവ്യാനേകോദ്യതായുധം. 10

ദിവ്യമാല്യാംബരധരം
ദിവ്യഗന്ധാനുലേപനം
സർവ്വാശ്ചര്യമയം ദേവ-
മനന്തം വിശ്വതോമുഖം. 11

ദിവി സൂര്യസഹസ്രസ്യ
ഭവേദ്യുഗപദുത്ഥിതാ
യദി ഭാഃ സദൃശീ സാ സ്യാദ്
ഭാസസ്തസ്യ മഹാത്മനഃ. 12

തത്രൈകസ്ഥം ജഗത് കൃത്സ്നം
പ്രവിഭക്തമനേകധാ
അപശ്യദ്ദേവദേവസ്യ
ശരീരേ പാണ്ഡവസ്തദാ. 13

തതഃ സ വിസ്മയാവിഷ്ടോ
ഹൃഷ്ടരോമാ ധനഞ്ജയഃ
പ്രണമ്യ ശിരസാ ദേവം
കൃതാഞ്ജലിരഭാഷത. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അജ്ജുന ഉവാച

പശ്യാമി ദേവാംസ്തവ ദേവ ദേഹേ
സവ്വാംസ്തഥാ ഭൂതവിശേഷസങ്ഘാൻ
ബ്രഹ്മാണമീശം കമലാസനസ്ഥ–
മൃഷീംശ്ച സവ്വാനുരഗാംശ്ച ദിവ്യാൻ. 15

അനേകബാഹൂദരവക്ത്രനേത്രം
പശ്യാമി ത്വാം സവ്വതോഽനന്തരൂപം
നാന്തം ന മദ്ധ്യം ന പുനസ്തവാദിം
പശ്യാമി വിശ്വേശ്വര വിശ്വരൂപ. 16

കിരീടിനം ഗദിനം ചക്രിണം ച
തേജോരാശിം സവ്വതോ ദീപ്തിമന്തം
പശ്യാമി ത്വാം ദുന്നിരീക്ഷ്യം സമന്താദ്–
ദീപ്താനലാക്കദ്യുതിമപ്രമേയം. 17

ത്വമക്ഷരം പരമം വേദിതവ്യം
ത്വമസ്യ വിശ്വസ്യ പരം നിധാനം
ത്വമവ്യയഃ ശാശ്വതധമ്മഗോപ്താ
സനാതനസ്ത്വം പുരുഷോ മതോ മേ. 18

അനാദിമദ്ധ്യാന്തമനന്തവീര്യ–
മനന്തബാഹും ശശിസൂര്യനേത്രം
പശ്യാമി ത്വാം ദീപ്തഹുതാശവക്ത്രം
സ്വതേജസാ വിശ്വമിദം തപന്തം. 19

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ദ്യാവാപൃഥിവ്യോരിദമന്തരം ഹി
വ്യാപ്തം ത്വയൈകേന ദിശശ്ച സർവ്വാഃ
ദൃഷ്ട്വാദ്ഭുതം രൂപമുഗ്രം തവേദം
ലോകത്രയം പ്രവ്യഥിതം മഹാത്മൻ. 20

അമീ ഹി ത്വാം സുരസംഘാ വിശന്തി
കേചിദ്ഭീതാഃ പ്രാഞ്ജലയോ ഗൃണന്തി
സ്വസ്തീത്യുക്ത്വാ മഹർഷിസിദ്ധസംഘാഃ
സ്തുവന്തി ത്വാം സ്തുതിഭിഃ പുഷ്കലാഭിഃ. 21

രുദ്രാദിത്യാ വസവോ യേ ച സാദ്ധ്യാ
വിശ്വേഽശ്വിനൗ മരുതശ്ചോഷ്മപാശ്ച
ഗന്ധർവ്വയക്ഷാസുരസിദ്ധസംഘാ
വീക്ഷന്തേ ത്വാം വിസ്മിതാശ്ചൈവ സർവ്വേ.

രൂപം മഹത് തേ ബഹുവക്ത്രനേത്രം
മഹാബാഹോ ബഹുബാഹൂരുപാദം
ബഹൂദരം ബഹുദംഷ്ട്രാകരാളം
ദൃഷ്ട്വാ ലോകാഃ പ്രവ്യഥിതാസ്തഥാഹം. 23

നഭഃസ്പൃശം ദീപ്തമനേകവർണ്ണം
വ്യാത്താനനം ദീപ്തവിശാലനേത്രം
ദൃഷ്ട്വാ ഹി ത്വാം പ്രവ്യഥിതാന്തരാത്മാ
ധൃതിം ന വിന്ദാമി ശമം ച വിഷ്ണോ. 24

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ദംഷ്ട്രാകരാളാനി ച തേ മുഖാനി
ദൃഷ്ട്വൈവ കാലാനലസന്നിഭാനി
ദിശോ ന ജാനേ ന ലഭേ ച ശർമ്മ
പ്രസീദ ദേവേശ ജഗന്നിവാസ. 25

അമീ ച ത്വാം ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ പുത്രാഃ
സർവ്വേ സഹൈവാവനിപാലസങ്ഘൈഃ
ഭീഷ്മോ ദ്രോണഃ സൂതപുത്രസ്തഥാസൗ
സഹാസ്മദീയൈരപി യോധമുഖ്യൈഃ. 26

വക്ത്രാണി തേ ത്വരമാണാ വിശന്തി
ദംഷ്ട്രാകരാളാനി ഭയാനകാനി
കേചിദ്വിലഗ്നാ ദശനാന്തരേഷു
സംദൃശ്യന്തേ ചൂർണ്ണിതൈരുത്തമാങ്ഗൈഃ.

യഥാ നദീനാം ബഹവോഽംബുവേഗാഃ
സമുദ്രമേവാഭിമുഖാ ദ്രവന്തി
തഥാ തവാമീ നരലോകവീരാ
വിശന്തി വക്ത്രാണ്യഭിവിജ്വലന്തി. 28

യഥാ പ്രദീപ്തം ജ്വലനം പതങ്ഗാ
വിശന്തി നാശായ സമൃദ്ധവേഗാഃ
തഥൈവ നാശായ വിശന്തി ലോകാ–
സ്തവാപി വക്ത്രാണി സമൃദ്ധവേഗാഃ. 29

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ലേലിഹ്യസേ ഗ്രസമാനഃ സമന്താ–
ല്ലോകാൻ സമഗ്രാൻ വദനൈർജ്ജ്വലദ്ഭിഃ
തേജോഭിരാപൂര്യ ജഗത്സമഗ്രം
ഭാസസ്തവോഗ്രാഃ പ്രതപന്തി വിഷ്ണോ. 30

ആഖ്യാഹി മേ കോ ഭവാനുഗ്രരൂപോ
നമോഽസ്തു തേ ദേവവര പ്രസീദ
വിജ്ഞാതുമിച്ഛാമി ഭവന്തമാദ്യം
ന ഹി പ്രജാനാമി തവ പ്രവൃത്തിം. 31

ശ്രീഭഗവാനുവാച

കാലോഽസ്മി ലോകക്ഷയകൃത് പ്രവൃദ്ധോ
ലോകാൻ സമാഹർത്തുമിഹ പ്രവൃത്തഃ
ഋതേഽപി ത്വാം ന ഭവിഷ്യന്തി സർവ്വേ
യേഽവസ്ഥിതാഃ പ്രത്യനീകേഷു യോധാഃ.

തസ്മാത് ത്വമുത്തിഷ്ഠ യശോ ലഭസ്വ
ജിത്വാ ശത്രൂൻ ഭുങ്ക്ഷ്വ രാജ്യം സമൃദ്ധം
മയൈവൈതേ നിഹതാഃ പൂർവ്വമേവ
നിമിത്തമാത്രം ഭവ സവ്യസാചിൻ. 33

ദ്രോണം ച ഭീഷ്മം ച ജയദ്രഥം ച
കർണ്ണം തഥാന്യാനപി യോധവീരാൻ
മയാ ഹതാംസ്ത്വം ജഹി മാ വ്യഥിഷ്ഠാ
യുദ്ധ്യസ്വ ജേതാസി രണേ സപത്നാൻ 34

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സഞ്ജയ ഉവാച

ഏതത് ശ്രുത്വാ വചനം കേശവസ്യ
കൃതാഞ്ജലിർവേപമാനഃ കിരീടീ
നമസ്കൃത്വാ ഭൂയ ഏവാഹ കൃഷ്ണം
സഗദ്ഗദം ഭീതഭീതഃ പ്രണമ്യ. 35

അർജ്ജുന ഉവാച

സ്ഥാനേ ഹൃഷീകേശ തവ പ്രകീർത്ത്യാ
ജഗത് പ്രഹൃഷ്യത്യനുരജ്യതേ ച
രക്ഷാംസി ഭീതാനി ദിശോ ദ്രവന്തി
സർവ്വേ നമസ്യന്തി ച സിദ്ധസങ്ഘാഃ. 36
കസ്മാച്ച തേ ന നമേരൻ മഹാത്മൻ
ഗരീയസേ ബ്രഹ്മണോഽപ്യാദികർത്രേ
അനന്ത ദേവേശ ജഗന്നിവാസ
ത്വമക്ഷരം സദസത് തത്പരം യത് 37
ത്വമാദിദേവഃ പുരുഷഃ പുരാണ-
സ്ത്വമസ്യ വിശ്വസ്യ പരം നിധാനം
വേത്താസി വേദ്യം ച പരം ച ധാമ
ത്വയാ തതം വിശ്വമനന്തരൂപ. 38
വായുർയമോഽഗ്നിർവരുണഃ ശശാങ്കഃ
പ്രജാപതിസ്ത്വം പ്രപിതാമഹശ്ച
നമോ നമസ്തേഽസ്തു സഹസ്രകൃത്വഃ
പുനശ്ച ഭൂയോഽപി നമോ നമസ്തേ. 39

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

നമഃ പുരസ്താദഥ പൃഷ്ഠതസ്തേ
നമോഽസ്തു തേ സർവ്വത ഏവ സർവ്വ
അനന്തവീര്യാമിതവിക്രമസ്ത്വം
സർവ്വം സമാപ്നോഷി തതോഽസി സർവ്വഃ. 40

സഖേതി മത്വാ പ്രസഭം യദുക്തം
ഹേ കൃഷ്ണ ഹേ യാദവ ഹേ സഖേതി
അജാനതാ മഹിമാനം തവേദം
മയാ പ്രമാദാത് പ്രണയേന വാപി. 41

യച്ചാവഹാസാർത്ഥമസത് കൃതോഽസി
വിഹാരശയ്യാസനഭോജനേഷു
ഏകോഽഥവാപ്യച്യുത തത്സമക്ഷം
തത് ക്ഷാമയേ ത്വാമഹമപ്രമേയം. 42

പിതാസി ലോകസ്യ ചരാചരസ്യ
ത്വമസ്യ പൂജ്യശ്ച ഗുരുർഗരീയാൻ
ന ത്വത്സമോഽസ്ത്യഭ്യധികഃ കുതോഽന്യോ
ലോകത്രയേഽപ്യപ്രതിമപ്രഭാവ. 43

തസ്മാത് പ്രണമ്യ പ്രണിധായ കായം
പ്രസാദയേ ത്വാമഹമീശമീഡ്യം
പിതേവ പുത്രസ്യ സഖേവ സഖ്യുഃ
പ്രിയഃ പ്രിയായാർഹസി ദേവ സോഢും.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അദൃഷ്ടപൂർവ്വം ഹൃഷിതോഽസ്മി ദൃഷ്ട്വാ
ഭയേന ച പ്രവ്യഥിതം മനോ മേ
തദേവ മേ ദർശയ ദേവ രൂപം
പ്രസീദ ദേവേശ ജഗന്നിവാസ. 45

കിരീടിനം ഗദിനം ചക്രഹസ്ത–
മിച്ഛാമി ത്വാം ദ്രഷ്ടുമഹം തഥൈവ
തേനൈവ രൂപേണ ചതുർഭുജേന
സഹസ്രബാഹോ ഭവ വിശ്വമൂർത്തേ. 46

ശ്രീഭഗവാനുവാച

മയാ പ്രസന്നേന തവാർജ്ജുനേദം
രൂപം പരം ദർശിതമാത്മയോഗാത്
തേജോമയം വിശ്വമനന്തമാദ്യം
യന്മേ ത്വദന്യേന ന ദൃഷ്ടപൂർവ്വം. 47

ന വേദയജ്ഞാധ്യയനൈർന്ന ദാനൈ–
ർന്ന ച ക്രിയാഭിർന്ന തപോഭിരുഗ്രൈഃ
ഏവം രൂപഃ ശക്യ അഹം നൃലോകേ
ദ്രഷ്ടും ത്വദന്യേന കുരുപ്രവീര. 48

മാ തേ വ്യഥാ മാ ച വിമൂഢഭാവോ
ദൃഷ്ട്വാ രൂപം ഘോരമീദൃങ്മമേദം
വ്യപേതഭീഃ പ്രീതമനാഃ പുനസ്ത്വം
തദേവ മേ രൂപമിദം പ്രപശ്യ. 49

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സഞ്ജയ ഉവാച

ഇത്യജ്ജുനം വാസുദേവസ്തഥോക്ത്വാ
സ്വകം രൂപം ദശ്യാമാസ ഭൂയഃ
ആശ്വാസയാമാസ ച ഭീതമേനം
ഭൂത്വാ പുനഃ സൗമ്യവപുമ്മഹാത്മാ. 50

അജ്ജുന ഉവാച

ദൃഷ്ട്വേദം മാനുഷം രൂപം
തവ സൗമ്യം ജനാദ്ദന
ഇദാനീമസ്മി സംവൃത്തഃ
സചേതാഃ പ്രകൃതിം ഗതഃ. 51

ശ്രീഭഗവാനുവാച

സുദുദ്ദശ്മിദം രൂപം
ദൃഷ്ടവാനസി യന്മമ
ദേവാ അപ്യസ്യ രൂപസ്യ
നിത്യം ദശ്നകാങ്ക്ഷിണഃ. 52

നാഹം വേദൈർന തപസാ
ന ദാനേന ന ചേജ്യയാ
ശക്യ ഏവംവിധോ ദ്രഷ്ടും
ദൃഷ്ടവാനസി മാം യഥാ. 53

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഭക്ത്യാ ത്വനന്യയാ ശക്യ
അഹമേവംവിധോഽർജ്ജുന
ജ്ഞാതും ദ്രഷ്ടും ച തത്ത്വേന
പ്രവേഷ്ടും ച പരംതപ. 54

മത്കർമ്മകൃന്മത്പരമോ
മദ്ഭക്തഃ സങ്ഗവർജ്ജിതഃ
നിർവൈരഃ സർവ്വഭൂതേഷു
യഃ സ മാമേതി പാണ്ഡവ. 55

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന-
സംവാദേ വിശ്വരൂപദർശനയോഗോ നാമ
ഏകാദശോഽധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ദ്വാദശോഽധ്യായഃ

ഭക്തിയോഗഃ

അർജ്ജുന ഉവാച

ഏവം സതതയുക്താ യേ
ഭക്താസ്ത്വാം പര്യുപാസതേ
യേ ചാപ്യക്ഷരമവ്യക്തം
തേഷാം കേ യോഗവിത്തമാഃ. 1

ശ്രീഭഗവാനുവാച

മയ്യാവേശ്യ മനോ യേ മാം
നിത്യയുക്താ ഉപാസതേ
ശ്രദ്ധയാ പരയോപേതാ–
സ്തേ മേ യുക്തതമാ മതാഃ. 2

യേ ത്വക്ഷരമനിർദ്ദേശ്യ–
മവ്യക്തം പര്യുപാസതേ
സർവ്വത്രഗമചിന്ത്യം ച
കൂടസ്ഥമചലം ധ്രുവം. 3

സന്നിയമ്യേന്ദ്രിയഗ്രാമം
സർവ്വത്ര സമബുദ്ധയഃ
തേ പ്രാപ്നുവന്തി മാമേവ
സർവ്വഭൂതഹിതേ രതാഃ. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ക്ലേശോഽധികതരസ്തേഷാ-
മവ്യക്താസക്തചേതസാം
അവ്യക്താ ഹി ഗതിർദുഃഖം
ദേഹവദ്ഭിരവാപ്യതേ. 5

യേ തു സർവ്വാണി കർമ്മാണി
മയി സന്ന്യസ്യ മത്പരാഃ
അനന്യേനൈവ യോഗേന
മാം ധ്യായന്ത ഉപാസതേ. 6

തേഷാമഹം സമുദ്ധർത്താ
മൃത്യുസംസാരസാഗരാത്
ഭവാമി നചിരാത് പാർത്ഥ
മയ്യാവേശിതചേതസാം. 7

മയ്യേവ മന ആധത്സ്വ
മയി ബുദ്ധിം നിവേശയ
നിവസിഷ്യസി മയ്യേവ
അത ഊർദ്ധ്വം ന സംശയഃ. 8

അഥ ചിത്തം സമാധാതും
ന ശക്നോഷി മയി സ്ഥിരം
അഭ്യാസയോഗേന തതോ
മാമിച്ഛാപ്തും ധനഞ്ജയ. 9

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അഭ്യാസേഽപ്യസമർത്ഥോഽസി
മത്കർമ്മപരമോ ഭവ
മദർത്ഥമപി കർമ്മാണി
കുർവ്വൻ സിദ്ധിമവാപ്സ്യസി. 10

അഥൈതദപ്യശക്തോഽസി
കർത്തും മദ്യോഗമാശ്രിതഃ
സർവ്വകർമ്മഫലത്യാഗം
തതഃ കുരു യതാത്മവാൻ. 11

ശ്രേയോ ഹി ജ്ഞാനമഭ്യാസാത്
ജ്ഞാനാദ്ധ്യാനം വിശിഷ്യതേ
ധ്യാനാത് കർമ്മഫലത്യാഗ-
സ്ത്യാഗാച്ഛാന്തിരനന്തരം. 12

അദ്വേഷ്ടാ സർവ്വഭൂതാനാം
മൈത്രഃ കരുണ ഏവ ച
നിർമ്മമോ നിരഹങ്കാരഃ
സമദുഃഖസുഖഃ ക്ഷമീ. 13

സംതുഷ്ടഃ സതതം യോഗീ
യതാത്മാ ദൃഢനിശ്ചയഃ
മയ്യർപ്പിതമനോബുദ്ധിർ-
യോ മദ്ഭക്തഃ സ മേ പ്രിയഃ. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യസ്മാന്നോദ്വിജതേ ലോകോ
ലോകാന്നോദ്വിജതേ ച യഃ
ഹർഷാമർഷഭയോദ്വേഗൈർ–
മുക്തോ യഃ സ ച മേ പ്രിയഃ. 15

അനപേക്ഷഃ ശുചിർദക്ഷ
ഉദാസീനോ ഗതവ്യഥഃ
സർവ്വാരംഭപരിത്യാഗീ
യോ മദ്ഭക്തഃ സ മേ പ്രിയഃ. 16

യോ ന ഹൃഷ്യതി ന ദ്വേഷ്ടി
ന ശോചതി ന കാങ്ക്ഷതി
ശുഭാശുഭപരിത്യാഗീ
ഭക്തിമാൻ യഃ സ മേ പ്രിയഃ. 17

സമഃ ശത്രൗ ച മിത്രേ ച
തഥാ മാനാപമാനയോഃ
ശീതോഷ്ണസുഖദുഃഖേഷു
സമഃ സങ്ഗവിവർജ്ജിതഃ. 18

തുല്യനിന്ദാസ്തുതിർമൗനീ
സന്തുഷ്ടോ യേന കേനചിത്
അനികേതഃ സ്ഥിരമതിർ–
ഭക്തിമാൻ മേ പ്രിയോ നരഃ. 19

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യേ തു ധർമ്മ്യാമൃതമിദം
യഥോക്തം പര്യുപാസതേ
ശ്രദ്ദധാനാ മത്പരമാ
ഭക്താസ്തേഽതീവ മേ പ്രിയാഃ. 20

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുനസംവാദേ ഭക്തിയോഗോ നാമ ദ്വാദശോഽധ്യായഃ.

ത്രയോദശോഽധ്യായഃ

ക്ഷേത്രക്ഷേത്രജ്ഞവിഭാഗയോഗഃ

അർജ്ജുന ഉവാച
പ്രകൃതിം പുരുഷം ചൈവ
ക്ഷേത്രം ക്ഷേത്രജ്ഞമേവ ച
ഏതദ്വേദിതുമിച്ഛാമി
ജ്ഞാനം ജ്ഞേയം ച കേശവ. 1

ശ്രീഭഗവാനുവാച
ഇദം ശരീരം കൗന്തേയ
ക്ഷേത്രമിത്യഭിധീയതേ
ഏതദ്യോ വേത്തി തം പ്രാഹുഃ
ക്ഷേത്രജ്ഞ ഇതി തദ്വിദഃ. 2

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ക്ഷേത്രജ്ഞം ചാപി മാം വിദ്ധി
സർവ്വക്ഷേത്രേഷു ഭാരത
ക്ഷേത്രക്ഷേത്രജ്ഞയോർജ്ഞാനം
യത്തജ്ജ്ഞാനം മതം മമ. 3

തത് ക്ഷേത്രം യച്ച യാദൃക് ച
യദ്വികാരി യതശ്ച യത്
സ ച യോ യത്പ്രഭാവശ്ച
തത് സമാസേന മേ ശൃണു. 4

ഋഷിഭിർബഹുധാ ഗീതം
ഛന്ദോഭിർവിവിധൈഃ പൃഥക്
ബ്രഹ്മസൂത്രപദൈശ്ചൈവ
ഹേതുമദ്ഭിർവിനിശ്ചിതൈഃ. 5

മഹാഭൂതാന്യഹംകാരോ
ബുദ്ധിരവ്യക്തമേവ ച
ഇന്ദ്രിയാണി ദശൈകം ച
പഞ്ച ചേന്ദ്രിയഗോചരാഃ. 6

ഇച്ഛാ ദ്വേഷഃ സുഖം ദുഃഖം
സംഘാതശ്ചേതനാ ധൃതിഃ
ഏതത്ക്ഷേത്രം സമാസേന
സവികാരമുദാഹൃതം. 7

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അമാനിത്വമദംഭിത്വ–
മഹിംസാ ക്ഷാന്തിരാർജ്ജവം
ആചാര്യോപാസനം ശൗചം
സ്ഥൈര്യമാത്മവിനിഗ്രഹഃ. 8

ഇന്ദ്രിയാർത്ഥേഷു വൈരാഗ്യ–
മനഹങ്കാര ഏവ ച
ജന്മമൃത്യുജരാവ്യാധി–
ദുഃഖദോഷാനുദർശനം. 9

അസക്തിരനഭിഷ്വങ്ഗഃ
പുത്രദാരഗൃഹാദിഷു
നിത്യം ച സമചിത്തത്വ–
മിഷ്ടാനിഷ്ടോപപത്തിഷു. 10

മയി ചാനന്യയോഗേന
ഭക്തിരവ്യഭിചാരിണീ
വിവിക്തദേശസേവിത്വ–
മരതിർജ്ജനസംസദി. 11

അദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനനിത്യത്വം
തത്ത്വജ്ഞാനാർത്ഥദർശനം
ഏതജ്ജ്ഞാനമിതി പ്രോക്ത–
മജ്ഞാനം യദതോഽന്യഥാ. 12

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ജ്ഞേയം യത്‌തത്‌ പ്രവക്ഷ്യാമി
യജ്‌ജ്ഞാത്വാമൃതമശ്‌നുതേ
അനാദിമത്‌ പരം ബ്രഹ്മ
ന സത്‌തന്നാസദുച്യതേ. 13

സർവ്വതഃ പാണിപാദം തത്‌
സർവ്വതോഽക്ഷിശിരോമുഖം
സർവ്വതഃ ശ്രുതിമല്ലോകേ
സർവ്വമാവൃത്യ തിഷ്ഠതി. 14

സർവ്വേന്ദ്രിയഗുണാഭാസം
സർവ്വേന്ദ്രിയവിവർജ്ജിതം
അസക്തം സർവ്വഭൃച്ചൈവ
നിർഗ്ഗുണം ഗുണഭോക്തൃ ച 15

ബഹിരന്തശ്ച ഭൂതാനാ-
മചരം ചരമേവ ച
സൂക്ഷ്മത്വാത്‌തദവിജ്ഞേയം
ദൂരസ്ഥം ചാന്തികേ ച തത്‌. 16

അവിഭക്തം ച ഭൂതേഷു
വിഭക്തമിവ ച സ്ഥിതം
ഭൂതഭർത്തൃ ച തജ്‌ജ്ഞേയം
ഗ്രസിഷ്ണു പ്രഭവിഷ്ണു ച. 17

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ജ്യോതിഷാമപി തജ്ജ്യോതി-
സ്തമസഃ പരമുച്യതേ
ജ്ഞാനം ജ്ഞേയം ജ്ഞാനഗമ്യം
ഹൃദി സർവ്വസ്യ വിഷ്ഠിതം. 18

ഇതി ക്ഷേത്രം തഥാ ജ്ഞാനം
ജ്ഞേയം ചോക്തം സമാസതഃ
മദ്ഭക്ത ഏതദ്വിജ്ഞായ
മദ്ഭാവായോപപദ്യതേ. 19

പ്രകൃതിം പുരുഷം ചൈവ
വിദ്ധ്യനാദീ ഉഭാവപി
വികാരാംശ്ച ഗുണാംശ്ചൈവ
വിദ്ധി പ്രകൃതിസംഭവാൻ. 20

കാര്യകാരണകർത്തൃത്വേ
ഹേതുഃ പ്രകൃതിരുച്യതേ
പുരുഷഃ സുഖദുഃഖാനാം
ഭോക്തൃത്വേ ഹേതുരുച്യതേ. 21

പുരുഷഃ പ്രകൃതിസ്ഥോ ഹി
ഭുങ്ക്തേ പ്രകൃതിജാൻ ഗുണാൻ
കാരണം ഗുണസങ്ഗോഽസ്യ
സദസദ്യോനിജന്മസു. 22

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഉപദ്രഷ്ടാനുമന്താ ച
ഭർത്താ ഭോക്താ മഹേശ്വരഃ
പരമാത്മേതി ചാപ്യുക്തോ
ദേഹേഽസ്മിൻ പുരുഷഃ പരഃ. 23

യ ഏവം വേത്തി പുരുഷം
പ്രകൃതിം ച ഗുണൈഃ സഹ
സർവ്വഥാ വർത്തമാനോഽപി
ന സ ഭൂയോഽഭിജായതേ. 24

ധ്യാനേനാത്മനി പശ്യന്തി
കേചിദാത്മാനമാത്മനാ
അന്യേ സാംഖ്യേന യോഗേന
കർമ്മയോഗേന ചാപരേ. 25

അന്യേ ത്വേവമജാനന്തഃ
ശ്രുത്വാന്യേഭ്യ ഉപാസതേ
തേഽപി ചാതിതരന്ത്യേവ
മൃത്യും ശ്രുതിപരായണാഃ. 26

യാവത് സംജായതേ കിഞ്ചിത്
സത്ത്വം സ്ഥാവരജങ്ഗമം
ക്ഷേത്രക്ഷേത്രജ്ഞസംയോഗാത്
തദ്വിദ്ധി ഭരതർഷഭ. 27

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സമം സർവ്വേഷു ഭൂതേഷു
തിഷ്ഠന്തം പരമേശ്വരം
വിനശ്യത്സ്വവിനശ്യന്തം
യഃ പശ്യതി സ പശ്യതി. 28

സമം പശ്യൻ ഹി സർവ്വത്ര
സമവസ്ഥിതമീശ്വരം
ന ഹിനസ്ത്യാത്മനാത്മാനം
തതോ യാതി പരാം ഗതിം. 29

പ്രകൃത്യൈവ ച കർമ്മാണി
ക്രിയമാണാനി സർവ്വശഃ
യഃ പശ്യതി തഥാത്മാന-
മകർത്താരം സ പശ്യതി. 30

യദാ ഭൂതപൃഥഗ്ഭാവ-
മേകസ്ഥമനുപശ്യതി
തത ഏവ ച വിസ്താരം
ബ്രഹ്മ സംപദ്യതേ തദാ. 31

അനാദിത്വാന്നിർഗ്ഗുണത്വാത്
പരമാത്മായമവ്യയഃ
ശരീരസ്ഥോഽപി കൗന്തേയ
ന കരോതി ന ലിപ്യതേ. 32

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യഥാ സർവ്വഗതം സൗക്ഷ്മ്യാ-
ദാകാശം നോപലിപ്യതേ
സർവ്വത്രാവസ്ഥിതോ ദേഹേ
തഥാത്മാ നോപലിപ്യതേ. 33

യഥാ പ്രകാശയത്യേകഃ
കൃത്സ്നം ലോകമിമം രവിഃ
ക്ഷേത്രം ക്ഷേത്രീ തഥാ കൃത്സ്നം
പ്രകാശയതി ഭാരത. 34

ക്ഷേത്രക്ഷേത്രജ്ഞയോരേവ-
മന്തരം ജ്ഞാനചക്ഷുഷാ
ഭൂതപ്രകൃതിമോക്ഷം ച
യേ വിദുർയാന്തി തേ പരം. 35

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന-
സംവാദേ ക്ഷേത്രക്ഷേത്രജ്ഞവിഭാഗയോഗോ നാമ
ത്രയോദശോഽധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ചതുർദ്ദശോഽധ്യായഃ

ഗുണത്രയവിഭാഗയോഗഃ

ശ്രീഭഗവാനുവാച

പരം ഭൂയഃ പ്രവക്ഷ്യാമി
ജ്ഞാനാനാം ജ്ഞാനമുത്തമം
യജ്ജ്ഞാത്വാ മുനയഃ സർവ്വേ
പരാം സിദ്ധിമിതോ ഗതാഃ. 1

ഇദം ജ്ഞാനമുപാശ്രിത്യ
മമ സാധർമ്മ്യമാഗതാഃ
സർഗ്ഗേഽപി നോപജായന്തേ
പ്രലയേ ന വ്യഥന്തി ച. 2

മമ യോനിർമഹദ്ബ്രഹ്മ
തസ്മിൻ ഗർഭം ദധാമ്യഹം
സംഭവഃ സർവ്വഭൂതാനാം
തതോ ഭവതി ഭാരത. 3

സർവ്വയോനിഷു കൗന്തേയ,
മൂർത്തയഃ സംഭവന്തി യാഃ
താസാം ബ്രഹ്മ മഹദ്യോനി–
രഹം ബീജപ്രദഃ പിതാ. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സത്ത്വം രജസ്തമ ഇതി
ഗുണാഃ പ്രകൃതിസംഭവാഃ
നിബധ്നന്തി മഹാബാഹോ
ദേഹേ ദേഹിനമവ്യയം. 5

തത്ര സത്ത്വം നിർമ്മലത്വാത്
പ്രകാശകമനാമയം
സുഖസങ്ഗേന ബധ്നാതി
ജ്ഞാനസങ്ഗേന ചാനഘ. 6

രജോ രാഗാത്മകം വിദ്ധി
തൃഷ്ണാസങ്ഗസമുദ്ഭവം
തന്നിബധ്നാതി കൗന്തേയ
കർമ്മസങ്ഗേന ദേഹിനം. 7

തമസ്ത്വജ്ഞാനജം വിദ്ധി
മോഹനം സർവ്വദേഹിനാം
പ്രമാദാലസ്യനിദ്രാഭി-
സ്തന്നിബധ്നാതി ഭാരത. 8

സത്ത്വം സുഖേ സഞ്ജയതി
രജഃ കർമ്മണി ഭാരത
ജ്ഞാനമാവൃത്യ തു തമഃ
പ്രമാദേ സഞ്ജയത്യുത. 9

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

രജസ്തമശ്ചാഭിഭൂയ
സത്ത്വം ഭവതി ഭാരത
രജഃ സത്ത്വം തമശ്ചൈവ
തമഃ സത്ത്വം രജസ്തഥാ. 10

സർവ്വദ്വാരേഷു ദേഹേഽസ്മിൻ
പ്രകാശ ഉപജായതേ
ജ്ഞാനം യദാ തദാ വിദ്യാദ്
വിവൃദ്ധം സത്ത്വമിത്യുത. 11

ലോഭഃ പ്രവൃത്തിരാരംഭഃ
കർമ്മണാമശമഃ സ്പൃഹാ
രജസ്യേതാനി ജായന്തേ
വിവൃദ്ധേ ഭരതർഷഭ. 12

അപ്രകാശോഽപ്രവൃത്തിശ്ച
പ്രമാദോ മോഹ ഏവ ച
തമസ്യേതാനി ജായന്തേ
വിവൃദ്ധേ കുരുനന്ദന. 13

യദാ സത്ത്വേ പ്രവൃദ്ധേ തു
പ്രലയം യാതി ദേഹഭൃത്
തദോത്തമവിദാം ലോകാ-
നമലാൻ പ്രതിപദ്യതേ. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

രജസി പ്രലയം ഗത്വാ
കർമ്മസങ്ഗിഷു ജായതേ
തഥാ പ്രലീനസ്തമസി
മൂഢയോനിഷു ജായതേ. 15

കർമ്മണഃ സുകൃതസ്യാഹുഃ
സാത്ത്വികം നിർമ്മലം ഫലം
രജസസ്തു ഫലം ദുഃഖ-
മജ്ഞാനം തമസഃ ഫലം. 16

സത്ത്വാത് സഞ്ജായതേ ജ്ഞാനം
രജസോ ലോഭ ഏവ ച
പ്രമാദമോഹൗ തമസോ
ഭവതോഽജ്ഞാനമേവ ച. 17

ഊർദ്ധ്വം ഗച്ഛന്തി സത്ത്വസ്ഥാ
മദ്ധ്യേ തിഷ്ഠന്തി രാജസാഃ
ജഘന്യഗുണവൃത്തിസ്ഥാ
അധോ ഗച്ഛന്തി താമസാഃ. 18

നാന്യം ഗുണേഭ്യഃ കർത്താരം
യദാ ദ്രഷ്ടാനുപശ്യതി
ഗുണേഭ്യശ്ച പരം വേത്തി
മദ്ഭാവം സോഽധിഗച്ഛതി. 19

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഗുണാനേതാനതീത്യ ത്രീൻ
ദേഹീ ദേഹസമുദ്ഭവാൻ
ജന്മമൃത്യുജരാദുഃഖൈർ-
വിമുക്തോഽമൃതമശ്നുതേ. 20

അർജ്ജുന ഉവാച

കൈർലിങ്ഗൈസ്ത്രീൻ ഗുണാനേതാ-
നതീതോ ഭവതി പ്രഭോ
കിമാചാരഃ കഥം ചൈതാം-
സ്ത്രീൻ ഗുണാനതിവർത്തതേ. 21

ശ്രീഭഗവാനുവാച

പ്രകാശം ച പ്രവൃത്തിം ച
മോഹമേവ ച പാണ്ഡവ
ന ദ്വേഷ്ടി സംപ്രവൃത്താനി
ന നിവൃത്താനി കാങ്ക്ഷതി. 22
ഉദാസീനവദാസീനോ
ഗുണൈർയോ ന വിചാല്യതേ
ഗുണാ വർത്തന്ത ഇത്യേവ
യോഽവതിഷ്ഠതി നേങ്ഗതേ. 23
സമദുഃഖസുഖഃ സ്വസ്ഥഃ
സമലോഷ്ടാശ്മകാഞ്ചനഃ
തുല്യപ്രിയാപ്രിയോ ധീര-
സ്തുല്യനിന്ദാത്മസംസ്തുതിഃ. 24

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

മാനാപമാനയോസ്തുല്യ–
സ്തുല്യോ മിത്രാരിപക്ഷയോഃ
സൎവ്വാരംഭപരിത്യാഗീ
ഗുണാതീതഃ സ ഉച്യതേ. 25

മാം ച യോഽവ്യഭിചാരേണ
ഭക്തിയോഗേന സേവതേ
സ ഗുണാൻ സമതീത്യൈതാൻ
ബ്രഹ്മഭൂയായ കല്പതേ. 26

ബ്രഹ്മണോ ഹി പ്രതിഷ്ഠാഹ–
മമൃതസ്യാവ്യയസ്യ ച
ശാശ്വതസ്യ ച ധൎമ്മസ്യ
സുഖസ്യൈകാന്തികസ്യ ച. 27

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാൎജ്ജുന-
സംവാദേ ഗുണത്രയവിഭാഗയോഗോ നാമ
ചതുൎദ്ദശോഽദ്ധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ

പുരുഷോത്തമയോഗഃ

ശ്രീഭഗവാനുവാച

ഊർദ്ധ്വമൂലമധഃശാഖ-
മശ്വത്ഥം പ്രാഹുരവ്യയം
ഛന്ദാംസി യസ്യ പർണ്ണാനി
യസ്തം വേദ സ വേദവിത്. 1

അധശ്ചോർദ്ധ്വം പ്രസൃതാസ്തസ്യ ശാഖാ
ഗുണപ്രവൃദ്ധാ വിഷയപ്രവാലാഃ
അധശ്ച മൂലാന്യനുസന്തതാനി
കർമ്മാനുബന്ധീനി മനുഷ്യലോകേ. 2

ന രൂപമസ്യേഹ തഥോപലഭ്യതേ
നാന്തോ ന ചാദിർന ച സംപ്രതിഷ്ഠാ
അശ്വത്ഥമേനം സുവിരൂഢമൂല-
മസങ്ഗശസ്ത്രേണ ദൃഢേന ഛിത്വാ. 3

തതഃ പദം തത് പരിമാർഗ്ഗിതവ്യം
യസ്മിൻ ഗതാ ന നിവർത്തന്തി ഭൂയഃ
തമേവ ചാദ്യം പുരുഷം പ്രപദ്യേ
യതഃ പ്രവൃത്തിഃ പ്രസൃതാ പുരാണീ. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

നിർമ്മാനമോഹാ ജിതസങ്ഗ്ദോഷാ
അദ്ധ്യാത്മനിത്യാ വിനിവൃത്തകാമാഃ
ദ്വന്ദ്വൈർവ്വിമുക്താഃ സുഖദുഃഖസംജ്ഞൈർ–
ഗച്ഛന്ത്യമൂഢാഃ പദമവ്യയം തത്. 5

ന തദ്ഭാസയതേ സൂര്യോ
ന ശശാങ്കോ ന പാവകഃ
യദ്ഗത്വാ ന നിവർത്തന്തേ
തദ്ധാമ പരമം മമ. 6

മമൈവാംശോ ജീവലോകേ
ജീവഭൂതഃ സനാതനഃ
മനഃഷഷ്ഠാനീന്ദ്രിയാണി
പ്രകൃതിസ്ഥാനി കർഷതി. 7

ശരീരം യദവാപ്നോതി
യച്ചാപ്യുത്ക്രാമതീശ്വരഃ
ഗൃഹീത്വൈതാനി സംയാതി
വായുർഗ്ഗന്ധാനിവാശയാത്. 8

ശ്രോത്രം ചക്ഷുഃ സ്പർശനം ച
രസനം ഘ്രാണമേവ ച
അധിഷ്ഠായ മനശ്ചായം
വിഷയാനുപസേവതേ. 9

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഉത്ക്രാമന്തം സ്ഥിതം വാപി
ഭുഞ്ജാനം വാ ഗുണാന്വിതം
വിമൂഢാ നാനുപശ്യന്തി
പശ്യന്തി ജ്ഞാനചക്ഷുഷഃ. 10

യതന്തോ യോഗിനശ്ചൈനം
പശ്യന്ത്യാത്മന്യവസ്ഥിതം
യതന്തോഽപ്യകൃതാത്മാനോ
നൈനം പശ്യന്ത്യചേതസഃ. 11

യദാദിത്യഗതം തേജോ
ജഗദ്ഭാസയതേഽഖിലം
യച്ചന്ദ്രമസി യച്ചാഗ്നൗ
തത്തേജോ വിദ്ധി മാമകം. 12

ഗാമാവിശ്യ ച ഭൂതാനി
ധാരയാമ്യഹമോജസാ
പുഷ്ണാമി ചൗഷധീഃ സർവ്വാഃ
സോമോ ഭൂത്വാ രസാത്മകഃ. 13

അഹം വൈശ്വാനരോ ഭൂത്വാ
പ്രാണിനാം ദേഹമാശ്രിതഃ
പ്രാണാപാനസമായുക്തഃ
പചാമ്യന്നം ചതുർവ്വിധം. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സർവ്വസ്യ ചാഹം ഹൃദി സന്നിവിഷ്ടോ
മത്തഃ സ്മൃതിർജ്ഞാനമപോഹനം ച
വേദൈശ്ച സർവ്വൈരഹമേവ വേദ്യോ
വേദാന്തകൃദ്‌വേദവിദേവ ചാഹം. 15

ദ്വാവിമൗ പുരുഷൗ ലോകേ
ക്ഷരശ്ചാക്ഷര ഏവ ച
ക്ഷരഃ സർവ്വാണി ഭൂതാനി
കൂടസ്ഥോഽക്ഷര ഉച്യതേ. 16

ഉത്തമഃ പുരുഷസ്ത്വന്യഃ
പരമാത്മേത്യുദാഹൃതഃ
യോ ലോകത്രയമാവിശ്യ
ബിഭർത്ത്യവ്യയ ഈശ്വരഃ. 17

യസ്മാത്‌ ക്ഷരമതീതോഽഹ-
മക്ഷരാദപി ചോത്തമഃ
അതോഽസ്മി ലോകേ വേദേ ച
പ്രഥിതഃ പുരുഷോത്തമഃ. 18

യോ മാമേവമസംമൂഢോ
ജാനാതി പുരുഷോത്തമം
സ സർവ്വവിദ്‌ ഭജതി മാം
സർവ്വഭാവേന ഭാരത. 19

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഇതി ഗുഹ്യതമം ശാസ്ത്ര–
മിദമുക്തം മയാനഘ
ഏതദ്ബുദ്ധ്വാ ബുദ്ധിമാൻ സ്യാത്
കൃതകൃത്യശ്ച ഭാരത. 20

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന–
സംവാദേ പുരുഷോത്തമയോഗോ നാമ
പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ

ഷോഡശോഽദ്ധ്യായഃ

ദൈവാസുരസമ്പദ്വിഭാഗയോഗഃ

ശ്രീഭഗവാനുവാച
അഭയം സത്ത്വസംശുദ്ധിർ–
ജ്ഞാനയോഗവ്യവസ്ഥിതിഃ
ദാനം ദമശ്ച യജ്ഞശ്ച
സ്വാദ്ധ്യായസ്തപ ആർജ്ജവം, 1

അഹിംസാ സത്യമക്രോധ–
സ്ത്യാഗഃ ശാന്തിരപൈശുനം
ദയാ ഭൂതേഷ്വലോലുപ്ത്വം
മാർദ്ദവം ഹ്രീരചാപലം. 2

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

തേജഃ ക്ഷമാ ധൃതിഃ ശൗച-
മദ്രോഹോ നാതിമാനിതാ
ഭവന്തി സംപദം ദൈവീ-
മഭിജാതസ്യ ഭാരത. 3

ദംഭോ ദർപ്പോഽഭിമാനശ്ച
ക്രോധഃ പാരുഷ്യമേവ ച
അജ്ഞാനം ചാഭിജാതസ്യ
പാർത്ഥ, സമ്പദമാസുരീം. 4

ദൈവീ സംപദ്വിമോക്ഷായ
നിബന്ധായാസുരീ മതാ
മാ ശുചഃ സംപദം ദൈവീ-
മഭിജാതോഽസി പാണ്ഡവ. 5

ദ്വൗ ഭൂതസർഗ്ഗൗ ലോകേഽസ്മിൻ
ദൈവ ആസുര ഏവ ച
ദൈവോ വിസ്തരശഃ പ്രോക്ത
ആസുരം പാർത്ഥ മേ ശൃണു. 6

പ്രവൃത്തിം ച നിവൃത്തിം ച
ജനാ ന വിദുരാസുരാഃ
ന ശൗചം നാപി ചാചാരോ
ന സത്യം തേഷു വിദ്യതേ. 7

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അസത്യമപ്രതിഷ്ഠം തേ
ജഗദാഹുരനീശ്വരം
അപരസ്പരസംഭൂതം
കിമന്യത് കാമഹൈതുകം. 8

ഏതാം ദൃഷ്ടിമവഷ്ടഭ്യ
നഷ്ടാത്മാനോഽല്പബുദ്ധയഃ
പ്രഭവന്ത്യുഗ്രകർമ്മാണഃ
ക്ഷയായ ജഗതോഽഹിതാഃ. 9

കാമമാശ്രിത്യ ദുഷ്പൂരം
ദംഭമാനമദാന്വിതാഃ
മോഹാദ്ഗൃഹീത്വാഽസദ്ഗ്രാഹാൻ
പ്രവർത്തന്തേഽശുചിവ്രതാഃ. 10

ചിന്താമപരിമേയാം ച
പ്രലയാന്താമുപാശ്രിതാഃ
കാമോപഭോഗപരമാ
ഏതാവദിതി നിശ്ചിതാഃ. 11

ആശാപാശശതൈർബദ്ധാഃ
കാമക്രോധപരായണാഃ
ഈഹന്തേ കാമഭോഗാർത്ഥ-
മന്യായേനാർത്ഥസഞ്ചയാൻ. 12

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഇദമദ്യ മയാ ലബ്ധ–
മിമം പ്രാപ്സ്യേ മനോരഥം
ഇദമസ്തീദമപി മേ
ഭവിഷ്യതി പുനർധനം. 13

അസൗ മയാ ഹതഃ ശത്രുർ–
ഹനിഷ്യേ ചാപരാനപി
ഈശ്വരോ/ഹമഹം ഭോഗീ
സിദ്ധോ/ഹം ബലവാൻ സുഖീ. 14

ആഢ്യോ/ഭിജനവാനസ്മി
കോ/ന്യോ/സ്തി സദൃശോ മയാ
യക്ഷ്യേ ദാസ്യാമി മോദിഷ്യ
ഇത്യജ്ഞാനവിമോഹിതാഃ. 15

അനേകചിത്തവിഭ്രാന്താ
മോഹജാലസമാവൃതാഃ
പ്രസക്താഃ കാമഭോഗേഷു
പതന്തി നരകേ/ശുചൗ. 16

ആത്മസംഭാവിതാഃ സ്തബ്ധാ
ധനമാനമദാന്വിതാഃ
യജന്തേ നാമയജ്ഞൈസ്തേ
ദംഭേനാവിധിപൂർവ്വകം. 17

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അഹംകാരം ബലം ദർപ്പം
കാമം ക്രോധം ച സംശ്രിതാഃ
മാമാത്മപരദേഹേഷു
പ്രദ്വിഷന്തോഽഭ്യസൂയകാഃ. 18

താനഹം ദ്വിഷതഃ ക്രൂരാൻ
സംസാരേഷു നരാധമാൻ
ക്ഷിപാമ്യജസ്രമശുഭാ–
നാസുരീഷ്വേവ യോനിഷു. 19

ആസുരീം യോനിമാപന്നാ
മൂഢാ ജന്മനി ജന്മനി
മാമപ്രാപ്യൈവ കൗന്തേയ
തതോ യാന്ത്യധമാം ഗതിം. 20

ത്രിവിധം നരകസ്യേദം
ദ്വാരം നാശനമാത്മനഃ
കാമഃ ക്രോധസ്തഥാ ലോഭ–
സ്തസ്മാദേതത്ത്രയം ത്യജേത്. 21

ഏതൈർവിമുക്തഃ കൗന്തേയ
തമോദ്വാരൈസ്ത്രിഭിർനരഃ
ആചരത്യാത്മനഃ ശ്രേയ–
സ്തതോ യാതി പരാം ഗതിം. 22

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യഃ ശാസ്ത്രവിധിമുത്സൃജ്യ
വർത്തതേ കാമകാരതഃ
ന സ സിദ്ധിമവാപ്നോതി
ന സുഖം ന പരാം ഗതിം. 23

തസ്മാച്ഛാസ്ത്രം പ്രമാണം തേ
കാര്യാകാര്യവ്യവസ്ഥിതൗ
ജ്ഞാത്വാ ശാസ്ത്രവിധാനോക്തം
കർമ്മ കർത്തുമിഹാർഹസി. 24

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന-
സംവാദേ ദൈവാസുരസമ്പദ്വിഭാഗയോഗോ നാമ
ഷോഡശോഽധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സപ്തദശോഽദ്ധ്യായഃ

ശ്രദ്ധാത്രയവിഭാഗയോഗഃ

അർജ്ജുന ഉവാച

യേ ശാസ്ത്രവിധിമുത്സൃജ്യ
യജന്തേ ശ്രദ്ധയാന്വിതാഃ
തേഷാം നിഷ്ഠാ തു കാ കൃഷ്ണ
സത്ത്വമാഹോ രജസ്തമഃ. 1

ശ്രീഭഗവാനുവാച

ത്രിവിധാ ഭവതി ശ്രദ്ധാ
ദേഹിനാം സാ സ്വഭാവജാ
സാത്ത്വികീ രാജസീ ചൈവ
താമസീ ചേതി താം ശൃണു. 2

സത്ത്വാനുരൂപാ സർവ്വസ്യ
ശ്രദ്ധാ ഭവതി ഭാരത
ശ്രദ്ധാമയോഽയം പുരുഷോ
യോ യച്ഛ്രദ്ധഃ സ ഏവ സഃ. 3

യജന്തേ സാത്ത്വികാ ദേവാൻ
യക്ഷരക്ഷാംസി രാജസാഃ
പ്രേതാൻ ഭൂതഗണാംശ്ചാന്യേ
യജന്തേ താമസാ ജനാഃ. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അശാസ്ത്രവിഹിതം ഘോരം
തപ്യന്തേ യേ തപോ ജനാഃ
ദംഭാഹങ്കാരസംയുക്താഃ
കാമരാഗബലാന്വിതാഃ. 5

കർശയന്തഃ ശരീരസ്ഥം
ഭൂതഗ്രാമമചേതസഃ
മാം ചൈവാന്തഃശരീരസ്ഥം
താൻ വിദ്ധ്യാസുരനിശ്ചയാൻ. 6

ആഹാരസ്ത്വപി സർവ്വസ്യ
ത്രിവിധോ ഭവതി പ്രിയഃ
യജ്ഞസ്തപസ്തഥാ ദാനം
തേഷാം ഭേദമിമം ശൃണു. 7

ആയുഃസത്ത്വബലാരോഗ്യ-
സുഖപ്രീതിവിവർദ്ധനാഃ
രസ്യാഃ സ്നിഗ്ദ്ധാഃ സ്ഥിരാ ഹൃദ്യാ
ആഹാരാഃ സാത്ത്വികപ്രിയാഃ. 8

കട്വമ്ലലവണാത്യുഷ്ണ-
തീക്ഷ്ണരൂക്ഷവിദാഹിനഃ
ആഹാരാ രാജസസ്യേഷ്ടാ
ദുഃഖശോകാമയപ്രദാഃ. 9

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യാതയാമം ഗതരസം
പൂതി പര്യുഷിതം ച യത്
ഉച്ഛിഷ്ടമപി ചാമേധ്യം
ഭോജനം താമസപ്രിയം. 10

അഫലാകാംക്ഷിഭിർയജ്ഞോ
വിധിദൃഷ്ടോ യ ഇജ്യതേ
യഷ്ടവ്യമേവേതി മനഃ
സമാധായ സ സാത്ത്വികഃ. 11

അഭിസന്ധായ തു ഫലം
ദംഭാർത്ഥമപി ചൈവ യത്
ഇജ്യതേ ഭരതശ്രേഷ്ഠ
തം യജ്ഞം വിദ്ധി രാജസം. 12

വിധിഹീനമസൃഷ്ടാന്നം
മന്ത്രഹീനമദക്ഷിണം
ശ്രദ്ധാവിരഹിതം യജ്ഞം
താമസം പരിചക്ഷതേ. 13

ദേവദ്വിജഗുരുപ്രാജ്ഞ-
പൂജനം ശൗചമാർജ്ജവം
ബ്രഹ്മചര്യമഹിംസാ ച
ശാരീരം തപ ഉച്യതേ. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അനുദ്വേഗകരം വാക്യം
സത്യം പ്രിയഹിതം ച യത്
സ്വാധ്യായാഭ്യസനം ചൈവ
വാങ്മയം തപ ഉച്യതേ. 15

മനഃപ്രസാദഃ സൗമ്യത്വം
മൗനമാത്മവിനിഗ്രഹഃ
ഭാവസംശുദ്ധിരിത്യേതത്–
തപോ മാനസമുച്യതേ. 16

ശ്രദ്ധയാ പരയാ തപ്തം
തപസ്തത്ത്രിവിധം നരൈഃ
അഫലാകാങ്ക്ഷിഭിർയുക്തൈഃ
സാത്ത്വികം പരിചക്ഷതേ. 17

സത്കാരമാനപൂജാർത്ഥം
തപോ ദംഭേന ചൈവ യത്
ക്രിയതേ തദിഹ പ്രോക്തം
രാജസം ചലമധ്രുവം. 18

മൂഢഗ്രാഹേണാത്മനോ യത്
പീഡയാ ക്രിയതേ തപഃ
പരസ്യോത്സാദനാർത്ഥം വാ
തത്താമസമുദാഹൃതം. 19

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ദാതവ്യമിതി യദ്ദാനം
ദീയതേഽനുപകാരിണേ
ദേശേ കാലേ ച പാത്രേ ച
തദ്ദാനം സാത്ത്വികം സ്മൃതം. 20

യത്തു പ്രത്യുപകാരാർത്ഥം
ഫലമുദ്ദിശ്യ വാ പുനഃ
ദീയതേ ച പരിക്ലിഷ്ടം
തദ്ദാനം രാജസം സ്മൃതം. 21

അദേശകാലേ യദ്ദാന-
മപാത്രേഭ്യശ്ച ദീയതേ
അസത്കൃതമവജ്ഞാതം
തത് താമസമുദാഹൃതം. 22

ഓം തത് സദിതി നിർദ്ദേശോ
ബ്രഹ്മണസ്ത്രിവിധഃ സ്മൃതഃ
ബ്രാഹ്മണാസ്തേന വേദാശ്ച
യജ്ഞാശ്ച വിഹിതാഃ പുരാ. 23

തസ്മാദോമിത്യുദാഹൃത്യ
യജ്ഞദാനതപഃക്രിയാഃ
പ്രവർത്തന്തേ വിധാനോക്താഃ
സതതം ബ്രഹ്മവാദിനാം. 24

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

തദിത്യനഭിസന്ധായ
ഫലം യജ്ഞതപഃക്രിയാഃ
ദാനക്രിയാശ്ച വിവിധാഃ
ക്രിയന്തേ മോക്ഷകാങ്ക്ഷിഭിഃ. 25

സദ്ഭാവേ സാധുഭാവേ ച
സദിത്യേതത്പ്രയുജ്യതേ
പ്രശസ്തേ കമ്മണി തഥാ
സച്ഛബ്ദഃ പാത്ഥ യുജ്യതേ. 26

യജ്ഞേ തപസി ദാനേ ച
സ്ഥിതിഃ സദിതി ചോച്യതേ
കമ്മ ചൈവ തദത്ഥീയം
സദിത്യേവാഭിധീയതേ. 27

അശ്രദ്ധയാ ഹുതം ദത്തം
തപസ്തപ്തം കൃതം ച യത്
അസദിത്യുച്യതേ പാത്ഥ
ന ച തത് പ്രേത്യ നോ ഇഹ. 28

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാജ്ജുന-
സംവാദേ ശ്രദ്ധാത്രയവിഭാഗയോഗോ നാമ
സപ്തദശോഽദ്ധ്യായഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ

മോക്ഷസന്ന്യാസയോഗഃ

അർജ്ജുന ഉവാച

സന്ന്യാസസ്യ മഹാബാഹോ
തത്ത്വമിച്ഛാമി വേദിതും
ത്യാഗസ്യ ച ഹൃഷീകേശ
പൃഥക് കേശിനിഷൂദന. 1

ശ്രീഭഗവാനുവാച

കാമ്യാനാം കർമ്മണാം ന്യാസം
സന്ന്യാസം കവയോ വിദുഃ
സർവ്വകർമ്മഫലത്യാഗം
പ്രാഹുസ്ത്യാഗം വിചക്ഷണാഃ. 2
ത്യാജ്യം ദോഷവദിത്യേകേ
കർമ്മ പ്രാഹുർമനീഷിണഃ
യജ്ഞദാനതപഃകർമ്മ
ന ത്യാജ്യമിതി ചാപരേ. 3
നിശ്ചയം ശൃണു മേ തത്ര
ത്യാഗേ ഭരതസത്തമ,
ത്യാഗോ ഹി പുരുഷവ്യാഘ്ര
ത്രിവിധഃ സംപ്രകീർത്തിതഃ. 4

0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collect

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri

യജ്ഞദാനതപഃകർമ്മ
ന ത്യാജ്യം കാര്യമേവ തത്
യജ്ഞോ ദാനം തപശ്ചൈവ
പാവനാനി മനീഷിണാം. 5

ഏതാന്യപി തു കർമ്മാണി
സങ്ഗം ത്യക്ത്വാ ഫലാനി ച
കർത്തവ്യാനീതി മേ പാർത്ഥ
നിശ്ചിതം മതമുത്തമം. 6

നിയതസ്യ തു സന്ന്യാസഃ
കർമ്മണോ നോപപദ്യതേ
മോഹാത് തസ്യ പരിത്യാഗ–
സ്താമസഃ പരികീർത്തിതഃ. 7

ദുഃഖമിത്യേവ യത് കർമ്മ
കായക്ലേശഭയാത്ത്യജേത്
സ കൃത്വാ രാജസം ത്യാഗം
നൈവ ത്യാഗഫലം ലഭേത്. 8

കാര്യമിത്യേവ യത് കർമ്മ
നിയതം ക്രിയതേऽർജ്ജുന
സങ്ഗം ത്യക്ത്വാ ഫലം ചൈവ
സ ത്യാഗഃ സാത്ത്വികോ മതഃ. 9

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri

ന ദ്വേഷ്ട്യകുശലം കർമ്മ
കുശലേ നാനുഷജ്ജതേ
ത്യാഗീ സത്ത്വസമാവിഷ്ടോ
മേധാവീ ഛിന്നസംശയഃ. 10

നഹി ദേഹഭൃതാ ശക്യം
ത്യക്തും കർമ്മാണ്യശേഷതഃ
യസ്തു കർമ്മഫലത്യാഗീ
സ ത്യാഗീത്യഭിധീയതേ. 11

അനിഷ്ടമിഷ്ടം മിശ്രം ച
ത്രിവിധം കർമ്മണഃ ഫലം
ഭവത്യത്യാഗിനാം പ്രേത്യ
ന തു സന്ന്യാസിനാം ക്വചിത്. 12

പഞ്ചൈതാനി മഹാബാഹോ
കാരണാനി നിബോധ മേ
സാംഖ്യേ കൃതാന്തേ പ്രോക്താനി
സിദ്ധയേ സർവ്വകർമ്മണാം. 13

അധിഷ്ഠാനം തഥാ കർത്താ
കരണം ച പൃഥഗ്വിധം
വിവിധാശ്ച പൃഥക് ചേഷ്ടാ
ദൈവം ചൈവാത്ര പഞ്ചമം. 14

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശരീരവാങ്ങ് മനോഭിർയ്യത്
കർമ്മ പ്രാരഭതേ നരഃ
ന്യായ്യം വാ വിപരീതം വാ
പഞ്ചൈതേ തസ്യ ഹേതവഃ. 15

തത്രൈവം സതി കർത്താര–
മാത്മാനം കേവലം തു യഃ
പശ്യത്യകൃതബുദ്ധിത്വാ–
ന്ന സ പശ്യതി ദുർമ്മതിഃ. 16

യസ്യ നാഹംകൃതോ ഭാവോ
ബുദ്ധിർയസ്യ ന ലിപ്യതേ
ഹത്വാപി സ ഇമാംല്ലോകാൻ
ന ഹന്തി ന നിബദ്ധ്യതേ. 17

ജ്ഞാനം ജ്ഞേയം പരിജ്ഞാതാ
ത്രിവിധാ കർമ്മചോദനാ
കരണം കർമ്മ കർത്തേതി
ത്രിവിധഃ കർമ്മസംഗ്രഹഃ. 18

ജ്ഞാനം കർമ്മ ച കർത്താ ച
ത്രിധൈവ ഗുണഭേദതഃ
പ്രോച്യതേ ഗുണസംഖ്യാനേ
യഥാവച്ഛൃണു താന്യപി. 19

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri

സർവ്വഭൂതേഷു യേനൈകം
ഭാവമവ്യയമീക്ഷതേ
അവിഭക്തം വിഭക്തേഷു
തജ്ജ്ഞാനം വിദ്ധി സാത്ത്വികം. 20

പൃഥക്ത്വേന തു യജ്ജ്ഞാനം
നാനാഭാവാൻ പൃഥഗ്വിധാൻ
വേത്തി സർവ്വേഷു ഭൂതേഷു
തജ്ജ്ഞാനം വിദ്ധി രാജസം. 21

യത്തു കൃത്സ്നവദേകസ്മിൻ
കാര്യേ സക്തമഹൈതുകം
അതത്ത്വാർത്ഥവദല്പം ച
തത്താമസമുദാഹൃതം. 22

നിയതം സങ്ഗരഹിത–
മരാഗദ്വേഷതഃ കൃതം
അഫലപ്രേപ്സുനാ കർമ്മ
യത്തത് സാത്ത്വികമുച്യതേ. 23

യത്തു കാമേപ്സുനാ കർമ്മ
സാഹംകാരേണ വാ പുനഃ
ക്രിയതേ ബഹുലായാസം
തദ്രാജസമുദാഹൃതം. 24

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അനുബന്ധം ക്ഷയം ഹിംസാ–
മനവേക്ഷ്യ ച പൗരുഷം
മോഹാദാരഭ്യതേ കൎമ്മ
യത്തത് താമസമുച്യതേ. 25

മുക്തസങ്ഗോഽനഹംവാദീ
ധൃത്യുത്സാഹസമന്വിതഃ
സിദ്ധ്യസിദ്ധ്യോർനിൎവ്വികാരഃ
കൎത്താ സാത്ത്വിക ഉച്യതേ. 26

രാഗീ കൎമ്മഫലപ്രേപ്സുർ–
ലുബ്ധോ ഹിംസാത്മകോഽശുചിഃ
ഹൎഷശോകാന്വിതഃ കൎത്താ
രാജസഃ പരികീൎത്തിതഃ. 27

അയുക്തഃ പ്രാകൃതഃ സ്തബ്ധഃ
ശഠോ നൈഷ്കൃതികോഽലസഃ
വിഷാദീ ദീൎഘസൂത്രീ ച
കൎത്താ താമസ ഉച്യതേ. 28

ബുദ്ധേർഭേദം ധൃതേശ്ചൈവ
ഗുണതസ്ത്രിവിധം ശൃണു
പ്രോച്യമാനമശേഷേണ
പൃഥക്ത്വേന ധനഞ്ജയ. 29

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

പ്രവൃത്തിം ച നിവൃത്തിം ച
കാര്യാകാര്യേ ഭയാഭയേ
ബന്ധം മോക്ഷം ച യാ വേത്തി
ബുദ്ധിഃ സാ പാൎത്ഥ സാത്ത്വികീ. 30

യയാ ധൎമ്മമധൎമ്മം ച
കാൎയ്യം ചാകാൎയ്യമേവ ച
അയഥാവത് പ്രജാനാതി
ബുദ്ധിഃ സാ പാൎത്ഥ രാജസീ 31

അധൎമ്മം ധൎമ്മമിതി യാ
മന്യതേ തമസാവൃതാ
സൎവ്വാൎത്ഥാൻ വിപരീതാംശ്ച
ബുദ്ധിഃ സാ പാൎത്ഥ താമസീ. 32

ധൃത്യാ യയാ ധാരയതേ
മനഃപ്രാണേന്ദ്രിയക്രിയാഃ
യോഗേനാവ്യഭിചാരിണ്യാ
ധൃതിഃ സാ പാൎത്ഥ സാത്ത്വികീ. 33

യയാ തു ധൎമ്മകാമാൎത്ഥാൻ
ധൃത്യാ ധാരയതേഽൎജ്ജുന
പ്രസങ്ഗേന ഫലാകാങ്ക്ഷീ
ധൃതിഃ സാ പാൎത്ഥ രാജസീ. 34

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

യയാ സ്വപ്നം ഭയം ശോകം
വിഷാദം മദമേവ ച
ന വിമുഞ്ചതി ദുർമ്മേധാ
ധൃതിഃ സാ പാർത്ഥ താമസീ. 35

സുഖം ത്വിദാനീം ത്രിവിധം
ശൃണു മേ ഭരതർഷഭ
അഭ്യാസാദ്‌രമതേ യത്ര
ദുഃഖാന്തം ച നിഗച്ഛതി. 36

യത്തദഗ്രേ വിഷമിവ
പരിണാമേഽമൃതോപമം
തത്‌സുഖം സാത്ത്വികം പ്രോക്ത-
മാത്മബുദ്ധിപ്രസാദജം. 37

വിഷയേന്ദ്രിയസംയോഗാദ്-
യത്തദഗ്രേഽമൃതോപമം
പരിണാമേ വിഷമിവ
തത്‌സുഖം രാജസം സ്മൃതം. 38

യദഗ്രേ ചാനുബന്ധേ ച
സുഖം മോഹനമാത്മനഃ
നിദ്രാലസ്യപ്രമാദോത്ഥം
തത് താമസമുദാഹൃതം 39

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ന തദസ്തി പൃഥിവ്യാം വാ
ദിവി ദേവേഷു വാ പുനഃ
സത്ത്വം പ്രകൃതിജൈർമുക്തം
യദേഭിഃ സ്യാത്ത്രിഭിർഗ്ഗുണൈഃ. 40

ബ്രാഹ്മണക്ഷത്രിയവിശാം
ശൂദ്രാണാം ച പരന്തപ
കർമ്മാണി പ്രവിഭക്താനി
സ്വഭാവപ്രഭവൈർഗ്ഗുണൈഃ. 41

ശമോ ദമസ്തപഃ ശൗചം
ക്ഷാന്തിരാർജ്ജവമേവ ച
ജ്ഞാനം വിജ്ഞാനമാസ്തിക്യം
ബ്രഹ്മകർമ്മ സ്വഭാവജം 42

ശൗര്യം തേജോ ധൃതിർദാക്ഷ്യം
യുദ്ധേ ചാപ്യപലായനം
ദാനമീശ്വരഭാവശ്ച
ക്ഷാത്രം കർമ്മ സ്വഭാവജം. 43

കൃഷിഗൗരക്ഷ്യവാണിജ്യം
വൈശ്യകർമ്മ സ്വഭാവജം
പരിചര്യാത്മകം കർമ്മ
ശൂദ്രസ്യാപി സ്വഭാവജം. 44

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സ്വേ സ്വേ കർമ്മണ്യഭിരതഃ
സംസിദ്ധിം ലഭതേ നരഃ
സ്വകർമ്മനിരതഃ സിദ്ധിം
യഥാ വിന്ദതി തച്ഛൃണു. 45

യതഃ പ്രവൃത്തിർഭൂതാനാം
യേന സർവ്വമിദം തതം
സ്വകർമ്മണാ തമഭ്യർച്ച്യ
സിദ്ധിം വിന്ദതി മാനവഃ. 46

ശ്രേയാൻ സ്വധർമ്മോ വിഗുണഃ
പരധർമ്മാത്സ്വനുഷ്ഠിതാത്
സ്വഭാവനിയതം കർമ്മ
കുർവ്വൻ നാപ്നോതി കില്ബിഷം. 47

സഹജം കർമ്മ കൗന്തേയ,
സദോഷമപി ന ത്യജേത്
സർവ്വാരംഭാ ഹി ദോഷേണ
ധൂമേനാഗ്നിരിവാവൃതാഃ. 48

അസക്തബുദ്ധിഃ സർവ്വത്ര
ജിതാത്മാ വിഗതസ്പൃഹഃ
നൈഷ്കർമ്മ്യസിദ്ധിം പരമാം
സന്ന്യാസേനാധിഗച്ഛതി. 49

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സിദ്ധിം പ്രാപ്തോ യഥാ ബ്രഹ്മ
തഥാപ്നോതി നിബോധ മേ
സമാസേനൈവ കൗന്തേയ
നിഷ്ഠാ ജ്ഞാനസ്യ യാ പരാ. 50

ബുദ്ധ്യാ വിശുദ്ധയാ യുക്തോ
ധൃത്യാത്മാനം നിയമ്യ ച
ശബ്ദാദീൻ വിഷയാംസ്ത്യക്ത്വാ
രാഗദ്വേഷൗ വ്യുദസ്യ ച. 51

വിവിക്തസേവീ ലഘ്വാശീ
യതവാക്കായമാനസഃ
ധ്യാനയോഗപരോ നിത്യം
വൈരാഗ്യം സമുപാശ്രിതഃ. 52

അഹംകാരം ബലം ദർപ്പം
കാമം ക്രോധം പരിഗ്രഹം
വിമുച്യ നിർമ്മമഃ ശാന്തോ
ബ്രഹ്മഭൂയായ കല്പതേ. 53

ബ്രഹ്മഭൂതഃ പ്രസന്നാത്മാ
ന ശോചതി ന കാങ്ക്ഷതി
സമഃ സർവ്വേഷു ഭൂതേഷു
മദ്ഭക്തിം ലഭതേ പരാം. 54

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri

ഭക്ത്യാ മാമഭിജാനാതി
യാവാൻ യശ്ചാസ്മി തത്ത്വതഃ
തതോ മാം തത്ത്വതോ ജ്ഞാത്വാ
വിശതേ തദനന്തരം. 55

സർവ്വകർമ്മാണ്യപി സദാ
കുർവ്വാണോ മദ്വ്യപാശ്രയഃ
മത്പ്രസാദാദവാപ്നോതി
ശാശ്വതം പദമവ്യയം. 56

ചേതസാ സർവ്വകർമ്മാണി
മയി സന്ന്യസ്യ മത്പരഃ
ബുദ്ധിയോഗമുപാശ്രിത്യ
മച്ചിത്തഃ സതതം ഭവ. 57

മച്ചിത്തഃ സർവ്വദുർഗ്ഗാണി
മത്പ്രസാദാത് തരിഷ്യസി
അഥ ചേത്ത്വമഹംകാരാ-
ന്ന ശ്രോഷ്യസി വിനങ്ക്ഷ്യസി. 58

യദഹംകാരമാശ്രിത്യ
ന യോത്സ്യ ഇതി മന്യസേ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

മിഥ്യൈഷ വ്യവസായസ്തേ
പ്രകൃതിസ്ത്വാം നിയോക്ഷ്യതി. 59

സ്വഭാവജേന കൗന്തേയ
നിബദ്ധഃ സ്വേന കർമ്മണാ
കർത്തും നേച്ഛസി യന്മോഹാത്
കരിഷ്യസ്യവശോഽപി തത്. 60

ഈശ്വരഃ സർവ്വഭൂതാനാം
ഹൃദ്ദേശേഽർജ്ജുന തിഷ്ഠതി
ഭ്രാമയൻ സർവ്വഭൂതാനി
യന്ത്രാരൂഢാനി മായയാ. 61

തമേവ ശരണം ഗച്ഛ
സർവ്വഭാവേന ഭാരത
തത്പ്രസാദാത് പരാം ശാന്തിം
സ്ഥാനം പ്രാപ്സ്യസി ശാശ്വതം. 62

ഇതി തേ ജ്ഞാനമാഖ്യാതം
ഗുഹ്യാദ്ഗുഹ്യതരം മയാ
വിമൃശ്യൈതദശേഷേണ
യഥേച്ഛസി തഥാ കുരു. 63

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സർവ്വഗുഹ്യതമം ഭൂയഃ
ശൃണു മേ പരമം വചഃ
ഇഷ്ടോഽസി മേ ദൃഢമിതി
തതോ വക്ഷ്യാമി തേ ഹിതം. 64

മന്മനാ ഭവ മദ്ഭക്തോ
മദ്യാജീ മാം നമസ്കുരു
മാമേവൈഷ്യസി സത്യം തേ
പ്രതിജാനേ പ്രിയോഽസി മേ. 65

സർവ്വധർമ്മാൻ പരിത്യജ്യ
മാമേകം ശരണം വ്രജ
അഹം ത്വാ സർവ്വപാപേഭ്യോ
മോക്ഷയിഷ്യാമി മാ ശുചഃ. 66

ഇദം തേ നാതപസ്കായ
നാഭക്തായ കദാചന
ന ചാശുശ്രൂഷവേ വാച്യം
ന ച മാം യോഽഭ്യസൂയതി. 67

യ ഇമം പരമം ഗുഹ്യം
മദ്ഭക്തേഷ്വഭിധാസ്യതി

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഭക്തിംമയി പരാം കൃത്വാ
മാമേവൈഷ്യത്യസംശയഃ. 68

ന ച തസ്മാന്മനുഷ്യേഷു
കശ്ചിന്മേ പ്രിയകൃത്തമഃ
ഭവിതാ ന ച മേ തസ്മാ–
ദന്യഃ പ്രിയതരോ ഭുവി. 69

അധ്യേഷ്യതേ ച യ ഇമം
ധർമ്മ്യം സംവാദമാവയോഃ
ജ്ഞാനയജ്ഞേന തേനാഹ–
മിഷ്ടഃ സ്യാമിതി മേ മതിഃ. 70

ശ്രദ്ധാവാനനസൂയശ്ച
ശൃണുയാദപി യോ നരഃ
സോഽപി മുക്തഃ ശുഭാംല്ലോകാൻ
പ്രാപ്നുയാത് പുണ്യകർമ്മണാം. 71

കച്ചിദേതച്ഛ്രുതം പാർത്ഥ
ത്വയൈകാഗ്രേണ ചേതസാ
കച്ചിദജ്ഞാനസംമോഹഃ
പ്രണഷ്ടസ്തേ ധനഞ്ജയ. 72

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri

അർജ്ജുന ഉവാച

നഷ്ടോ മോഹഃ സ്മൃതിർലബ്ധാ
ത്വത്പ്രസാദാന്മയാച്യുത
സ്ഥിതോഽസ്മി ഗതസന്ദേഹഃ
കരിഷ്യേ വചനം തവ. 73

സഞ്ജയ ഉവാച

ഇത്യഹം വാസുദേവസ്യ
പാർത്ഥസ്യ ച മഹാത്മനഃ
സംവാദമിമമശ്രൗഷ-
മദ്ഭുതം രോമഹർഷണം. 74

വ്യാസപ്രസാദാച്ഛ്രുതവാ-
നേതദ്ഗുഹ്യമഹം പരം
യോഗം യോഗേശ്വരാത് കൃഷ്ണാത്
സാക്ഷാത്കഥയതഃ സ്വയം. 75

രാജൻ സംസ്മൃത്യ സംസ്മൃത്യ
സംവാദമിമമദ്ഭുതം
കേശവാർജ്ജുനയോഃ പുണ്യം
ഹൃഷ്യാമി ച മുഹുർമുഹുഃ. 76

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri

തച്ച സംസ്മൃത്യ സംസ്മൃത്യ
രൂപമത്യദ്ഭുതം ഹരേഃ
വിസ്മയോ മേ മഹാൻ രാജൻ,
ഹൃഷ്യാമി ച പുനഃ പുനഃ. 77

യത്ര യോഗേശ്വരഃ കൃഷ്ണോ
യത്ര പാർത്ഥോ ധനുർധരഃ
തത്ര ശ്രീവ്വിജയോ ഭൂതിർ-
ധ്രുവാ നീതിർമതിർമമ. 78

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാസൂപനിഷത്സു
ബ്രഹ്മവിദ്യായാം യോഗശാസ്ത്രേ ശ്രീകൃഷ്ണാർജ്ജുന-
സംവാദേ മോക്ഷസന്ന്യാസയോഗോ നാമ
അഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ.

ഇതി ശ്രീമദ്ഭഗവദ്ഗീതാശാസ്ത്രം സമാപ്തം
ഓം ശാന്തിഃ ശാന്തിഃ ശാന്തിഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശ്രീവിഷ്ണുസഹസ്രനാമ സ്തോത്രം

ശുക്ലാംബരധരം വിഷ്ണും
ശശിവർണ്ണം ചതുർഭുജം
പ്രസന്നവദനം ധ്യായേത്
സർവ്വവിഘ്നോപശാന്തയേ.

നമോഽസ്ത്വനന്തായ സഹസ്രമൂർത്തയേ
സഹസ്രപാദാക്ഷിശിരോരുബാഹവേ
സഹസ്രനാമ്നേ പുരുഷായ ശാശ്വതേ
സഹസ്രകോടീയുഗധാരിണേ നമഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ധ്യാനം

ഓം ശാന്താകാരം ഭുജഗശയനം
പദ്മനാഭം സുരേശം
വിശ്വാധാരം ഗഗനസദൃശം
മേഘവർണ്ണം ശുഭാംഗം
ലക്ഷ്മീകാന്തം കമലനയനം
യോഗിഭിർധ്യാനഗമ്യം
വന്ദേ വിഷ്ണും ഭവഭയഹരം
സർവ്വലോകൈകനാഥം. 1

സശംഖചക്രം സകിരീടകുണ്ഡലം
സപീതവസ്ത്രം സരസീരുഹേക്ഷണം
സഹാരവക്ഷഃസ്ഥലകൗസ്തുഭശ്രിയം
നമാമി വിഷ്ണും ശിരസാ ചതുർഭുജം. 2

യസ്യ സ്മരണമാത്രേണ
ജന്മസംസാരബന്ധനാത്
വിമുച്യതേ നമസ്തസ്മൈ
വിഷ്ണവേ പ്രഭവിഷ്ണവേ. 3

നമഃ സമസ്തഭൂതാനാ-
മാദിഭൂതായ ഭൂഭൃതേ
അനേകരൂപരൂപായ
വിഷ്ണവേ പ്രഭവിഷ്ണവേ. 4

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

വൈശമ്പായന ഉവാച

ശ്രുത്വാ ധർമ്മാനശേഷേണ
പാവനാനി ച സർവ്വശഃ
യുധിഷ്ഠിരഃ ശാന്തനവം
പുനരേവാഭ്യഭാഷത. 1

യുധിഷ്ഠിര ഉവാച

കിമേകം ദൈവതം ലോകേ
കിം വാപ്യേകം പരായണം
സ്തുവന്തഃ കം കമർച്ചന്തഃ
പ്രാപ്നുയുർമ്മാനവാഃ ശുഭം. 2

കോ ധർമ്മഃ സർവ്വധർമ്മാണാം
ഭവതഃ പരമോ മതഃ
കിം ജപന്മുച്യതേ ജന്തുർ–
ജന്മസംസാരബന്ധനാത്. 3

ഭീഷ്മ ഉവാച

ജഗത്പ്രഭും ദേവദേവ–
മനന്തം പുരുഷോത്തമം
സ്തുവൻ നാമസഹസ്രേണ
പുരുഷഃ സതതോത്ഥിതഃ. 4

തമേവ ചാർച്ചയന്നിത്യം
ധ്യായൻ പുരുഷമവ്യയം

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ധ്യായൻ സ്തുവന്നമസ്യംശ്ച
യജമാനസ്തമേവ ച 5

അനാദിനിധനം വിഷ്ണും
സർവ്വലോകമഹേശ്വരം
ലോകാദ്ധ്യക്ഷം സ്തുവന്നിത്യം
സർവ്വദുഃഖാതിഗോ ഭവേത്. 6

ബ്രഹ്മണ്യം സർവ്വധർമ്മജ്ഞം
ലോകാനാം കീർത്തിവർദ്ധനം
ലോകനാഥം മഹദ്ഭൂതം
സർവ്വഭൂതഭവോദ്ഭവം. 7

ഏഷ മേ സർവ്വധർമ്മാണാം
ധർമ്മോഽധികതമോ മതഃ
യദ്ഭക്ത്യാ പുണ്ഡരീകാക്ഷം
സ്തവൈരർച്ചേന്നരഃ സദാ. 8

പരമം യോ മഹത്തേജഃ
പരമം യോ മഹത്തപഃ
പരമം യോ മഹദ്ബ്രഹ്മ
പരമം യഃ പരായണം. 9

പവിത്രാണാം പവിത്രം യോ
മംഗലാനാം ച മംഗലം

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ദൈവതം ദേവതാനാം ച
ഭൂതാനാം യോഽവ്യയഃ പിതാ. 10

യതഃ സർവ്വാണി ഭൂതാനി
ഭവന്ത്യാദിയുഗാഗമേ
യസ്മിംശ്ച പ്രലയം യാന്തി
പുനരേവ യുഗക്ഷയേ. 11

തസ്യ ലോകപ്രധാനസ്യ
ജഗന്നാഥസ്യ ഭൂപതേ,
വിഷ്ണോർനാമസഹസ്രം മേ
ശൃണു പാപഭയാപഹം. 12

യാനി നാമാനി ഗൗണാനി
വിഖ്യാതാനി മഹാത്മനഃ
ഋഷിഭിഃ പരിഗീതാനി
താനി വക്ഷ്യാമി ഭൂതയേ. 13

ഓം വിശ്വം വിഷ്ണുർവഷട്കാരോ
ഭൂതഭവ്യഭവത്പ്രഭുഃ
ഭൂതകൃദ് ഭൂതഭൃദ്ഭാവോ
ഭൂതാത്മാ ഭൂതഭാവനഃ. 14

പൂതാത്മാ പരമാത്മാ ച
മുക്താനാം പരമാ ഗതിഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അവ്യയഃ പുരുഷഃ സാക്ഷീ
ക്ഷേത്രജ്ഞോഽക്ഷര ഏവ ച. 15

യോഗോ യോഗവിദാം നേതാ
പ്രധാനപുരുഷേശ്വരഃ
നാരസിംഹവപുഃ ശ്രീമാൻ
കേശവഃ പുരുഷോത്തമഃ. 16

സർവ്വഃ ശർവ്വഃ ശിവഃ സ്ഥാണുർ-
ഭൂതാദിർനിധിരവ്യയഃ
സംഭവോ ഭാവനോ ഭർത്താ
പ്രഭവഃ പ്രഭുരീശ്വരഃ. 17

സ്വയംഭൂഃ ശംഭുരാദിത്യഃ
പുഷ്കരാക്ഷോ മഹാസ്വനഃ
അനാദിനിധനോ ധാതാ
വിധാതാ ധാതുരുത്തമഃ. 18

അപ്രമേയോ ഹൃഷീകേശഃ
പദ്മനാഭോഽമരപ്രഭുഃ
വിശ്വകർമ്മാ മനുസ്ത്വഷ്ടാ
സ്ഥവിഷ്ഠഃ സ്ഥവിരോ ധ്രുവഃ. 19

അഗ്രാഹ്യഃ ശാശ്വതഃ കൃഷ്ണോ
ലോഹിതാക്ഷഃ പ്രതർദ്ദനഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

പ്രഭൂതസ്ത്രികകുബ്ധാമ
പവിത്രം മങ്ഗലം പരം. 20

ഈശാനഃ പ്രാണദഃ പ്രാണോ
ജ്യേഷ്ഠഃ ശ്രേഷ്ഠഃ പ്രജാപതിഃ
ഹിരണ്യഗർഭോ ഭൂഗർഭോ
മാധവോ മധുസൂദനഃ. 21

ഈശ്വരോ വിക്രമീ ധന്വീ
മേധാവീ വിക്രമഃ ക്രമഃ
അനുത്തമോ ദുരാധർഷഃ
കൃതജ്ഞഃ കൃതിരാത്മവാൻ. 22

സുരേശഃ ശരണം ശർമ്മ
വിശ്വരേതാഃ പ്രജാഭവഃ
അഹഃ സംവത്സരോ വ്യാലഃ
പ്രത്യയഃ സർവ്വദർശനഃ. 23

അജഃ സർവ്വേശ്വരഃ സിദ്ധഃ
സിദ്ധിഃ സർവ്വാദിരച്യുതഃ
വൃഷാകപിരമേയാത്മാ
സർവ്വയോഗവിനിഃസൃതഃ. 24

വസുർവ്വസുമനാഃ സത്യഃ
സമാത്മാ സമ്മിതഃ സമഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അമോഘഃ പുണ്ഡരീകാക്ഷോ
വൃഷകർമ്മാ വൃഷാകൃതിഃ. 25

രുദ്രോ ബഹുശിരാ ബഭ്രുർ–
വിശ്വയോനിഃ ശുചിശ്രവാഃ
അമൃതഃ ശാശ്വതഃ സ്ഥാണുർ–
വരാരോഹോ മഹാതപാഃ. 26

സർവ്വഗഃ സർവ്വവിദ്ഭാനുർ–
വിഷ്വക്സേനോ ജനാർദ്ദനഃ
വേദോ വേദവിദവ്യംഗോ
വേദാംഗോ വേദവിത് കവിഃ. 27

ലോകാദ്ധ്യക്ഷഃ സുരാദ്ധ്യക്ഷോ
ധർമ്മാദ്ധ്യക്ഷഃ കൃതാകൃതഃ
ചതുരാത്മാ ചതുർവ്യൂഹ–
ശ്ചതുർദംഷ്ട്രശ്ചതുർഭുജഃ. 28

ഭ്രാജിഷ്ണുർഭോജനം ഭോക്താ
സഹിഷ്ണുർജഗദാദിജഃ
അനഘോ വിജയോ ജേതാ
വിശ്വയോനിഃ പുനർവസുഃ. 29

ഉപേന്ദ്രോ വാമനഃ പ്രാംശു–
രമോഘഃ ശുചിരൂർജിതഃ

CC0. In Public Domain. Kirtikam Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അതീന്ദ്രഃ സംഗ്രഹഃ സർഗ്ഗോ
ധൃതാത്മാ നിയമോ യമഃ. 30

വേദ്യോ വൈദ്യഃ സദായോഗീ
വീരഹാ മാധവോ മധുഃ
അതീന്ദ്രിയോ മഹാമായോ
മഹോത്സാഹോ മഹാബലഃ. 31

മഹാബുദ്ധിർമഹാവീര്യോ
മഹാശക്തിർമഹാദ്യുതിഃ
അനിർദേശ്യവപുഃ ശ്രീമാൻ
അമേയാത്മാ മഹാദ്രിധൃക്. 22

മഹേഷ്വാസോ മഹീഭർത്താ
ശ്രീനിവാസഃ സതാംഗതിഃ
അനിരുദ്ധഃ സുരാനന്ദോ
ഗോവിന്ദോ ഗോവിദാം പതിഃ. 33

മരീചിർദമനോ ഹംസഃ
സുപർണോ ഭുജഗോത്തമഃ
ഹിരണ്യനാഭഃ സുതപാഃ
പദ്മനാഭഃ പ്രജാപതിഃ. 34

അമൃത്യുഃ സർവ്വദൃക് സിംഹഃ
സന്ധാതാ സന്ധിമാൻ സ്ഥിരഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അജോ ദുർമ്മർഷണഃ ശാസ്താ
വിശ്രുതാത്മാ സുരാരിഹാ. 35

ഗുരുർഗ്ഗുരുതമോ ധാമ
സത്യഃ സത്യപരാക്രമഃ
നിമിഷോഽനിമിഷഃ സ്രഗ്വീ
വാചസ്പതിരുദാരധീഃ. 36

അഗ്രണീർഗ്രാമണീഃ ശ്രീമാൻ
ന്യായോ നേതാ സമീരണഃ
സഹസ്രമൂർധാ വിശ്വാത്മാ
സഹസ്രാക്ഷഃ സഹസ്രപാത്. 37

ആവർത്തനോ നിവൃത്താത്മാ
സംവൃതഃ സംപ്രമർദനഃ
അഹഃ സംവർത്തകോ വഹ്നി–
രനിലോ ധരണീധരഃ. 38

സുപ്രസാദഃ പ്രസന്നാത്മാ
വിശ്വധൃഗ്വിശ്വഭുഗ്വിഭുഃ
സത്കർത്താ സത്കൃതഃ സാധുർ–
ജഹ്നുർനാരായണോ നരഃ. 39

അസംഖ്യേയോഽപ്രമേയാത്മാ
വിശിഷ്ടഃ ശിഷ്ടകൃച്ഛുചിഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സിദ്ധാർത്ഥഃ സിദ്ധസംകല്പഃ
സിദ്ധിദഃ സിദ്ധിസാധനഃ. 40

വൃഷാഹീ വൃഷഭോ വിഷ്ണുർ-
വൃഷപർവ്വാ വൃഷോദരഃ
വർദ്ധനോ വർദ്ധമാനശ്ച
വിവിക്തഃ ശ്രുതിസാഗരഃ. 41

സുഭുജോ ദുർദ്ധരോ വാഗ്മീ
മഹേന്ദ്രോ വസുദോ വസുഃ
നൈകരൂപോ ബൃഹദ്രൂപഃ
ശിപിവിഷ്ടഃ പ്രകാശനഃ. 42

ഓജസ്തേജോദ്യുതിധരഃ
പ്രകാശാത്മാ പ്രതാപനഃ
ഋദ്ധഃ സ്പഷ്ടാക്ഷരോ മന്ത്ര-
ശ്ചന്ദ്രാംശുർഭാസ്കരദ്യുതിഃ. 43

അമൃതാംശൂദ്ഭവോ ഭാനുഃ
ശശബിന്ദുഃ സുരേശ്വരഃ
ഔഷധം ജഗതഃ സേതുഃ
സത്യധർമ്മപരാക്രമഃ. 44

ഭൂതഭവ്യഭവന്നാഥഃ
പവനഃ പാവനോഽനലഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അജോ ദുർമ്മർഷണഃ ശാസ്താ
വിശ്രുതാത്മാ സുരാരിഹാ. 35

ഗുരുർഗ്ഗുരുതമോ ധാമ
സത്യഃ സത്യപരാക്രമഃ
നിമിഷോ/നിമിഷഃ സ്രഗ്വീ
വാചസ്പതിരുദാരധീഃ. 36

അഗ്രണീർഗ്രാമണീഃ ശ്രീമാൻ
ന്യായോ നേതാ സമീരണഃ
സഹസ്രമൂർധാ വിശ്വാത്മാ
സഹസ്രാക്ഷഃ സഹസ്രപാത്. 37

ആവർത്തനോ നിവൃത്താത്മാ
സംവൃതഃ സംപ്രമർദനഃ
അഹഃ സംവർത്തകോ വഹ്നി–
രനിലോ ധരണീധരഃ. 38

സുപ്രസാദഃ പ്രസന്നാത്മാ
വിശ്വധൃഗ്വിശ്വഭുഗ്വിഭുഃ
സത്കർത്താ സത്കൃതഃ സാധുർ–
ജഹ്നുർനാരായണോ നരഃ. 39

അസംഖ്യേയോ/പ്രമേയാത്മാ
വിശിഷ്ടഃ ശിഷ്ടകൃച്ഛുചിഃ

CC0. In Public Domain Kirti Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സിദ്ധാർത്ഥഃ സിദ്ധസംകല്പഃ
സിദ്ധിദഃ സിദ്ധിസാധനഃ. 40

വൃഷാഹീ വൃഷഭോ വിഷ്ണുർ-
വൃഷപർവ്വാ വൃഷോദരഃ
വർദ്ധനോ വർദ്ധമാനശ്ച
വിവിക്തഃ ശ്രുതിസാഗരഃ. 41

സുഭുജോ ദുർദ്ധരോ വാഗ്മീ
മഹേന്ദ്രോ വസുദോ വസുഃ
നൈകരൂപോ ബൃഹദ്രൂപഃ
ശിപിവിഷ്ടഃ പ്രകാശനഃ. 42

ഓജസ്തേജോദ്യുതിധരഃ
പ്രകാശാത്മാ പ്രതാപനഃ
ഋദ്ധഃ സ്പഷ്ടാക്ഷരോ മന്ത്ര-
ശ്ചന്ദ്രാംശുർഭാസ്കരദ്യുതിഃ. 43

അമൃതാംശൂദ്ഭവോ ഭാനുഃ
ശശബിന്ദുഃ സുരേശ്വരഃ
ഔഷധം ജഗതഃ സേതുഃ
സത്യധർമ്മപരാക്രമഃ. 44

ഭൂതഭവ്യഭവന്നാഥഃ
പവനഃ പാവനോഽനലഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

കാമഹാ കാമകൃത്കാന്തഃ
കാമഃ കാമപ്രദഃ പ്രഭുഃ. 45

യുഗാദികൃദ്യുഗാവർത്തോ
നൈകമായോ മഹാശനഃ
അദൃശ്യോഽവ്യക്തരൂപശ്ച
സഹസ്രജിദനന്തജിത്. 46

ഇഷ്ടോഽവിശിഷ്ടഃ ശിഷ്ടേഷ്ടഃ
ശിഖണ്ഡീ നഹുഷോ വൃഷഃ
ക്രോധഹാ ക്രോധകൃത്കർത്താ
വിശ്വബാഹുർമഹീധരഃ. 47

അച്യുതഃ പ്രഥിതഃ പ്രാണഃ
പ്രാണദോ വാസവാനുജഃ
അപാംനിധിരധിഷ്ഠാന-
മപ്രമത്തഃ പ്രതിഷ്ഠിതഃ. 48

സ്കന്ദഃ സ്കന്ദധരോ ധുര്യോ
വരദോ വായുവാഹനഃ
വാസുദേവോ ബൃഹദ്ഭാനു-
രാദിദേവഃ പുരന്ദരഃ. 49

അശോകസ്താരണസ്താരഃ
ശൂരഃ ശൗരിർജനേശ്വരഃ

CC0. In Public Domain. Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അനുകൂലഃ ശതാവർത്തഃ
പദ്മീ പദ്മനിഭേക്ഷണഃ. 50

പദ്മനാഭോഽരവിന്ദാക്ഷഃ
പദ്മഗർഭഃ ശരീരഭൃത്
മഹർദ്ധിർഋദ്ധോ വൃദ്ധാത്മാ
മഹാക്ഷോ ഗരുഡധ്വജഃ. 51

അതുലഃ ശരഭോ ഭീമഃ
സമയജ്ഞോ ഹവിർഹരിഃ
സർവ്വലക്ഷണലക്ഷണ്യോ
ലക്ഷ്മീവാൻ സമിതിഞ്ജയഃ. 52

വിക്ഷരോ രോഹിതോ മാർഗ്ഗോ
ഹേതുർദാമോദരഃ സഹഃ
മഹീധരോ മഹാഭാഗോ
വേഗവാനമിതാശനഃ. 53

ഉദ്ഭവഃ ക്ഷോഭണോ ദേവഃ
ശ്രീഗർഭഃ പരമേശ്വരഃ
കരണം കാരണം കർത്താ
വികർത്താ ഗഹനോ ഗുഹഃ. 54

വ്യവസായോ വ്യവസ്ഥാനഃ
സംസ്ഥാനഃ സ്ഥാനദോ ധ്രുവഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

പരർദ്ധിഃ പരമസ്പഷ്ടഃ
തുഷ്ടഃ പുഷ്ടഃ ശുഭേക്ഷണഃ. 55

രാമോ വിരാമോ വിരതോ
മാർഗ്ഗോ നേയോ നയോഽനയഃ
വീരഃ ശക്തിമതാം ശ്രേഷ്ഠോ
ധർമ്മോ ധർമ്മവിദുത്തമഃ. 56

വൈകുണ്ഠഃ പുരുഷഃ പ്രാണഃ
പ്രാണദഃ പ്രണവഃ പൃഥുഃ
ഹിരണ്യഗർഭഃ ശത്രുഘ്നോ
വ്യാപ്തോ വായുരധോക്ഷജഃ. 57

ഋതുഃ സുദർശനഃ കാലഃ
പരമേഷ്ഠീ പരിഗ്രഹഃ
ഉഗ്രഃ സംവത്സരോ ദക്ഷോ
വിശ്രാമോ വിശ്വദക്ഷിണഃ. 58

വിസ്താരഃ സ്ഥാവരഃ സ്ഥാണുഃ
പ്രമാണം ബീജമവ്യയം
അർത്ഥോഽനർത്ഥോ മഹാകോശോ
മഹാഭോഗോ മഹാധനഃ 59

അനിർവിണ്ണഃ സ്ഥവിഷ്ഠോഽഭൂർ–
ധർമ്മയൂപോ മഹാമഖഃ

CC0. In Public Domain. Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

നക്ഷത്രനേമിർനക്ഷത്രീ
ക്ഷമഃ ക്ഷാമഃ സമീഹനഃ. 60

യജ്ഞ ഇജ്യോ മഹേജ്യശ്ച
ക്രതുഃ സത്രം സതാം ഗതിഃ
സർവ്വദർശീ വിമുക്താത്മാ
സർവ്വജ്ഞോ ജ്ഞാനമുത്തമം. 61

സുവ്രതഃ സുമുഖഃ സൂക്ഷ്മഃ
സുഘോഷഃ സുഖദഃ സുഹൃത്
മനോഹരോ ജിതക്രോധോ
വീരബാഹുർവിദാരണഃ. 62

സ്വാപനഃ സ്വവശോ വ്യാപീ
നൈകാത്മാ നൈകകർമ്മകൃത്
വത്സരോ വത്സലോ വത്സീ
രത്നഗർഭോ ധനേശ്വരഃ. 63

ധർമ്മഗുബ്ധർമ്മകൃദ്ധർമ്മീ
സദസത് ക്ഷരമക്ഷരം
അവിജ്ഞാതാ സഹസ്രാംശുർ-
വിധാതാ കൃതലക്ഷണഃ. 64

ഗഭസ്തിനേമിഃ സത്ത്വസ്ഥഃ
സിംഹോ ഭൂതമഹേശ്വരഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ആദിദേവോ മഹാദേവോ
ദേവേശോ ദേവഭൃദ്ഗുരുഃ. 65

ഉത്തരോ ഗോപതിർഗോപ്താ
ജ്ഞാനഗമ്യഃ പുരാതനഃ
ശരീരഭൂതഭൃദ്ഭോക്താ
കപീന്ദ്രോ ഭൂരിദക്ഷിണഃ 66

സോമപോ/മൃതപഃ സോമഃ
പുരുജിത് പുരുസത്തമഃ
വിനയോ ജയഃ സത്യസന്ധോ
ദാശാർഹഃ സാത്വതാം പതിഃ. 67

ജീവോ വിനയിതാ സാക്ഷീ
മുകുന്ദോ/മിതവിക്രമഃ
അംഭോനിധിരനന്താത്മാ
മഹോദധിശയോ/ന്തകഃ. 68

അജോ മഹാർഹഃ സ്വാഭാവ്യോ
ജിതാമിത്രഃ പ്രമോദനഃ
ആനന്ദോ നന്ദനോ നന്ദഃ
സത്യധർമ്മാ ത്രിവിക്രമഃ. 69

മഹർഷിഃ കപിലാചാര്യഃ
കൃതജ്ഞോ മേദിനീപതിഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri

ത്രിപദസ്ത്രിദശാധ്യക്ഷോ
മഹാശൃംഗഃ കൃതാന്തകൃത്. 70

മഹാവരാഹോ ഗോവിന്ദഃ
സുഷേണഃ കനകാംഗദീ
ഗുഹ്യോ ഗഭീരോ ഗഹനോ
ഗുപ്തശ്ചക്രഗദാധരഃ. 71

വേധാഃ സ്വാംഗോഽജിതഃ കൃഷ്ണോ
ദൃഢഃ സങ്കർഷണോഽച്യുതഃ
വരുണോ വാരുണോ വൃക്ഷഃ
പുഷ്കരാക്ഷോ മഹാമനാഃ. 72

ഭഗവാൻ ഭഗഹാനന്ദീ
വനമാലീ ഹലായുധഃ
ആദിത്യോ ജ്യോതിരാദിത്യഃ
സഹിഷ്ണുർഗതിസത്തമഃ. 73

സുധന്വാ ഖണ്ഡപരശുർ–
ദാരുണോ ദ്രവിണപ്രദഃ
ദിവഃസ്പൃക് സർവ്വദൃഗ്വ്യാസോ
വാചസ്പതിരയോനിജഃ. 74

ത്രിസാമാ സാമഗഃ സാമ
നിർവ്വാണം ഭേഷജം ഭിഷക്

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സന്ന്യാസകൃച്ഛമഃ ശാന്തോ
നിഷ്ഠാ ശാന്തിഃ പരായണഃ. 75

ശുഭാംഗഃ ശാന്തിദഃ സ്രഷ്ടാ
കുമുദഃ കുവലേശയഃ
ഗോഹിതോ ഗോപതിർഗോപ്താ
വൃഷഭാക്ഷോ വൃഷപ്രിയഃ. 76

അനിവർത്തീ നിവൃത്താത്മാ
സംക്ഷേപ്താ ക്ഷേമകൃച്ഛിവഃ
ശ്രീവത്സവക്ഷാഃ ശ്രീവാസഃ
ശ്രീപതിഃ ശ്രീമതാം വരഃ. 77

ശ്രീദഃ ശ്രീശഃ ശ്രീനിവാസഃ
ശ്രീനിധിഃ ശ്രീവിഭാവനഃ
ശ്രീധരഃ ശ്രീകരഃ ശ്രേയഃ
ശ്രീമാംല്ലോകത്രയാശ്രയഃ. 78

സ്വക്ഷഃ സ്വങ്ഗഃ ശതാനന്ദോ
നന്ദിർജ്യോതിർഗണേശ്വരഃ
വിജിതാത്മാവിധേയാത്മാ
സത്കീർത്തിശ്ഛിന്നസംശയഃ. 79

ഉദീർണ്ണഃ സർവ്വതശ്ചക്ഷു–

CC0. In Public Domain. Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഭൂശയോ ഭൂഷണോ ഭൂതിർ–
വിശോകഃ ശോകനാശനഃ. 80

അർച്ചിഷ്മാനർച്ചിതഃ കുംഭോ
വിശുദ്ധാത്മാ വിശോധനഃ·
അനിരുദ്ധോഽപ്രതിരഥഃ
പ്രദ്യുമ്നോഽമിതവിക്രമഃ. 81

കാലനേമിനിഹാ വീരഃ
ശൗരിഃ ശൂരജനേശ്വരഃ
ത്രിലോകാത്മാ ത്രിലോകേശഃ
കേശവഃ കേശിഹാ ഹരിഃ. 82

കാമദേവഃ കാമപാലഃ
കാമീ കാന്തഃ കൃതാഗമഃ
അനിർദ്ദേശ്യവപുർവിഷ്ണുർ–
വീരോഽനന്തോ ധനഞ്ജയഃ. 83

ബ്രഹ്മണ്യോ ബ്രഹ്മകൃദ് ബ്രഹ്മാ
ബ്രഹ്മ ബ്രഹ്മവിവർദ്ധനഃ
ബ്രഹ്മവിദ്ബ്രാഹ്മണോ ബ്രഹ്മീ
ബ്രഹ്മജ്ഞോ ബ്രാഹ്മണപ്രിയഃ. 84

മഹാക്രമോ മഹാകർമ്മാ
മഹാതേജാ മഹോരഗഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

മഹാക്രതുർമഹായജ്വാ
മഹായജ്ഞോ മഹാഹവിഃ. 85

സ്തവ്യഃ സ്തവപ്രിയഃ സ്തോത്രം
സ്തുതിഃ സ്തോതാ രണപ്രിയഃ
പൂർണ്ണഃ പൂരയിതാ പുണ്യഃ
പുണ്യകീർത്തിരനാമയഃ. 86

മനോജവസ്തീർത്ഥകരോ
വസുരേതാ വസുപ്രദഃ
വസുപ്രദോ വാസുദേവോ
വസുർവസുമനാ ഹവിഃ. 87

സദ്ഗതിഃ സത്കൃതിഃ സത്താ
സദ്ഭൂതിഃ സത്പരായണഃ
ശൂരസേനോ യദുശ്രേഷ്ഠഃ
സന്നിവാസഃ സുയാമുനഃ. 88

ഭൂതാവാസോ വാസുദേവഃ
സർവ്വാസുനിലയോഽനലഃ
ദർപ്പഹാ ദർപ്പദോ ദൃപ്തോ
ദുർദ്ധരോഽഥാപരാജിതഃ. 89

വിശ്വമൂർത്തിർമഹാമൂർത്തിർ-
ദീപ്തമൂർത്തിരമൂർത്തിമാൻ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അനേകമൂർത്തിരവ്യക്തഃ
ശതമൂർത്തിഃ ശതാനനഃ. 90

ഏകോ നൈകഃ സവഃ കഃ കിം
യത്തത്പദമനുത്തമം
ലോകബന്ധുർലോകനാഥോ
മാധവോ ഭക്തവത്സലഃ. 91

സുവർണ്ണവർണ്ണോ ഹേമാങ്ഗോ
വരാങ്ഗശ്ചന്ദനാങ്ഗദീ
വീരഹാ വിഷമഃ ശൂന്യോ
ഘൃതാശീരചലശ്ചലഃ. 92

അമാനീ മാനദോ മാന്യോ
ലോകസ്വാമീ ത്രിലോകധൃക്
സുമേധാ മേധജോ ധന്യഃ
സത്യമേധാ ധരാധരഃ. 93

തേജോവൃഷോ ദ്യുതിധരഃ
സർവ്വശസ്ത്രഭൃതാം വരഃ
പ്രഗ്രഹോ നിഗ്രഹോ വ്യഗ്രോ
നൈകശൃങ്ഗോ ഗദാഗ്രജഃ. 94

ചതുർമൂർത്തിശ്ചതുർബാഹു-
ശ്ചതുർവ്യൂഹശ്ചതുർഗതിഃ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ചതുരാത്മാ ചതുർഭാവ–
ശ്ചതുർവേദവിദേകപാത്. 95

സമാവർത്തോ/നിവൃത്താത്മാ
ദുർജയോ ദുരതിക്രമഃ
ദുർലഭോ ദുർഗമോ ദുർഗോ
ദുരാവാസോ ദുരാരിഹാ. 96

ശുഭാംഗോ ലോകസാരംഗഃ
സുതന്തുസ്തന്തുവർദ്ധനഃ
ഇന്ദ്രകർമ്മാ മഹാകർമ്മാ
കൃതകർമ്മാ കൃതാഗമഃ. 97

ഉദ്ഭവഃ സുന്ദരഃ സുന്ദോ
രത്നനാഭഃ സുലോചനഃ
അർക്കോ വാജസനഃ ശൃംഗീ
ജയന്തഃ സർവ്വവിജ്ജയീ. 98

സുവർണ്ണബിന്ദുരക്ഷോഭ്യഃ
സർവ്വവാഗീശ്വരേശ്വരഃ
മഹാഹ്രദോ മഹാഗർത്തോ
മഹാഭൂതോ മഹാനിധിഃ. 99

കുമുദഃ കുന്ദരഃ കുന്ദഃ
പർജന്യഃ പാവനോ/നിലഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അമൃതാശോഽമൃതവപുഃ
സർവ്വജ്ഞഃ സർവ്വതോമുഖഃ. 100

സുലഭഃ സുവ്രതഃ സിദ്ധഃ
ശത്രുജിച്ഛത്രുതാപനഃ
ന്യഗ്രോധോദുംബരോഽശ്വത്ഥ-
ശ്ചാണൂരാന്ധ്രനിഷൂദനഃ. 101

സഹസ്രാർച്ചിഃ സപ്തജിഹ്വഃ
സപ്തൈധാഃ സപ്തവാഹനഃ
അമൂർത്തിരനഘോഽചിന്ത്യോ
ഭയകൃദ്ഭയനാശനഃ. 102

അണുർബൃഹത്കൃശഃ സ്ഥൂലോ
ഗുണഭൃന്നിർഗുണോ മഹാൻ
അധൃതഃ സ്വധൃതഃ സ്വാസ്യഃ
പ്രാഗ്വംശോ വംശവർദ്ധനഃ. 103

ഭാരഭൃത്കഥിതോ യോഗീ
യോഗീശഃ സർവ്വകാമദഃ
ആശ്രമഃ ശ്രമണഃ ക്ഷാമഃ
സുപർണോ വായുവാഹനഃ. 104

ധനുർധരോ ധനുർവേദോ
ദണ്ഡോ ദമയിതാ ദമഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

അപരാജിതഃ സർവ്വസഹോ
നിയന്താ നിയമോ യമഃ. 105

സത്ത്വവാൻ സാത്ത്വികഃ സത്യഃ
സത്യധർമ്മപരായണഃ
അഭിപ്രായഃ പ്രിയാർഹോഽർഹഃ
പ്രിയകൃത്പ്രീതിവർദ്ധനഃ. 106

വിഹായസഗതിർജ്യോതിഃ
സുരുചിർഹുതഭുഗ്വിഭുഃ
രവിർവിരോചനഃ സൂര്യഃ
സവിതാ രവിലോചനഃ. 107

അനന്തോ ഹുതഭുഗ് ഭോക്താ
സുഖദോ നൈകജോഽഗ്രജഃ
അനിർവിണ്ണഃ സദാമർഷീ
ലോകാധിഷ്ഠാനമദ്ഭുതഃ. 108

സനാത്സനാതനതമഃ
കപിലഃ കപിരവ്യയഃ
സ്വസ്തിദഃ സ്വസ്തികൃത് സ്വസ്തി
സ്വസ്തിഭുക് സ്വസ്തിദക്ഷിണഃ. 109

അരൗദ്രഃ കുണ്ഡലീ ചക്രീ
വിക്രമ്യൂർജ്ജിതശാസനഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ശബ്ദാതിഗഃ ശബ്ദസഹഃ
ശിശിരഃ ശർവ്വരീകരഃ. 110

അക്രൂരഃ പേശലോ ദക്ഷോ
ദക്ഷിണഃ ക്ഷമിണാം വരഃ
വിദ്വത്തമോ വീതഭയഃ
പുണ്യശ്രവണകീർത്തനഃ. 111

ഉത്താരണോ ദുഷ്കൃതിഹാ
പുണ്യോ ദുഃസ്വപ്നനാശനഃ
വീരഹാ രക്ഷണഃ സന്തോ
ജീവനഃ പര്യ്യവസ്ഥിതഃ. 112

അനന്തരൂപോഽനന്തശ്രീർ-
ജിതമന്യുർഭയാപഹഃ
ചതുരശ്രോ ഗഭീരാത്മാ
വിദിശോ വ്യാദിശോ ദിശഃ 113

അനാദിർഭൂർഭുവോ ലക്ഷ്മീഃ
സുവീരോ രുചിരാങ്ഗദഃ
ജനനോ ജനജന്മാദിർ-
ഭീമോ ഭീമപരാക്രമഃ. 114

ആധാരനിലയോ ധാതാ
പുഷ്പഹാസഃ പ്രജാഗരഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഊർദ്ധ്വഗഃ സത്പഥാചാരഃ
പ്രാണദഃ പ്രണവഃ പണഃ. 115

പ്രമാണം പ്രാണനിലയഃ
പ്രാണഭൃത് പ്രാണജീവനഃ
തത്ത്വം തത്ത്വവിദേകാത്മാ
ജന്മമൃത്യുജരാതിഗഃ. 116

ഭൂർഭുവഃ സ്വസ്തരുസ്താരഃ
സവിതാ പ്രപിതാമഹഃ
യജ്ഞോ യജ്ഞപതിർയജ്വാ
യജ്ഞാംഗോ യജ്ഞവാഹനഃ. 117

യജ്ഞഭൃദ്യജ്ഞകൃദ്യജ്ഞീ
യജ്ഞഭുഗ്യജ്ഞസാധനഃ
യജ്ഞാന്തകൃദ് യജ്ഞഗുഹ്യ-
മന്നമന്നാദ ഏവ ച. 118

ആത്മയോനിഃ സ്വയംജാതോ
വൈഖാനഃ സാമഗായനഃ
ദേവകീനന്ദനഃ സ്രഷ്ടാ
ക്ഷിതീശഃ പാപനാശനഃ. 119

ശങ്ഖഭൃന്നന്ദകീ ചക്രീ
ശാർങ്ഗധന്വാ ഗദാധരഃ

CC0. In Public Domain. Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

രഥാങ്ഗപാണിരക്ഷോഭ്യഃ
സർവ്വപ്രഹരണായുധഃ. 120

സർവ്വപ്രഹരണായുധ ഓം നമഃ

ഇതീദം കീർത്തനീയസ്യ
കേശവസ്യ മഹാത്മനഃ
നാമ്നാം സഹസ്രം ദിവ്യാനാ-
മശേഷേണ പ്രകീർത്തിതം. 121
യ ഇദം ശൃണുയാന്നിത്യം
യശ്ചാപി പരികീർത്തയേത്
നാശുഭം പ്രാപ്നുയാത് കിഞ്ചിത്
സോഽമുത്രേഹ ച മാനവഃ. 122
വേദാന്തഗോ ബ്രാഹ്മണഃ സ്യാത്
ക്ഷത്രിയോ വിജയീ ഭവേത്
വൈശ്യോ ധനസമൃദ്ധഃ സ്യാത്
ശൂദ്രഃ സുഖമവാപ്നുയാത്. 123
ധർമ്മാർത്ഥീ പ്രാപ്നുയാദ്ധർമ്മം
അർത്ഥാർത്ഥീ ചാർത്ഥമാപ്നുയാത്
കാമാനവാപ്നുയാത് കാമീ
പ്രജാർത്ഥീ പ്രാപ്നുയാത് പ്രജാം. 124
ഭക്തിമാൻ യഃ സദോത്ഥായ
ശുചിസ്തദ്ഗതമാനസഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സഹസ്രം വാസുദേവസ്യ
നാമ്നാമേതത് പ്രകീർത്തയേത്. 125

യശഃ പ്രാപ്നോതി വിപുലം
ജ്ഞാതിപ്രാധാന്യമേവ ച
അചലാം ശ്രിയമാപ്നോതി
ശ്രേയഃ പ്രാപ്നോത്യനുത്തമം. 126

ന ഭയം ക്വചിദാപ്നോതി
വീര്യം തേജശ്ച വിന്ദതി
ഭവത്യരോഗോ ദ്യുതിമാൻ
ബലരൂപഗുണാന്വിതഃ. 127

രോഗാർത്തോ മുച്യതേ രോഗാദ്-
ബദ്ധോ മുച്യേത ബന്ധനാത്
ഭയാന്മുച്യേത ഭീതസ്തു
മുച്യേതാപന്ന ആപദഃ. 128

ദുർഗാണ്യതിതരത്യാശു
പുരുഷഃ പുരുഷോത്തമം
സ്തുവൻ നാമസഹസ്രേണ
നിത്യം ഭക്തിസമന്വിതഃ. 129

വാസുദേവാശ്രയോ മർത്ത്യോ
[illegible]

CC0. In Public Domain. Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

സർവ്വപാപവിശുദ്ധാത്മാ
യാതി ബ്രഹ്മ സനാതനം. 130

ന വാസുദേവഭക്താനാ-
മശുഭം വിദ്യതേ ക്വചിത്
ജന്മമൃത്യുജരാവ്യാധി-
ഭയം നൈവോപജായതേ. 131

ഇമം സ്തവമധീയാനഃ
ശ്രദ്ധാഭക്തിസമന്വിതഃ
യുജ്യേതാത്മസുഖക്ഷാന്തി-
ശ്രീധൃതിസ്മൃതികീർത്തിഭിഃ. 132

ന ക്രോധോ ന ച മാത്സര്യം
ന ലോഭോ നാശുഭാ മതിഃ
ഭവന്തി കൃതപുണ്യാനാം
ഭക്താനാം പുരുഷോത്തമേ. 133

ദ്യൗഃ സചന്ദ്രാർക്കനക്ഷത്രാ
ഖം ദിശോ ഭൂർമഹോദധിഃ
വാസുദേവസ്യ വീര്യേണ
വിധൃതാനി മഹാത്മനഃ. 134

സസുരാസുരഗന്ധർവ്വം
സയക്ഷോരഗരാക്ഷസം

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ജഗദ്വശേ വർത്തതേദം
കൃഷ്ണസ്യ സചരാചരം. 135

ഇന്ദ്രിയാണി മനോ ബുദ്ധിഃ
സത്ത്വം തേജോ ബലം ധൃതിഃ
വാസുദേവാത്മകാന്യാഹുഃ
ക്ഷേത്രം ക്ഷേത്രജ്ഞ ഏവ ച. 136

സർവ്വാഗമാനാമാചാരഃ
പ്രഥമം പരികല്പതേ
ആചാരപ്രഭവോ ധർമ്മോ
ധർമ്മസ്യ പ്രഭുരച്യുതഃ. 137

ഋഷയഃ പിതരോ ദേവാ
മഹാഭൂതാനി ധാതവഃ
ജംഗമാജംഗമം ചേദം
ജഗന്നാരായണോദ്ഭവം. 138

യോഗോ ജ്ഞാനം തഥാ സാംഖ്യം
വിദ്യാഃ ശില്പാദി കർമ്മ ച
വേദാഃ ശാസ്ത്രാണി വിജ്ഞാന-
മേതത് സർവ്വം ജനാർദ്ദനാത്. 139

ഏകോ വിഷ്ണുർമഹദ്ഭൂതം
പൃഥഗ്ഭൂതാന്യനേകശഃ

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ത്രീംല്ലോകാൻവ്യാപ്യ ഭൂതാത്മാ
ഭുങ്ക്തേ വിശ്വഭുഗവ്യയഃ. 140

ഇമം സ്തവം ഭഗവതോ
വിഷ്ണോർവ്യാസേന കീർത്തിതം
പഠേദ്യ ഇച്ഛേത്പുരുഷഃ
ശ്രേയഃ പ്രാപ്തും സുഖാനി ച. 141

വിശ്വേശ്വരമജം ദേവം
ജഗതഃ പ്രഭവാപ്യയം
ഭജന്തി യേ പുഷ്കരാക്ഷം
ന തേ യാന്തി പരാഭവം. 142

ഹരിഃ ഓം തത് സത്.

ഇതി ശ്രീമഹാഭാരതേ ശതസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
വൈയാസിക്യാം ആനുശാസനികേ പർവ്വണി
ഭീഷ്മയുധിഷ്ഠിരസംവാദേ ശ്രീവിഷ്ണോഃ
ദിവ്യസഹസ്രനാമസ്തോത്രം

സമാപ്തം.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collec

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collect

Digitized by Sarayu Trust Foundation Delhi and eGangotri.

ഭജനാവലി

നിത്യപാരായണത്തിന്നും ഭജനയ്ക്കും പററിയ ഒരു ഉത്തമഗ്രന്ഥം.

ഉപനിഷത്തുകളിലെ ശാന്തിമന്ത്രങ്ങരം (അർത്ഥത്തോടുകൂടി), വിവിധ ദേവദേവീ സ്തോത്രങ്ങരം, കീർത്തനങ്ങരം; എഴുത്തച്ഛൻ, പൂന്താനം തുടങ്ങിയ വിശ്രുതഭക്തകവികളുടെ ഹരിനാമകീർത്തനം, ജ്ഞാനപ്പാന തുടങ്ങിയ ഉത്കൃഷ്ടകൃതികരം; വിഷ്ണുസഹസ്രനാമം, ലളിതാസഹസ്രനാമം, ശിവസഹസ്രനാമം മുതലായവയടങ്ങിയതു്. എല്ലാംകൂടി 272 പേജ്.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണമഠം,

പുറനാട്ടുകര – 680 551, തൃശ്ശിവപേരൂർ.

CC0. In Public Domain Kirtikant Sharma Najafgarh Delhi Collection